

Lånord i norsk talespråk

Ann Helen Lea

Masteroppgave i nordisk språk
Institutt for lingvistiske og nordiske studier

UNIVERSITETET I OSLO

Vår 2009

Forord

Masteroppgaven er ferdig skrevet. Det virker nærmest uvirkelig. De siste månedene med rett-i-koppen-suppe, krampaktig skriving og kulepennkommentarer i marginen på utallige utskrifter har gitt resultater. Det har vært en lang prosess fra ideen om et masterprosjekt først begynte å ta form, til jeg nå kan levere oppgaven i trykken med et tilfreds smil om munnen.

Takk til veileder, Janne Bondi Johannessen, som har vært inspirerende, oppmuntrende og klar i sine tilbakemeldinger. Takk til Språkrådet som har hatt tro på oppgaven min og støttet meg med et stipend. Takk til min mor som per telefon og e-post har pekt på uklarheter i teksten og hjulpet meg å se på oppgaven med nye øyne. Takk til Anne på lesesalen som gjeninnførte friminutt for at jeg skulle få frisk luft og se at det finnes mennesker utenfor Institutt for lingvistiske og nordiske studier. En stor takk fortjener også Guro, som jeg bor med. Hun har holdt ut med mine sene kvelder og tidlige morgener, stilt opp med te og sjokolade-is etter sengetid og fått meg til å koble av med anekdoter fra medisinforesninger og Aftenpostens daglige kunnskapsquiz.

Det nærmer seg sommer og det er på tide å ta opp kontakten med venner som har blitt satt på vent. Dere tålmodige sjeler, jeg håper dere vil ha litt overbærenhet med at jeg i lang tid framover kommer til å smile megetsigende når dere gradbøyer adjektiv som *weirdere*, bruker verb som *outsmarte* eller generelt krydrer norsk med innslag fra andre språk.

Oslo, mai 2009

Ann Helen Lea

Innhold

FORORD	2
INNHold	3
TABELLER	6
FORKORTELSER OG KORTFORMER	7
1. INNLEDNING	9
1.1 AVGRENSING	10
1.2 HOVEDFUNN	11
1.3 OPPGAVENS OPPBYGGING	12
2. FORSKNINGSSTATUS	14
2.1 LÅNORD I NORSK.....	14
2.2 LÅNORD I SVENSK OG DANSK.....	18
3. KLASSIFISERING AV LÅNORD	21
3.1 DEFINISJON AV LÅNORD.....	21
3.2 INNLÅNSSTRATEGIER	23
3.3 INTEGRERINGSKATEGORIER	26
3.3.1 <i>Formell integrering</i>	27
3.3.2 <i>Psykologisk, sosial og leksikalsk integrering</i>	30
4. METODE OG MATERIALE	34
4.1 METODEVALG OG FRAMGANGSMÅTE	34
4.2 NOTA-KORPUSET OG INFORMANTER	36
4.3 EKSEMPLARTABELL OG TYPETABELL	38
5. HVA LÅNES INN I NORSK OG AV HVEM?	42

5.1	TELLING	42
5.2	FREKVENS	46
5.3	ORDKLASSER.....	48
5.4	INNLÅNSSTRATEGIER	51
5.5	HVILKE SPRÅK LÅNES DET FRA?	54
5.6	SOSIOLINGVISTISKE VARIABLER.....	58
6.	FORMELL INTEGRERING	63
6.1	GENERELT OM FONOLOGISK INTEGRERING	63
6.2	FORMELL INTEGRERING AV VERB	66
6.2.1	<i>Bøyingsparadigmer</i>	68
6.2.2	<i>Morfologisk integrering av verb</i>	70
6.3	FORMELL INTEGRERING AV ADVERB OG ADJEKTIV	79
6.3.1	<i>Adverb</i>	80
6.3.2	<i>Adjektiv</i>	81
6.4	FORMELL INTEGRERING AV SUBSTANTIV	90
6.4.1	<i>Grammatisk kjønnstildeling</i>	92
6.4.2	<i>Integrering til norsk morfologi</i>	95
6.4.3	<i>Opprettholdelse av utenlandsk morfologi</i>	97
6.4.4	<i>Unngåelse av bøyning</i>	100
6.5	FORMELL INTEGRERING AV INTERJEKSJONER OG FRASER	102
6.5.1	<i>Interjeksjoner</i>	102
6.5.2	<i>Fraser</i>	103
7.	SOSIAL, PSYKOLOGISK OG LEKSIKALSK INTEGRERING	109
7.1	SOSIAL INTEGRERING	109

7.2	PSYKOLOGISK INTEGRERING	113
7.3	LEKSIKALSK INTEGRERING.....	117
8.	HISTORISK SAMMENLINGNING.....	123
9.	AVSLUTNING	128
	KILDELISTE.....	132
	APPENDIKS: FULLSTENDIG EKSEMPLARTABELL	137

Tabeller

Tabell 4-1 Eksemplartabell, bokstaven d	40
Tabell 4-2 Typetabell, bokstaven d	40
Tabell 4-3 Fordeling av ord i ordklasser	41
Tabell 5-1 Frekvensliste	46
Tabell 5-2 Ordklassefordeling, eksemplar	48
Tabell 5-3 Ordklassefordeling, type	49
Tabell 5-4 Innlånsstrategi	53
Tabell 5-5 Aldersintervaller	60
Tabell 5-6 Høyest antall lånord per informant	61
Tabell 6-1 Oversikt over verb fordelt på tempus	67
Tabell 6-2 Bøyingsparadigmer for innlånte verb	68
Tabell 6-3 Oversikt over Googles resultater for verbet score/skåre i preteritum per 17.2.2009	69
Tabell 6-4 Samsvarsbøying av adjektiv	82
Tabell 6-5 Bøyingsparadigme for substantiv	92

Forkortelser og kortformer

For at oppgaven skal være behagelig å lese, har jeg valgt å skrive ut navnene på ordbøkene jeg bruker i selve teksten. Når det gjelder parentesreferanser til ordbøker og grammatikker, har jeg laget noen forkortelser og kortformer som ser slik ut:

- AOB – *Anglisismeordboka. Engelske lånord i norsk*. Av Graedler, Anne-Line og Stig Johansson. 1997. Universitetsforlaget.
- BMO – *Bokmålsordboka*, tilgjengelig fra:
<http://www.dokpro.uio.no/perl/ordboksoek/ordbok.cgi?OPP=&begge=S%F8k+i+begge+ordb%F8kene&ordbok=begge&s=n&alfabet=n&renset=j>
- Merriam-Webster – *Merriam Webster Online Dictionary*, tilgjengelig fra:
<http://www.merriam-webster.com/>
- NRG – *Norsk referansegrammatikk*. Av Faarlund, Jan Terje, Svein Lie og Kjell Ivar Vannebo. 2006. Universitetsforlaget.
- Ordnett – *Norsk ordbok, Stor engelsk-norsk ordbok*, begge er tilgjengelig fra:
<http://ordnett.no/ordbok.html>

Ved referanser til *Norsk slangordbok* (2008) av Tone Tryti og *Slang* (2006) av Kristine Hasund, har jeg brukt forfatterens etternavn.

Korpusene jeg bruker er forkortet til:

- NoTa – Norsk talespråkskorpus Oslo-delen
- TAUS - Talemålsundersøkelsen i Oslo

I tilfeller hvor det er nødvendig å klargjøre lånordets opphav, har jeg benyttet meg av noen forkortelser for språk. Forkortelsene ser slik ut:

- (AR) – arabisk
- (DA) – dansk
- (EN) – engelsk
- (FR) – fransk
- (NO) – norsk
- (SE) – svensk

- (TY) – tysk
- (UR) – urdu

Dersom opphavsspråket ikke trenger å nevnes, vil lånordet bli satt i kursiv og den norske oversettelsen vil bli vist i enkle klammer, uten ovenstående forkortelser.

1. Innledning

I flere år har søkelyset vært satt på ungdommers stadig økende bruk av engelsk. Norsk språkråd har blant annet hatt holdningskampanjer som ”Elsk norsk, ikkje engELSK” og ”Aksjon for språklig miljøvern” på 1990-tallet. Undersøkelser er gjort vedrørende omfanget av lånord i aviser, blader og i spesielle miljøer. Holdningsundersøkelser har vist hva ungdommer og voksne tenker om engelske lånord i de nordiske landene. Holdninger og lånord i skriftspråk er godt belagt i forskning, men hvorvidt folk bruker usedvanlig mye engelsk i dagligtale, baserer seg stort sett på enkeltmenneskers oppfatninger av hva de synes de hører.

Jeg vil i denne oppgaven se på utenlandske innslag i norsk talespråk, det vil si samtaler og intervjuer med informanter i alle aldre fra Oslo-området. Jeg kommer til å se på lånord fra alle språk, og vil bruke Norsk talespråkkorpus (NoTa) Oslo-delen som er samlet inn i 2004 og 2005 og Talemålsundersøkelsen i Oslo (TAUS) fra 1970-tallet.

Det er lettere å bruke utenlandske ord i tale enn i skrift. Språkbrukere vil gjerne tilrettelegge ordvalget sitt for å passe ortografien og lesbarheten inn i en ellers norsk tekst. Man funderer gjerne på om fortidsformen av *å date* skal staves *data*, *date-a* eller *deita*? Det jeg ønsker å finne ut, er hvordan lånord brukes i muntlig sammenheng, der den som snakker ikke nødvendigvis er klar over at han/hun bruker et annet språk. Jeg ønsker å se nærmere på hva slags lånord som finnes, hvem som benytter seg av dem og hvordan de integreres.

Mine forskningsmål ser da slik ut:

1. Hva slags lånord finnes i norsk talespråk?
2. Hvordan integreres disse innslagene?
3. Hvem bruker utenlandske ord og fraser?

For å finne ut hvordan lånord integreres i norsk vil jeg blant annet ta Anne-Line Graedlers doktoravhandling og Helge Sandøys klassifiseringer til hjelp. Jeg vil se på hvordan ordene uttales fonologisk og hvordan de passer inn morfologisk, syntaktisk og pragmatisk i norsk språk.

Talespråskorpuset NoTa har stor spredning av informanter i aldersgrupper og yrkesgrupper. Jeg ønsker å se på hva slag lån som forekommer, hvem som bruker hva dem og hvordan lånordene tilpasses norsk talespråk.

For å få en historisk ramme rundt oppgaven min, vil jeg ta i bruk TAUS-korpuset fra 1971-1973 og *Anglisismeordboka* fra 1997 og se på forekomstene av utenlandske lånord. En sammenligning også med *Norsk slangordbok* fra 2008 vil kunne gi et bilde av hvilke lånord som har livets rett i norsk språk.

1.1 Avgrensing

Jeg kommer til å benytte meg av et talekorpus og vil derfor ikke komme særlig inn på problematikken rundt stavingen av importord. Blant annet Sandøy har skrevet mye på feltene språkpurisme og ortografi. Selv om diskusjonen rundt og historien til rettskrivingsreformene er interessant, vil jeg av plasshensyn ikke komme inn på dette i min oppgave.

Jeg kommer til å konsentrere meg om innslag som høres engelske ut og har en annerledes bøyning, såkalt *direkte lån*. Selv om det kan være frustrerende å høre ord som *sideeffekt* (selv med norsk uttale) eller frasen *i min mening* der man normalt ville ventet det norske *bivirkning* eller *etter min mening*, kommer jeg ikke til å ta med betydningslån og oversettelseslån i min oppgave. Disse ordene går uproblematisk inn i norsk fonologi, morfologi og syntaks. Fordi jeg bruker et stort korpus på rundt 900 000 ord og søker etter ord tagget som utenlandske, er det en for stor oppgave å gå gjennom alle intervjuer og samtaler for å se på betydnings- og oversettelseslån.

For å sette en grense for hvilke ord jeg vil ha med i min oppgave, har jeg valgt å bruke *Bokmålsordboka* som målestokk. Kun de nyeste lånordene er jeg interessert i, og jeg bruker derfor *Bokmålsordboka* for å avgjøre om lånordene er integrert. Ord som står i *Bokmålsordboka* opplever jeg som integrert, og slike ord vil jeg ikke omtale her. Det gjelder for det meste eldre lånord som er fornorsket både i skrift og uttale, som ordene *sjal*, *film*, *sport*, *kutte* og *tipping* (AOB:11), men også ord som høres svært utenlandske ut *quiz*, *case*, *layout*, *macho*, *push*. Disse ordene finnes i *Bokmålsordboka* og vil bli utelatt fra min oppgave.

Det ville vært interessant å se hvorvidt informantene bruker de utenlandske ordene og uttrykkene som faste lånord eller om de kodeveksler til et annet språk. Skillet mellom lån og kodeveksling vil være vanskelig å bedømme ut fra mitt materiale. Jeg følger ikke opp enkeltinformanter, og kan derfor ikke avgjøre om kodevekslingen er kontekstavhengig og hva som eventuelt trigger den. I mitt materiale er informantene kun representert i én situasjon, samtale i et lukket rom, og det er derfor ikke mulig å undersøke om kodeveksling foreligger. Alle innslag av utenlandske fraser som ikke finnes i *Bokmålsordboka* regnes med i mitt materiale og klassifiseres etter samme kriterier.

Uttalen vil jeg forsøke å beskrive noe generelt, fordi informantene er nordmenn og ikke har engelsk som morsmål. Hvor nøyaktig uttalen er, vil variere etter hvor godt språkøre de ulike informantene har, og hvor vante de er med å snakke engelsk, tysk, fransk, arabisk og så videre. Jeg skal ikke vurdere hvor flinke informantene er i å uttale lånord, men se hva som skjer med de utenlandske ordene når de brukes i en norsk kontekst.

1.2 Hovedfunn

Som en smakebit på og oversikt over de viktigste funnene i denne oppgaven, kan jeg by på følgende liste:

- Det er svært få lånord i talespråk sammenlignet med avisspråk.
- De mest frekvente lånordene hører til i ordklassene adjektiv og interjeksjoner.
- Kun 7,8 % av lånordene er fra andre språk enn engelsk.
- Tyske lånord brukes av informanter i alle aldere, franske lånord benyttes kun av informanter over 33 år.
- Listen over informanter med høy lånordsfrekvens toppes av personer i aldersgruppen 31 til 45 år.
- Engelsk uttale av [w], [θ] og [ð] har etablert seg i nye lånord som innhar disse lydene.
- Enkelte norske ord uttales som om de var engelske, som *slad* [ʃlæd], *dame* [dæim]
- Hyperkorreksjon av engelske fortidsformer (*stuck* – *stucked*) og flertallsformer (*food* – *foods*).

- Ord fra ikke-vestlige språk leksikaliseres i større grad enn ord fra engelsk, tysk og fransk.
- Det finnes knapt *klips*-ord i NoTa. Ordene har enten norsk eller engelsk flertallsendelse.
- Svært mange lånord som brukes i NoTa (2004-2005) var i bruk i aviser 1997 (*Anglisismeordboka*), men er ikke tatt inn i *Bokmålsordboka*.

1.3 Oppgavens oppbygging

I kapittel 2 gjør jeg rede for forskningen på lånord i Norge, arbeidet som Aasta Stene publiserte i 1945 og Anne-Line Graedler tok opp nesten 50 år senere. Jeg kommer til å trekke inn forskning fra Sverige og Danmark også, for å ha et større sammenligningsgrunnlag når jeg klassifiserer engelske innslag i min analyse.

Kapittel 3 omhandler definisjoner og klassifiseringer av lånord. De ulike innlansstrategiene (*indirekte* og *direkte lån*, *pseudolån*, *hybridlån* og *fraser*) vil bli presentert, og det teoretiske rammeverket rundt integreringen av lånord legges fram. De fire kategoriene av integrering er *formell*, *psykologisk*, *sosial* og *leksikalsk* integrering, men den *formelle* delen blir viet mest oppmerksomhet.

I kapittel 4 skildrer jeg hvordan jeg fant fram og valgte ut ord og fraser i talespråskorpuset. Jeg gir en beskrivelse av talespråskorpuset NoTa og eksemplifiserer type- og eksemplartabellen.

I min oppgave fokuserer jeg på spørsmålene *hva*, *hvem* og *hvordan*.

For å svare på spørsmålet *hva*, vil jeg i kapittel 5 se på omfanget av utenlandske lånord i norsk talespråk. Tellinger av antall ord i løpende tekst, mest frekvente ord, oversikt over hvilke ordklasser det lånes fra og hva slags innlansstrategier som oftest er brukt, er ulike sider ved materialet jeg ønsker å belyse. Jeg vil også trekke inn sosiolingvistiske variabler for å se på *hvem* som bruker flest lånord, og hvilke språk ordene lånes fra.

Spørsmålet om *hvordan* vil bli besvart i kapittel 6 og 7 der jeg ser på hvordan lånord integreres til norsk morfologi, og jeg vil i noen grad trekke inn fonologien og pragmatikken til lånordene. Ved å benytte meg av Anne-Line Graedlers (1995, 1998 og Johansson og

Graedler 2002) tilnærminger til integrering, vil jeg se på den formelle, den sosiale, den psykologiske og den leksikalske integreringen av fremmedspråklige innslag.

I behandlingen av den formelle integreringen i kapittel 6 vil jeg se på hvordan ordene passer inn i norsk talespråk. Jeg beskriver hovedsakelig morfologien, men tar også med noe fonologi og den pragmatiske rammen rundt de engelske innslagene.

Hvorvidt informantene bestreber seg på en engelsklignende uttale, har mye å gjøre med den psykologiske integreringen, om ordet kjennes naturlig å bruke. Kategoriene sosial, psykologisk og leksikalsk integrering vil bli behandlet i kapittel 7.

I et lite kapittel til slutt henter jeg inn utenlandske lånord fra talemålskorpuset TAUS (fra 1971-1973), og sammenligner forekomstene på 1970-tallet med NoTa-forholdene i 2004-2005 og ser på *hva* slags lån som fortsatt finnes og om de er sosialt integrert i *Bokmålsordboka* og/eller *Anglisismeordboka*.

Kapittel 9 er avslutningen, med forsøk på oppsummering og tanker rundt resultatene.

2. Forskningsstatus

Jeg vil forsøke å plassere min oppgave i sammenheng med det arbeidet som har blitt gjort før meg, innen integrering av lånord og bruk av engelsk og andre språk hos ulike deler av befolkningen. I denne oversikten har jeg ikke på langt nær tatt med alle bøker, avhandlinger og oppgaver skrevet om utenlandske lånord, men jeg forsøker å presentere aktuell forskning gjort i Norge, Sverige og Danmark de siste 65 årene. Min oppgave bygger hovedsakelig på den formelle tilpassningen av lånord i norsk, og jeg vil derfor fokusere mest på verk som omhandler integrering av lånord. I materialet jeg jobber ut fra, ser jeg på alle fremmedspråklige innslag, men fordi det meste av forskningen rundt språkpåvirkning dreier seg om engelsk, gjenspeiles dette i gjennomgangen av tidligere verker.

2.1 Lånord i norsk

Aasta Stene var den første som gjorde en omfattende studie av engelske ord i norsk. Avhandlingen hennes kom ut i 1945, forsinket av den tyske okkupasjonen av Norge. Den andre verdenskrig har vært satt som en skillelinje for bruken av engelske ord i norsk språk, både fordi kontakten med USA økte, og fordi engelsk språk var en måte å ta avstand fra tysk og tyskerne. Mange av ordene i Stenes materiale er tekniske eller viser den kulturelle innflytelsen fra USA (Graedler 2002:58). Stene drøfter hvordan ordene blir identifisert som utenlandske, hvilke faktorer som spiller inn for uttalen, hvordan lånord bøyes og settes sammen. Både stavemåten og ”musikken” (Stenes ordvalg) i ordene røper at de kommer fra engelsk. Betydningen er som regel den samme når ordet blir lånt fra engelsk til norsk, selv om norsk bruk ikke omfatter alle betydninger det engelske ordet har. Etymologien er lett å spore, fordi mange nordmenn kan engelsk (Stene 1945:211).

Etter Stene har det blitt skrevet mange hovedoppgaver om samfunnsområder hvor engelsk språk påvirker det norske språket. Faktisk er det hele fire hovedoppgaver på 1960-tallet som har nøyaktig samme tittel: *English loan-words in a Norwegian newspaper*. Disse er skrevet av Olaf Bratlien 1967, Steinar Johannessen 1963, Bjørn Thrane Rafnung 1965 og A. Spangen 1965. Andre domener hvor engelsk undersøkes, er sjøfart, norsk fjernsyn, amerikanske filmer, reklame, bedrifter og narkotikaslang. Som eksempel på interessen for

---

lånord kan nevnes: Ingrid Ann Devenishs *English influence on Norwegian pop music language* fra 1990 og Inger Valbergs “*The perfect look*” – *a study of the influence of English on Norwegian in the area of fashion and beauty* samme år (AOB:35-37).

Alf Hellevik fikk i 1963 gitt ut et skrift om lånord i skoleopplæringen og om den amerikansk-engelske påvirkningen på norsk i *Lånord-problemet. To foredrag i Norsk Språknemd med eit tillegg*. Hellevik reagerer på at ord som *camp* og *festival* tar over for *leir* og *stevne*. Noen av lånordene Hellevik reagerte negativt på i 1963; ord som *frustrasjon*, *vertikalt*, *involvert*, brukes nå med den største selvfølge. Andre ord eksisterer side om side med litt ulik betydning. Produkter med engelsk tekst og reklame selger bedre, argumenterer Hellevik. Hellevik sammenligner hvordan engelske lånord behandles i de nordiske landene, og oppfordrer til skandinavisk samarbeid om avløserord og stavemåter.

Samleverket *The English Element in European Languages* fra 1982 inneholder blant annet en artikkel av Kari Anne Rand Schmidt. Her oppsummerer hun det som er skrevet om tilpassing av engelske lånord i norsk, for at det skal kunne sammenlignes med andre europeiske språk. Hun tar utgangspunkt i Stene og de upubliserte avhandlingene som er skrevet på 1960-tallet (referert over). Hovedfokuset ligger på fonologi og morfologi, men hun nevner også noe semantikk. Modellen over hvordan lånord som substantiv gradvis integreres (Rand Schmidt 1982:364), har vært brukt av flere andre etter henne. Til tross for at lånordene må endres en del både på det fonologiske og det morfologiske planet, konkluderer Rand Schmidt (1982:174) med at engelske lånord lett passer inn i norsk språk.

I 1984 startet professor Stig Johansson ved universitet i Oslo et forskningsprosjekt kalt ”Engelsk i norsk språk og samfunn”. En database ble opprettet og inneholder rundt 19 000 belegg fra dagsaviser, tidsskrifter, ukeblad, noen skjønnlitterære verk og enkelte eksempler fra radio og tv (AOB:28). Med utgangspunkt i denne databasen er det skrevet flere hovedfagsoppgaver om engelsk innflytelse på norsk språk, blant annet de av Devenish, Masvie og Valberg (også nevnt andre steder i dette kapitlet).

I 1983 gav Einar Flydal ut en bok med tittelen *Oljespråk. Språklige lovbrudd og lovlige språkbrudd på sokkelen*. Denne boken omhandler utenlandske oljeeksperters inntog på slutten av 1960-tallet og forståelsesproblemene som oppstod i språkmøtet den gang.

Tone Guldbrandsen fikk i 1985 publisert en undersøkelse av anglisisme i oljespråket: *Med fireflaiten åffsjår. Norske oljearbeideres bruk av anglisisme*. Guldbrandsen forklarer oljearbeidernes bruk av mye engelsk i arbeidsspråket ut fra identitetsteorier, og hun stiller spørsmål ved hvor fornuftig bruken av engelsk er for norsk språk.

Den grundigste studien av integreringen av lånord siden Aasta Stenes *English loanwords in Modern Norwegian* kom i 1995 med Anne-Line Graedlers doktoravhandling: *Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian*. Graedler har samlet og systematisert hvilke engelske ord som kommer inn i norsk, og har benyttet seg av både skriftlige og muntlige kilder som aviser, blader, reklame og radio. Målet med avhandlingen var å dokumentere hvordan engelske lånord integreres i norsk, hvilke prosesser som spiller inn og om betydningen endrer seg når ordet brukes i norsk kontekst. Graedler konkluderer med at mengden engelske lånord er liten, at enkelte lånord forsvinner etter å ha vært i bruk en periode, og at ord som kommer i tillegg til norske ord, ikke er noen reell trussel mot norsk, fordi de har en annen stilistisk verdi (Graedler 1995:257). Sammen med Stig Johansson har Graedler forfattet læreboken *Rocka, hipt og snacksy* som i stor grad bygger på Graedlers avhandling.

Anglisismeordboka fra 1997 er Anne-Line Graedler og Stig Johanssons ordbok over engelske lånord i norsk. Grunnlagsmaterialet er hovedsakelig fra databasen "Engelsk i norsk språk og samfunn", Aftenposten og Avdeling for leksikografi ved UiO. *Anglisismeordboka* forsøker å gi et øyeblikksbilde av hvilke engelske lånord som finnes i norsk midt på 1990-tallet, en dokumentering som er nødvendig om man vil sammenligne bruken av engelsk før og nå.

Therese Brandsegg har sett på engelske innslag i talemålet til nordtrønderske ungdommer i oppgaven "*Kolles pute'n herre together da?*" fra 2001. Brandsegg ser på hva som lånes og hvordan innslagene passer inn i norsk språk. Det viser seg å være langt flere direkte lån enn indirekte lån (oversatte uttrykk) fra engelsk i Brandseggs materiale, enn det tidligere undersøkelser har vist. Sammenlignet med Graedlers funn, viser Brandsegg at det oftere forekommer innlånte verb i muntlig tale enn i skrift. Brandsegg analyserer også den konteksten lånordene brukes i, og prøver å si noe om hvorfor ungdommene bruker engelsk framfor norsk. Konklusjonen er at engelsk brukes både som stilmarkør, for å gi språklig variasjon og som et diskursivt hjelpemiddel (Brandsegg 2001:121).

Pia Høgmo Andersen studerte i 2007 norske ungdommers bruk av engelske ord og fraser i rollespill. Andersen fokuserer mest på kodeveksling, men har også sett på hvordan enkeltstående lånord integreres i norsk kontekst. Hennes informanter bruker gjennomsnittlig 24 % engelske ord, men dette varierer veldig mellom de ulike rollespillgruppene og hvor de er i spillet (Andersen 2007:136).

Dag F. Simonsen og Helene Uri gjorde en liten undersøkelse om ungdommers holdninger til engelsk i 1990. Undersøkelsen ble foretatt på tre videregående skoler i Oslo og viste at ungdommene stilte seg positive til bruk av engelsk, samtidig som de var redde for at norsk kunne svekkes. Undersøkelsen var ikke veldig omfattende, og forfatterne selv påpeker at noen av spørsmålene kan ha virket ledende, men resultatene viser, som flere andre studier, at ungdommer stiller seg positive til engelsk påvirkning (Johansson og Graedler 2002:124).

Inger Lise Masvie laget i 1992 en sosiolingvistisk undersøkelse om holdninger til engelsk blant byungdom og bygdeungdom. Masvie har undersøkt forståelse, aksept og bruk av engelske lånord hos ulike informantgrupper i Norge. Til en viss grad har hun også sett på tendensen til integrering og tilpassing av de nye ordene i språket. Det viser seg å være ulikheter i bruk av engelsk hos ungdommer og voksne, og mellom studenter i Farsund og studenter i Oslo.

Hege Fjeldseth Hellum har i sin hovedfagsoppgave fra 2003, *En undersøkelse av unge språkbrukeres holdninger til engelske importord i norsk*, sett på hvordan ungdommer stiller seg til engelske lånord og på hvilke faktorer som har betydning for språkholdningene. Hellum har brukt spørreskjema som metode, og funnet at kjønn og bosted har mindre betydning for holdningen til engelsk enn det valget av bokmål/nynorsk målform har. Det er altså variabelen målform som er mest avgjørende for hvor positive ungdommer er til bruk av engelsk.

Undersøkelser om lånord fra andre språk enn engelsk fokuserer hovedsakelig på slanguttrykk og ungdomsspråk. Det er skrevet én hovedoppgave om lånord blant norsk innvandrerungdom: *Kebabnorsk*, av Stine Aasheim i 1995. Noe forskning er gjort på fremmedspråklig slang i norsk, blant annet UNO-prosjektet, *Jallaspråk, slanguage og annet ungdomsspråk i Norden* (Drange mfl. 2002) og Kristine Hasunds *Slang* (2006). Andreas Østby har skrevet *Kebabnorsk ordbok* i forbindelse med oversettelsen av Jonas Hassen Khemiris *Ett öga rött* fra svensk til norsk (Hasund 2006:15).

Forskerne Toril Opsahl, Unn Røyneland og Bente Ailin Svendsen (2008) har brukt NoTa-korpuset og UPUS (Utviklingsprosesser i urbane språkmiljøer) for å se på slang i et sosiolingvistisk perspektiv. De fant 985 ordformer som ikke har dekning i *Bokmålsordboka*, og av disse er 569 kategorisert som engelske lånord. Undersøkelsen konsentrerer seg om ungdommer, og viser at jenter i Oslo vest bruker flest forskjellige engelske lånord. Gutter i øst bruker flere lånord fra urdu, berbersk og arabisk enn noen andre informantgrupper.

2.2 Lånord i svensk og dansk

I dette avsnittet skal vi se på forskning på lånord i våre skandinaviske naboland. Jeg presenterer først Sverige og så Danmark.

Med *Engelskan i svensk dagspress* undersøkte Judith-Ann Chrystal i 1988 hvilke formelle, sosiale, semantiske og stilistiske faktorer som virker inn på lånenes etablering i svenske dagsaviser. Hennes inndeling er i *etablerade*, *interima* og *ointegrerade lån*. Chrystal fant at de etablerte og midlertidige lånene brukes i referansefunksjon, mens de uintegrerte lånene har en poetisk, følelsesmessig eller konativ funksjon. Gjennomsnittlig dukker det opp 2,5 engelske ord per 1000 ord (0,25 %) i hennes avismateriale (Chrystal 1988:59).

Harriet Sharp har forsket på kodeveksling og bruk av engelsk i to miljøer i Sverige som bruker særdeles mye engelsk: forretningsmøte i et internasjonalt shippingselskap og hverdagslig samtale mellom ungdommer. Hun fant at det er svært ulikt hvordan de to gruppene bruker engelsk i sin svenske samtale, og hun kom fram til at det er langt vanligere med innslag av enkeltord enn lange fraser. Selv om samtalene høres ut som de er kraftig gjennomsyret av engelsk, er det kun 2,5 % av alle ord i materialet (3700 av totalt 148 000 ord) som er engelske (Sharp 2001:188). I Sharps materiale er nemlig også egennavn talt med, og informantene i shippingselskapet bruker blant annet engelske navn på byer og land som de handler med. Sharp legger fram dokumentasjon på hvor sjelden engelsk faktisk forekommer i tale og fremmer en hypotese om *perceptual salience* (Sharp 2001:60) – at folk oppfatter det som om engelsk blir brukt mer enn det gjør fordi det skiller seg sånn ut fonologisk.

Magnus Ljung ledet prosjektet “Engelskan i Sverige” fra 1982 til 1985, og han samlet informasjon om holdninger til lånord, forståelse og bruken av lånord. I tillegg gjorde Ljung

---

en studie av svensk i dagspressen. I løpet av en niårsperiode fant Magnus Ljung at det kun var 0,43 % av alle ordene i skriftlige aviser og blader som var engelske (Ljung 1985, sitert i Sharp 2001:61).

Danske Knud Sørensen ser på mengden av engelske lån og diskuterer grunner til at engelske lån kommer inn i dansk. Han ser også på hvordan innslagene behandles ortografisk, fonologisk, morfologisk og syntaktisk og ser på betydningsforskyvinger fra engelsk til dansk. Sørensen legger ikke skjul på at han synes engelsk forurensner dansk og sender et stikk til andre skribenter:

hvis man tillægger et ordentlig dansk en høj værdi, bør man reagere imod overflødige og udanske udtryk (Sørensen 1995:221).

Danske Pia Jarvard ga i 1995 ut en bok om nye ord. Denne boka tar for seg grunnene til at vi benytter nye ord (generalisere, spesialisere, uttrykke holdninger, følelser og verdier) og konkret om lånord og forkortelser og ordsammensetninger. Jarvard problematiserer det med frekvenstillinger fordi hovedkorpuset i dansk består av kjerneord *være, bli, arm, ben, jeg, du* (Jarvard 1995:113). Hun ser ikke så mye på hvordan engelske ord integreres i dansk, men tar heller for seg klassifisering av typer innlån og sammensetninger av nye og eldre ord.

Jarvard viser til danske og svenske forskere som mener at engelsk ikke truer nasjonalspråket, men sier seg uenig. Riktignok er de fleste ordene i en setning danske, men de engelske lånordene som blir brukt, er innholdstunge ord som:

er med til at skabe vores opfattelse af verden og danne de grundlæggende termer eller gloser til oplevelsen av værden i indholdskategorier, og det betyder at vi i stadig større grad lader en anden kultur med dets sprog styre vores virkelighed (Jarvard 1995:135).

Bent Preisler undersøkte i 1999 danske ungdommers bruk av engelsk i spesielle miljøer. Han har tatt for seg hiphopere¹, datainteresserte og andre som knytter sin identitet opp mot anglo-amerikansk kultur. Preisler ser altså på subkulturer i Danmark og studerer deres bruk av engelsk. Han hevder at ungdommene kodeveksler for å markere avstand til det danske samfunnet og vise tilhørighet og lojalitet med den amerikanske kulturen de identifiserer seg med. Det Preisler legger mye vekt på, er hvordan engelsk påvirkning kommer både ovenfra

---

¹ Bokmålsordboka har ordet *hiphopere* som tilslagsord, så jeg regner med at det er det tilhengere av *hiphop* ønsker å bli kalt. *Hiphop* er definert i *Bokmålsordboka* som: *ungdomskultur der bl a breikdans, rapp (III) og graffiti står sentralt.*

og nedenfra. I motsetning til latin, er ikke engelsk et språk som kun eliten snakker. Unge mennesker leser og hører stadig mye engelsk og har sine forbilder i den engelskspråklige verden.

Doktoravhandlingen til Katrine Bønlykke Olsen (2002), *En undersøgelse af engelske importords integration i det danske bøjningssystem - og af ordstrukturens rolle heri*, viser at de vanligste bøyingsendelsene danskene importerer, er ubestemt flertalls *-s* og partisippformen *-ed*. Hun har studert strukturen til 560 engelske verb, substantiv og adjektiv innlånt i dansk. Det er uttalen som har størst betydning for hvilken bøyning lånordene vil få, viser Olsen i sin avhandling. Ord med fremmed uttale bøyes ofte med flertalls *-s*. Størstedelen av lånordene er likevel integrert i det danske bøyningssystemet. Det finnes ikke noe klart system å støtte seg på i valg av bøyingsendelse, og danskene må leve med bøyingsmorfologisk forvirring, mener hun (Olsen 2002:106).

Moderne importord i Norden er et nordisk samarbeidsprosjekt som ble startet i 2001. Helge Sandøy står som redaktør, og det er til nå gitt ut 9 bind med holdningsundersøkelser fra de nordiske landene. Disse verkene omfatter ordlaging og tilpassing av utenlandske ord, språknormering, påvirkning fra engelsk i aviser og ulike holdningsundersøkelser.

Oppsummering

Særlig opptatt av mengden lånord har Ljung, Sharp, Jarvard og Sørensen vært. De har funnet at mengden lånord utgjør mellom 0,5 % og 2,5 % av ordene i løpende tekst. De danske forskerne Jarvard og Sørensen legger vekt på at ordene som lånes er innholdstunge og kan utgjøre en trussel. Svenskene Sharp og Ljung mener at mengden engelsk er særdeles liten og ser ingen grunn til å rope varsku.

Graedler, Stene, Chrystal og Brandsegg har ulike tilnærminger til analysering av materialet når de forsøker å finne ut hvordan lånord integreres. Chrystal ser på integreringsgrad, Graedler hovedsakelig på morfologiske endelser og leksikalisering. Brandsegg bruker en kombinasjon av disse. Aasta Stenes avhandling fra 1945 brukes som bakgrunn for de fleste lignende undersøkelser gjort i Skandinavia etter henne.

Hellum, Masvie, Preisler, Ljung, Simonsen og Uri har alle studert bruken av engelsk i ulike informantgrupper. Forskningen er sosiolingvistisk, og de har spurt etter holdninger, men også sett på faktisk bruk.

3. Klassifisering av lånnord

Definisjonene jeg støtter meg til i denne oppgaven har jeg funnet hos Anne-Line Graedler, Stig Johansson, Helge Sandøy, Knud Sørensen, Pia Jarvard og Judith-Ann Chrystal. Hovedvekten av drøftingen vil være hvordan fremmedspråklige lånnord integreres i norsk talespråk.

3.1 Definisjon av lånnord

Tradisjonelt har man brukt ordet *lånnord* om utenlandske ord som kommer inn i språket. Blant annet Einar Haugen har kommentert det meningsløse i å kalle det lån:

”One might as well call it stealing, were it not that the owner is deprived of nothing and feels no urge to recover his goods” (Sitert i Johansson og Graedler 2002:21).

Lånnord har lenge vært betegnelsen for nye ord som kommer inn i språket. Chrystal definerer *lånnord* både som paraplybegrep for alle typer lån og som direkte lån som ”uppvisar hög grad av integrering i det låntagande språket” i motsetning til ”främmande ord” som ikke er like integrert (Chrystal 1988:13). Gjennom avhandlingen sin bruker Chrystal ordene *långods* og *lån* for utenlandske innslag i svensk.

Pia Jarvard bruker også ordet *lånnordstyper* uten å problematisere de ulike begrepene (Jarvard 1995:32). Knud Sørensen skriver om ulike lånnordstyper som *direkte lån*, *oversettelser*, *hybrider* etc. (Sørensen 1995:18-22). Ljung mener at etymologisk sett er et lån alltid et lån, selv om tiden og ordets spredning har mye å si for hvor lenge det oppfattes som *lånnord* (Ljung 1988:17). Andre forskere kaller fenomenet *importord*. Dette ordet bruker Helge Sandøy som en fellesbetegnelse på ord som ikke er fra norrønt (Sandøy 2000:19).

Bokmålsordboka har denne definisjonen på *lånnord*:

ord som er tatt opp fra et annet språk (og som ikke lenger kjennes fremmed, jf *fremmedord), forskj fra arveord 'drosje' er et lånnord (BMO).

Helge Sandøy (2000:19) deler opp det norske ordforrådet i *arveord* og *importord*, hvor *importordene* har *lånord* og *fremmedord* som undergrupper². Ordet *image* bruker Sandøy som eksempel på fremmedord. Stavemåten er fremmed og kjønn, bøyning og uttale er uklart for mange.

Johansson og Graedler lager ikke noe skille mellom *lånord* og *fremmedord* fordi det samme ordet brukes noen ganger i tilpasset form, andre ganger i engelsklignende form. I *Rocka*, *hipt* og *snacksy* brukes konsekvent ordet *lånord* om fremmedspråklige innslag i norsk språk (Johansson og Graedler 2002:21).

Jeg skal se på ord og fraser som ikke finnes i *Bokmålsordboka* og velger derfor å bruke den betegnelsen som er mest vanlig i litteraturen ellers: *lånord*. I min oppgave vil altså ordet *lånord* være samlebetegnelsen for alle forekomstene av ord med annet språklig opphav enn norsk.

For å få en forståelse av hva ordene informantene bruker betyr, har jeg måttet bruke alternative ordbøker og oppslagsverk. Tone Trytis *Norsk slangordbok* fra 2008 er til stor hjelp for å skjønne betydningen av enkelte lånord, og finne ut omtrent når de kom inn i norsk språk. Boka tar for seg ungdomsslang fra starten av 1930-tallet fram til dags dato. Tryti har samlet ord og har belegg for forekomstene fra litteratur, film, musikk, blader og aviser, chattekanaler og muntlig tale. *Norsk slangordbok* inneholder både norske og utenlandske ord, men en svakhet for min oppgave er at det ikke står oppført opphavsspråk og bare i noen tilfeller ordklasse.

Jeg benytter meg også av *Merriam-Webster Online Dictionary* (<http://www.m-w.com>), *Stor engelsk-norsk ordbok* (<http://www.ordnett.no/19.html>) og boka *Slang* av Kristine Hasund for å finne betydningen av lånordene informantene bruker.

---

² Det finnes flere måter å definere lånord på, blant annet denne til *Norsk Ordbok*: lånord ord som er tatt opp i språket fra et annet språk, men som ikke lenger føles fremmed (i norsk f.eks. herre, betale, bukt) (t. forskj. fra arveord, fremmedord) (Ordnett). Fremmedord defineres slik: fremmedord lånord som går mindre godt inn i språkets lyd-, rettskrivnings- el. bøyningssystem og derfor fortsatt (kan) føles fremmed: 'gelé' og 'nachspiel' er fremmedord (Ordnett). Den observante leser vil se at å bruke "lånord" i definisjonen av fremmedord, faktisk blir selvmotsigende på bakgrunn av definisjonen av lånord. For å forstå definisjonen foreslår jeg at man bytter ut "lånord" med "ord med fremmed opphav" eller lignende.

Anglisismeordboka fra 1997 har vært interessant å bruke som referanseramme for lånordene i min oppgave. Jeg har til dels benyttet meg av forfatterens klassifiseringer av ordklassetilhørighet for å få en bredere forståelse av hvordan ordene er lånt inn.

3.2 Innlånsstrategier

Med ordet *strategi* menes her *måten* nye ord lånes inn på. Spørsmålet som stilles i dette avsnittet, er *hvordan* utenlandske ord lånes inn, altså hvordan de ser ut når de tas i bruk i norsk. Noen lån høres svært utenlandske ut, andre krever det mer språkkunnskap for å skjønne at ikke er norske. Måtene lånord tas inn i norsk på, er det vi skal se nærmere på i denne gjennomgangen. Vi vil altså se på hva slags *strategier* som brukes for å låne inn utenlandske ord.

En grunnleggende inndeling av måten ord lånes på, er å se om ordet er *direkte* eller *indirekte* lånt inn i målspråket. *Direkte lån* er ord av språkmateriale på kildespråket, mens *indirekte lån* er oversatt til målspråket. Chrystal referer til Einar Haugen som har delt opp lånordene etter på den ene siden: *import* av fremmede morfem, og på den andre siden: *substitusjon* av det fremmede morfemet med hjemlige ord (Chrystal 1988:14).

Substitusjon er den innlånsstrategien som regnes som *indirekte lån*. Ellers i litteraturen kalles disse lånene også for *oversettelselån*, *betydningslån*, *fraselån*³ og *formelle omforminger etter engelsk mønster*. Dette er alle kategorier som faller utenfor min oppgave. Disse lånene er som regel ord-for-ord-oversettelser fra engelsk, som (EN) *blood bank* – (DA) 'blodbank', *minelægger* (DA: 'mineudlægger'), *busstop*, (DA: 'busstoppested'), *have a nice day* – 'ha en fin dag', *face lift* – 'ansiktsløfting' (Graedler 1995:41, Sørensen 1995:19 og Sandøy 2000).

Det er de *direkte lånene* jeg baserer min oppgave på, de som er dannet av utenlandske morfem, samt ord som er konstruert av utenlandsk språkmateriale, såkalte *pseudolån* (mer under). Med støtte fra Helge Sandøy (2000), Judith-Ann Chrystal (1988) og Knud Sørensen (1995:18) sine klassifikasjoner vil jeg gå gjennom de ulike undergruppene av *direkte lån*.

---

³ Ordet *fraselån* vil i min oppgave bety hele fraser som er lånt inn på et annet språk, ikke oversatte fraser som bl.a. Sandøy mener.

Jeg har klassifisert innlånstypene noe annerledes enn andre forfattere, men vil gjøre rede for grunnene til dette i de følgende avsnittene.

Direkte lån er ord som brukes på samme måte på målspråket som i kildespråket, for eksempel ordene: *gossip, label, feedback*. Ordene lånes da inn med utenlandsk uttale, men de kan også være tilpasset norsk både uttalemessig og bøyingsmessig. Substantiv kan få norsk flertallsendelse, som: *et attack – attackene*, eller verb kan få *-e* i infinitiv, som for eksempel ordene: (EN) *to push* – (NO) 'pushe', (EN) *to book* – (NO) 'booke'. Jeg gjør ikke et skille mellom bøyde og ubøyde former av disse ordene, fordi ordene kan opptre i ulike funksjoner hvor infleksjon ikke kan påvises, som for eksempel imperativ av verb (*throw!*) og attributivt adjektiv til felleskjønnssubstantiv (*en awkward opplevelse*). Det samme lånordet kan dukke opp med og uten norske bøyingsmorfemer, og det er da lite hensiktsmessig å lage et skille utover *direkte lån*.

Judith-Ann Chrystal laget her en distinksjon mellom *interima* og *ointegrerade* lån. Hennes framgangsmåte i undersøkelsen av engelsk i svensk dagspresse er å dele lånene inn i *etablerte lån, midlertidige og uintegrerte lån*. *Etablerte lån* er registrert i flere ordbøker, og skillet mellom *interima* og *ointegrerade* lån går på om ordet er formelt integrert i noen grad (Chrystal 1988:50-57). Jeg har ikke nok gjentakende forekomster i mitt materiale til å avgjøre om ordene er integrert i andre setningskonstruksjoner enn den konstruksjonen som forekommer i NoTa. Derfor består kategorien *direkte lån* både av morfologisk endrede og uendrede lånord i min framstilling.

Hybridlån er en mellomting mellom *direkte* og *indirekte* lån. Disse ordene er sammensatt av engelsk og norsk språkstoff. Vanligst er å ha et engelsk forledd og norsk andreledd, og i disse tilfellene er det ikke noen tilpassing til norsk bøyning, siden forleddet i norske sammensetninger stort sett er ubøyd (Johannessen 2001:59). Eksempler på hybrider er *gentlemanavtale, grapefrukt, snowboardsted, møbelpolish* og *reality-TV*.

En egen type ord som viser hvor kreativt språk er, er de såkalte *pseudolånene*. Dette er en type ord som høres engelske ut og er laget av engelsk ordmateriale, men som ikke finnes på engelsk (AOB 1997:26). Eksempler er *stressless, snacksy*. Sørensen (1995:21) regner også grammatiske feilkonstruksjoner som pseudolån, ord som (DA) *case story* - (EN) 'case history' – (DA) 'sygehistorie' og (DA) *infight* - (EN) 'infighting'. Strengt tatt er ikke pseudolån *innlån* fra andre språk, men det regnes som lånord fordi språkbrukerne synes å tro

---

det hører til i for eksempel engelsk eller tysk. Chrystal karakteriserer pseudolån som et interessant språkkontaktfenomen; ”nämligen att det även kan förekomma viss självständig nybildning av engelska ord i andra språk än engelskan” (Chrystal 1988:16).

Når det gjelder de lånene som består av flere ord, gir jeg dem betegnelsen *fraser*, og holder disse utenfor oppdelingen i ordklasser (se kapittel 5.2). Chrystal har i sin oversikt over uintegrerte lån delt forekomstene opp i *tekstnivå* (*textnivå*) og *setningsnivå* (*meningsnivå*). Fraser på *tekstnivå* omfatter hele setninger, setningsfragment, interjeksjoner og sitater (Chrystal 1988:71). Lånene på *tekstnivået* er ikke bare syntaktisk frittstående, men står også grafisk sett fritt fra resten av teksten⁴. På *setningsnivået* finnes uintegrerte lån som inngår i svenske setninger uten å være integrert: substantiv og nominalfraser, adjektiv, adverb, verb, pronomen og øvrige innslag. I kapittel 6.5.2 kommer vi til å se nærmere på fraser.

Innlånsstrategien for fraser har jeg sett på som to hovedgrupper, mye basert på Chrystals klassifisering. Jeg har laget et skille mellom *fraser* og *sitater*, fordi jeg opplever det som en svært ulik bruk av fremmedspråklige elementer. *Sitatene* er gjengivelser av hva noen har sagt, og er tydelig markert som et skifte av språk. *Fraser* er, på en annen side, ofte godt integrert i konteksten. Verken sitater eller fraser er morfologisk integrert i norsk språk, men de utgjør en viktig del av svaret på *hvordan* vi låner inn utenlandske elementer i norsk talespråk.

Jeg kommer ikke til å gå inn på spørsmålet om *hvorfor* utenlandske ord lånes inn i norsk⁵. Det kunne vært interessant å se på om ordene som lånes, dekker behovet for nye ord i selve språket eller hos sender/mottaker, men en slik analyse vil fort vinkles inn på diskusjonen rundt indirekte lån og avløserord, et felt jeg allerede i kapittel 1.1 har avgrenset.

Min studie er i hovedsak synkron, jeg kommer til å se på hvilke lånord som finnes i dagligtalen til informanter i Oslo-området i 2004 og 2005. Derfor bruker jeg *Bokmålsordboka* som en avgrensning mot eldre lån. Ordbøker kan ikke fange opp alle nye ord, og noen har antagelig vært brukt i norsk i årevis. Verbet *shaine opp*, for eksempel, er

---

⁴ Ikke bare i annonsetekst står det uintegrerte lånet for seg selv, også i redaksjonell tekst inngår knapt halvparten av lånene i løpende tekst (Chrystal 1988:73).

⁵ Blant annet i *Lånord i svenskan* gis en teoretisk oversikt over årsaker, intensjoner og funksjoner ved nye lån (Edlund og Hene 2004:70).

ikke oppført i *Bokmålsordboka*, men det finnes belegg for ordet fra 1977 (Tryti 2008:310). Jeg har måttet være konsekvent og har derfor tatt med alle utenlandske innslag som ikke er oppført *Bokmålsordboka*.

Fokuset i oppgaven min vil være ord av fremmedspråklig opphav, ikke bare engelsk, selv om det meste av litteraturen som ligger til grunn har konsentrert seg om engelsk. For å kunne avgrense omfanget av oppgaven, ser jeg kun på innslag som har noe utenlandsk i seg, altså ikke-oversatte lån fra ulike språk, brukt i norsk talespråk. Grunnen til at jeg ikke ser på de indirekte lånene, er at mengden av ord i korpuset jeg bruker er altfor stor, og det ville blitt en altfor omfattende analyse. For å kunne sammenligne forekomstene i NoTa-materialet med tidligere studier av lånord, vil jeg i kapittel 5 forsøke å klassifisere ordene etter *direkte lån*, *hybridlån*, *pseudolån*, *sitater* og *fraser*.

3.3 Integreringskategorier

Integreringen av lånord berører spørsmålet om *hvordan* utenlandske ord tilpasser seg norsk. Når det gjelder integreringen av lånord i norsk talespråk, vil jeg se på det formelle, det psykologiske, det sosiale og det leksikalske aspektet. Først vil jeg ved hjelp av Edlund og Hene se på hva resultatet av lån kan bli, før jeg presenterer klassifiseringene av de ulike formene for integrering.

Nye ord som integreres i språket, kan forandre ordforrådet både kvantitativt og kvalitativt. I *Lånord i svenskan* (Edlund og Hene 2004:115) er det satt opp tre mulige resultater for lånordenes integrering og hva slags plass de finner i det totale ordforrådet:

- a) *Språket tilføres nye ord og begrep utenom de opprinnelige.*
- b) *Eksisterende ords betydning eller anvendelse forandres, og/eller*
- c) *gamle ord går ut av bruk*

Andre betegnelser for disse mulige resultatene av integrering er: *ordtillegg* (*twist* er en form for dans, uten å ha påvirket andre ord innen dansefeltet), *spesialisering* (på svensk brukes *champion* og *mästare* om ulike felt, norsk *handling* og *shopping* brukes henholdsvis om kjøp av mat og om kjøp av klær) og *ordtap* (ordet *start* har helt tatt over for det svenske *avlopp*) (Edlund og Hene 2004:115-119). Fordi min studie er synkron, er det vanskelig å si noe om

---

det siste punktet, men i kapitlene om integrering vil jeg gi forklaringer på hva de ulike lånordene betyr og i noen tilfeller om de innebærer en spesialisering eller et tillegg.

Et nytt ord kan tilpasses språket og sammenhengen det oppstår i, på fire ulike måter, slik jeg leser Johansson og Graedler (2002) og Sandøy (2000). Graden av tilpasning kan måles i formell integrering, sosial, psykologisk og leksikalsk integrering.

I analysedelen min og drøftingen rundt integrering støtter jeg meg til klassifiseringene funnet i Anne-Line Graedlers doktoravhandling *Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian* fra 1995, Helge Sandøys *Lånte fjører eller bunad? Om importord i norsk* fra 2000 og Stig Johansson og Anne-Line Graedlers *Rocka, hipt og snacksy* fra 2002. Det som er skrevet, handler hovedsakelig om skriftlig materiale, men jeg ser ikke noen hinder for å kunne bruke samme integreringskategorier for muntlig tale også.

Et ord som er godt integrert har norske bøyingsendelser (morfologi) og følger norsk uttalemønster (fonologi), samt har riktig ordstilling (syntaks) og brukes i riktig kontekst (pragmatikk). Ordet har en betydning som er forståelig for andre (sosial integrering) og det går gjerne over til andre ordklasser (leksikalsk integrering) eller får etter hvert en forskjøvet betydning (semantikk).

I de neste avsnittene vil jeg gjøre rede for formell, sosial, psykologisk og leksikalsk integrering.

3.3.1 Formell integrering

Den største delen av min analyse omhandler formell integrering av verb, adjektiv og substantiv. Det er to grunner til dette; for det første er det til disse ordklassene flest ord lånes, og for det andre er det disse ordklassene som i størst grad har bøyingsmorfologi i norsk. De grammatiske bøyingsmønstrene i verb, adjektiv og substantiv i norsk viser om lånordene er formelt integrert eller ikke.

Den formelle integreringen dreier seg om fonologi og morfologi. Ordet må ofte endre form for å kunne uttales, skrives og bøyes etter reglene i det låntakende språket (Johansson og Graedler 2002:134).

Fonologi

Selv om man låner inn ord direkte, skal det mye til at uttalen blir nøyaktig som på for eksempel arabisk, urdu, tysk, fransk, britisk-engelsk eller amerikansk-engelsk. Enkelte lyder har vi ikke på norsk, som lespelydene i [th] og den stemte lyden [z]. Skandinaver har ofte problemer med å skille lyder som ustemt [s] fra stemt [s]. Det fører til at ord som *zappe* uttales [sa:pe].

I begynnelsen av lånord tillates en friere og mer variert fonotaks⁶, mens i slutten av ordene gjelder flere restriksjoner for uttalen. Edlund og Hene mener at dette henger sammen med at begynnelsen av morfemet er viktig for identifisering og tolkning, mens slutten av morfemet er viktig for den grammatiske informasjonen (Edlund og Hene 2004:106). Uttalen [θ] forekommer altså oftere i engelske lånord med initialt [th], enn når *th*-lyden kommer midt i ordet eller mot slutten. I dansk har en del ord som begynner med [th] blitt oversatt i innlånsprosessen: (EN) *think tank* og (EN) *the third age* har blitt (DA) 'tænketank' og (DA) 'den tredje alder' (Jarvard 1995:67).

I engelsk brukes to *v*-lyder, [v] og [w], og i eldre lånord som *watt*, *western*, *walkman* bruker nordmenn den norske *v*-lyden, som ligger et sted mellom de to engelske lydene. (Johansson og Graedler 2002:161). I nyere lånord varierer det om engelsk [w] brukes, eller om norsk [v] erstatter den engelske.

R-lyden uttales ulikt på norsk og engelsk. I litteraturen står ikke mye om hvordan lånord med [r] brukes i norsk, men hvordan uttalen blir i Oslo-målet skal vi se nærmere på i kapittel 5 om formell integrering av verb.

Av plasshensyn vil jeg ikke gå veldig nøye inn på hvordan ordene blir uttalt. Det finnes uttallige lærebøker om engelsk fonetikk og uttalekurs for fremmedspråklige. For en grundigere gjennomgang av nordmenns uttale, se gjerne kapittel 6 i *Rocka, hipt og snacksy* (Johansson og Graedler 2002).

Morfologi

Verb integreres stort sett alltid. Verb og setningsleddet verbal er en viktig del av setningen og legger premissene for hvordan vi skal tolke setningens innhold; *hva* skjer og *når* skjer det

---

⁶ Fonotaks er en sammensetning av fonologi og syntaks og beskriver hvordan fonemene passer sammen i ord (Endresen m fl 200:255).

(Johansson og Graedler 2002:177). Dersom man ikke bøyer verbet låter det gjerne påfallende og komisk for en nordmann.

Verb får oftest bøyning etter *kaste*-klassen, med *-a* i både preteritum og perfektum, for eksempel *gamble – gambler – gambla – har gambla*. I eldre lånte verb og i muntlig språk forekommer det gjerne ord som får bøyning etter *lyse*-klassen, som *skåre – skårer – skårte – har skårt*. Verbendelser på engelsk *-ate* og *-ize* får på norsk de gamle latinsklånte endelsene *-ere* og *-isere*. (Johansson og Graedler 2002:178). Verb som ikke integreres, er enten partisippformer som brukes som adjektiv eller del av en lengre frase på engelsk.

Adjektiv med én stavelse er som regel fullt integrert, slik som verb. Adjektivene bøyes både i kjønn og tall: *hipp – hippe, kul – kule* og gradbøyes: *streit – streitere – streitest, hot – hottere – hottest*. Adjektiv med flere stavelser som *corny, tabloid, hardworking* får ofte ikke morfologiske bøyingsendelser, men heller den perifrastiske *mer* og *mest* foran adjektivet (Graedler 1995:81). Adjektiv på *-y* får som regel ikke samsvarsbøyning i skrift, men er ofte bøyd i talespråk, mener Johansson og Graedler (2002:180), og gir eksempler som *to sportye typer* og *det trendye miljøet*. Dette synes å være en overforenkling som ikke stemmer med mine funn, noe vi skal se nærmere på i kapittel 6.3.

Substantiv er en åpen ordklasse og uten tvil den ordklassen det lånes mest inn i. Når nye varer eller ideer skapes, trenger disse tingene et navn. Vi må sette et navn på både det konkrete og det abstrakte for å snakke om det og skille det fra hverandre. Norge har ikke tradisjon for å lage avløserord for nye produkter, slik Island endrer *understatement* til *úrdráttur* (jf. *draga úr* – ikke gjøre mye ut av) og *computer* til *tölva* (av *tala* ”tall” og *völva* ”spåkone”) (Johansson og Graedler 2002:220). Det hender at substantiv lånes inn uten å få verken norsk eller utenlandsk bøyingsendelse, og i noen lånord følger endelsen fra kildepråket med, som i ordene *easy riders, stands* (Johansson og Graedler 2002:187).

I motsetning til verb og adjektiv som integreres spontant, er det ofte flere faktorer som spiller inn i integreringen av substantiv. Kari-Anne Rand Schmidt har laget en integreringsskala for hvilke trinn de engelske substantivene går gjennom før de blir integrert. Første trinn er tildeling av kjønn, trinn to er å legge til den bestemte endelsen av ordet, trinn tre er engelsk flertallsendelse og senere norsk *ene*-endelse, før ordet i femte trinn er fullstendig integrert med *-er* og *-ene* endelser i flertall (Johansson og Graedler 2002:183).

Substantiv trenger kjønn i norsk for å passe inn i norsk morfologi. Blant lånord er 80-90 % av ordene tildelt hankjønn, veldig få hunkjønn og 10-20 % er intetkjønn. Det er formen på substantivs adledd (for eksempel *en, ei, et, min, mi, mitt*) og endelsen i bestemt form av substantivet som viser kjønn (NRG 2006:150). Hva slags kjønn et substantiv får, kan virke tilfeldig, men den viktigste faktoren er trolig ordenes *betydning* (Johansson og Graedler 2002:185). Noen lånord fra kildespråket overtar kjønn til synonymmer på målspråket; som *coveret* fra *omslaget*, *partyet* fra *selskapet* og *weekenden* fra *helgen*⁷. Andre lånord igjen har trolig med grammatisk endelse å gjøre: *-ing* og *-er* blir oftest hankjønn (*backingen, callingen, containeren, thrilleren*) mens *-pter, -nter, -rter, -ster* og *-ment* ofte blir intetkjønn (*senteret, charteret, understatementet*). Innlånte substantiv har ofte vakkende kjønn, selv om de har vært lenge i språket. I mitt materiale finnes det mange unntak og generaliseringer, og vi skal se i kapittel 6.4.1 at kjønnstildelingen er vanskelig å kategorisere.

Preposisjoner lånes ikke direkte, utenom i faste uttrykk som *up to date, in full, off limits*, men Knud Sørensen gir mange eksempler på hvordan engelske preposisjoner påvirker den syntaktiske strukturen i betydningsslån, en slags ”snigende indflydelse” (Sørensen 1973:89). Preposisjonene som er oversatt fra engelsk og brukt i dansk kontekst er blant annet *nioghalvfems ud af hundrede* fra engelsk *out of*, og uttrykk hvor preposisjonen *for* brukes som et synonym til ’med henblikk på’: *Fru Fierling var blevet holdt tilbage for afhøring* (Sørensen 1973:90). Min oppgave tar ikke for seg oversettelseslån, og jeg kommer derfor ikke inn på preposisjoner.

Interjeksjoner som *hey, alright* og lydmalende tegneserieinterjeksjoner kan lånes inn uten å forårsake grammatiske problemer. Interjeksjonene står som selvstendige utbrudd, som svar på eller som innledning til på en setning. Interjeksjoner står alltid som en meningsenhet, men utenfor selve setningsstrukturen (Sørensen 1973:93).

3.3.2 Psykologisk, sosial og leksikalsk integrering

Den følgende delen om integrering dreier seg om ordenes liv i en sosial kontekst. Vi skal se på tre typer integrering: psykologisk, sosial og leksikalske integrering.

---

⁷ Helt systematisk er det ikke, intetkjønnsordet *partyet* er kanskje mer synonymt med *festen* som har hankjønn på norsk (Johansson og Graedler 2002:185). Ordet *helg* er hos mange klassifisert som hunkjønn.

Den psykologiske integreringen handler om språkbrukerens trygghet på ordet. Dersom ordet føles fremmed eller uvant, kommer gjerne noen fremmedhetsmarkører med. I skrift vises den manglende psykologiske integreringen gjerne med anførselstegn eller med ordet *såkalt*. I mitt materiale vil psykologisk uintegrerte ord gjerne uttales på engelsk måte eller i tilknytning med ord som *sånn*, *-greier*. Ved bruk av distansemarkører som anførselstegn og uthevninger, pauser og forklaringer, viser språkbrukeren at ordet kjennes fremmed og det er ikke psykologisk integrert (Johansson og Graedler 2002:190).

Den sosiale integreringen går på hvor mange som kjenner ordet og bruker det. Er et lånord sosialt integrert, forstås det gjerne overalt i landet, og kan brukes i ulike sammenhenger og på tvers av språkbrukergrupper. Ord som *jogging*, *tøff* og *boks* er godt integrert og brukes til daglig, mens fagspesifikke ord som *benchmarking* – 'referansetesting, særlig brukt i forbindelse med bedriftsøkonomi' og *fuele* – 'å fylle drivstoff, særlig på fly' ikke er sosialt integrert (Johansson og Graedler 2002:135). Som en målestokk på sosial integrering brukes gjerne ordbokoppføringer. Dersom ordet finnes i ordboka, er det et tegn på at det er sosialt integrert fordi 'en del ordbøker har fått spesiell status som offisielle eller halvoffisielle samlinger av 'det gode språk'' (Johansson og Graedler 2002:135). Sosialt integrerte ord trenger ikke være formelt integrert i uttale, staving og bøyning for å bli godkjent av alle. Johansson og Gradler (2002:135) gir ordet *sightseeing* som eksempel på et formelt ikke-integrert lånord som er sosialt integrert ved at det finnes i alle ordbøker.

I *Lånte fjører eller bunad* beskriver Helge Sandøy integrering av lånord i tre faser (Sandøy 2002:136). Han tar utgangspunkt i Magnus Ljungs *Skinheads, hackers & lama ankor* fra 1988 og diskuterer de ulike trinnene i importprosessen i svensk:

Første trinn er når ord brukes som *sitatord*, en markering med hermetegn eller før ordet i skrift, eller med ordet "såkalt" og pauser før og etter ordet i muntlig tale. Trinn to er når ordene blir regnet som vanlige og allmennkjente. De skal da ikke være stilistisk overraskende. Tredje trinn er når ordene er "temmet" og oppleves som naturlige svenske ord med svensk uttale og ortografi.

Ord på det første stadiet i importprosessen er ikke *psykologisk integrert*. Informanter som blir bedt om å uttale ord de ikke har psykologisk integrert, blir gjerne litt usikre og kvier seg for å uttale ordet av redsel for å si det feil (Sandøy 2000:146). Folk kan også bruke unngåelsesstrategier og prate rundt ordet framfor å nevne det fremmedklingende

produktnavnet eller begrepet. Uttalen kan variere veldig, som for eksempel med ordene *nylon*, *juice* og *jazz*. Før ordene ble formelt integrert ble *nylon* uttalt med både [ai] og [y], *juice* med [dʒ] og uttalen av *jazz* var [dʒæz], [ʃæs], [jas].

Leksikalsk integrering betyr at ordet kan gå over til å finnes i flere ordklasser, og får et liv uavhengig av opphavsspråket (Sandøy 2000:47). Et ord som lånes inn i språket som et substantiv kan etter hvert også avledes og settes sammen i nye ord. Ord som forholder seg til beslektede ord både formmessig og innholdsmessig og ”har ’tatt seg plass’ i det norske ordforrådet, kan vi si er *leksikalsk integrert* i språket” (Johansson og Graedler 2002:136).

Leksikalsk integrering kan igjen deles i tre ulike typer: *innsnevring*, *utvidning* og *forskyvning*. Ord som lånes inn fra for eksempel engelsk kan ha en *snever betydning* i norsk. (NO) *strippe* - ’utføre striptease’, (EN) *strip* - ’kle av, ta frå, slakte ned, ta av forskalinga, fjerne gammel måling, fjerne isolasjon’ (Sandøy 2000:47).

En *utvidet betydning* kan være når det engelske ordet i norsk får en tilleggsbetydning, som å *sjekke*, som i tillegg til den engelske betydningen, i Norge også brukes om å få kontakt med det motsatte kjønn på byen.

Dette er de samme tendensene som Edlund og Hene pekte på (beskrevet i begynnelsen av kapittel 3.3) da de generaliserte rundt resultatet av å låne ord. Edlund og Hene brukte betegnelse *ordtillegg*, *spesialisering* og *ordtap* (2004:115). Leksikalsk integrering er når ordet begynner å leve sitt eget liv i språket.

Enkelte ord har fått en helt annen grunnbetydning når de kommer inn i norsk enn de hadde på lånespråket. Eksempler på slik forskyvning er: (NO) *digge* - ’sette pris på, like’ versus (EN) *dig* - ’grave, dytte, begripe’, (NO) *dønn* - ’helt, fullstendig’ versus (EN) *done* - ’gjort, ferdig, utmatta’ og (NO) *sjampinjong* - en spesiell sopp sort versus (FR) *champignon* - betegnelsen for sopp generelt (Sandøy 2000:48-49).

Oppsummering

De klassifiseringene og definisjonene vi har gått gjennom i dette kapitlet er nødvendige for å drøfte innlansstrategier og måtene lånord integreres i norsk på. Neste kapittel vil dreie seg om materialet jeg arbeider ut fra.

4. Metode og materiale

I dette kapittelet handler om informantene og opptakssituasjonen. Jeg skal gjøre rede for hvordan jeg har gått fram for å finne lånord og utenlandske fraser i samtalene og intervjuene med informantene. En presentasjon av type- og eksemplarmodellen vil bli vist for å klargjøre hvordan materialet ser ut.

4.1 Metodevalg og framgangsmåte

Som så mange andre har jeg lenge lagt merke til og forundret meg litt over den stadige vekslingen mellom norsk og engelsk hos medmennesker rundt meg. Jeg hadde lyst til å undersøke nærmere hvordan ord fra andre språk brukes i talespråket, og fant ut at Norsk talespråkkorpus – Oslodelen passet midt i blinken for en slik undersøkelse. Jeg benytter meg av dette korpuset, heretter kalt NoTa, som ble tatt opp på video, transkribert og tagget mellom 2004 og 2006. Transkripsjonene er gjort av Tekstlaboratoriet ved Universitetet i Oslo⁸. Fordelene ved NoTa-korpuset er at jeg har tilgang til mange flere ulike informanter og uendelig mange flere timer opptak enn jeg selv kunne samlet inn i løpet av en mastergrads varighet.

NoTa-korpuset er av nyere dato, bare fire år gammelt, noe som også er en fordel.

Utviklingen går raskt, og selv om korpuset jeg bruker er nokså nytt, er det en del nye lånord som ikke dukker opp der. Hadde samtalene vært tatt opp i 2009, ville trolig ord som *facebook*, *face*, *facern* (nettsamfunn hvor mange har en profil), *adde*, *poke*, skrive på *wall'en* (aktiviteter på facebook), *twitter* (nettsted hvor man med 140 tegn kan skrive hva som opptar en), *google* (transitivt verb, å søke etter informasjon på internett), *youtube* (nettside med videoklipp), og interjeksjonen *very nice* (sagt med imiterende kasakhisk aksent, etter rollefiguren Borat⁹) også vært med.

---

⁸ Selv har jeg ikke transkribert noe i NoTa, men jeg er deltidsansatt av Tekstlaboratoriet for å transkribere lydopptak i *Nordisk dialektkorpus* som er et lignende prosjekt som NoTa (<http://www.tekstlab.uio.no/nota/scandiasyn/index.html>). Jeg kjenner derfor til kodene transkribørene i NoTa benytter seg av, og jeg har tilgang til hele samtaler og transkripsjoner.

⁹ Den britiske filmen *Borat: Cultural Learnings of America for Make Benefit Glorious Nation of Kazakhstan* (2006) med Sasha Baron Cohen i hovedrollen.

Hovedfokuset i min oppgave er å se på hvordan fremmedspråklige innslag integreres i norsk språk. Det er helt klart overvekt av *engelske* lånord og fraser, og selv om fokuset er på *alle* utenlandske lånord, har framgangsmåten for å søke etter ord i korpuset i stor grad omhandlet engelske, tyske og svenske bokstavsammensetninger¹⁰.

Intervjuene og samtalene er tatt opp på video og ortografisk transkribert til bokmål. Alle ordene i korpuset er morfologisk tagget, og forekomster som ikke finnes i *Bokmålsordboka*, er merket med x. Denne merkingen av x-taggede ord er ikke fullstendig.

Jeg har benyttet meg av x-taggen i korpuset for å søke etter innslag av engelsk. Ved hjelp av x-taggen kommer også alle forekomster av *derre* opp, som ved en inkurie ikke er tatt med i *Bokmålsordboka*¹¹. Ved å stenge ute alle segmenter som inneholder *derre*, fikk jeg fram 836 forekomster. Av disse sorterte jeg ut ord som *tjueste*, *semien*, *dritkult* og norsk slang som *guri*, *faderullan*, for å finne ord av utenlandsk opphav merket x.

Jeg tar ikke med utenlandske egennavn på varesenter, fotballag og bandnavn. Selv om det fonologisk sett ville vært interessant å se på de ulike måtene butikkjeden *Smart Club* blir uttalt på, har jeg lagt hovedfokuset på morfologi, og fokuserer på ord som kan bøyes og integreres.

Ved å i tillegg søke på ord som begynner på *c*, fikk jeg opp 699 funn. Flere av disse var navn på mennesker og steder eller var etablerte norske ord som *cirka* og *cola*. Ved å gå gjennom disse resultatene, fant jeg frem til mange ord som ikke er x-merket, men antageligvis burde vært det. Jeg søkte også etter ord som begynte eller sluttet på *th*, *z*, *gh*, *ou*, *ü*, *ö*, *ä*, *sch*, *ph* eller som hadde lyden inne i ordet. Dette for å finne ord som har ikke-norsk opphav og sjekke dem mot *Bokmålsordboka*.

En annen metode for å finne ord som ikke er merkede, har vært å lytte til hvilke engelske innslag jeg hører fra andre i mine omgivelser. Jeg har skrevet ned ordet eller frasen og søker det opp i NoTa-korpuset. Dersom det ikke forekom, lot jeg det være, fordi jeg foretrekker å bygge min oppgave på forekomster som er grundig dokumentert.

---

¹⁰ Dette fordi jeg har mindre kjenneskap til arabisk, berbisk, fransk, spansk og urdu.

¹¹ Den utpekende determinativen *herre* finnes i *Bokmålsordboka*, mens ordet *derre* ikke er tatt med. For en diskusjon rundt leksikografi og muntlig språk, henviser jeg til Fjeld (2008).

Enkelte av samtalene hadde veldig mange innslag av utenlandske ord, og da leste jeg gjennom replikkene før og etter forekomsten jeg fikk opp. Slik fant nye ord som ikke var markert, men som burde vært det. Jeg har også benyttet boka *Slang* av Ingrid Kristine Hasund og søkt i NoTa-korpuset etter de vanligste slangordene i Hasunds oppføringer.

I begynnelsen av transkripsjonsprosjektet til NoTa, har jeg blitt fortalt at planen var å markere alle fremmede ord med det lingvistiske opphavet, det være seg berbisk¹², trøndersk eller engelsk. Transkribørene gikk over til å bruke x-taggen, fordi det å spore låneord tilbake til opphavet ble en tid- og ressurskrevende oppgave. Det er kun x-taggen som er tilgjengelig som søkefunksjon på grensesnittet til NoTa. Ved å få tilgang til harddisken hvor transkripsjonsfilene var lagret, kunne jeg gå gjennom hver eneste samtale og alle intervjuene og søke etter taggen *lang=english*, og fant slik fram til de ordene som transkribørene opprinnelig hadde markert som engelsk.

Graedler (1995) har satt opp noen fellestrekk for hvordan lånord tilpasser seg norsk, basert på analysen av avismaterialet i doktoravhandlingen sin. Jeg vil i min oppgave sammenligne hvordan lånordene integreres i talespråket i forhold til de mønstrene Graedler i 1995 fant i *Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian*. Jeg kommer også til å trekke veksler på Sharps undersøkelse av kodeveksling i et svensk samfunn, Brandseggs avhandling om engelske innslag i talespråket til nordtrønderske ungdommer og på forskning gjort i Sverige og Danmark på skriftlig avismateriale.

4.2 NoTa-korpuset og informanter

NoTa-korpuset har 166 informanter, alle er født og oppvokst i Oslo-området. Fordelingen mellom kjønn, aldersgrupper, geografisk tilhørighet og utdanningsbakgrunn er jevn. Alle informantene er intervjuet kort av en prosjektassistent og snakker fritt med en annen informant i en halvtimes tid. Noen av informantene kjenner hverandre fra før, andre er

---

¹² *Berber* - 'etterkommer av den opprinnelige, ikke-arabiske, befolkningen i Nord-Afrika'. *Berberspråk* - 'hvert av flere semittisk-hamittiske språk som blir talt i deler av Nord-Afrika'. *Berbisk* 'I berbisk -en el. n ubøy, berberspråk II berbisk a2 som gjelder berberne' (BMO).

---

tilfeldig sammensatt i samtalepar. Alle opptakene er gjort mellom 2004 og 2006, ved at informantene sitter to og to rundt et bord og snakker.

Innen sosiolingvistisk forskning er målet å undersøke hvordan folk snakker når de ikke blir systematisk observert, men det kan bare undersøkes ved systematisk observasjon, sier William Labov (1991:209). Det er det såkalte *Observer's paradox*, som Labov løser ved å be informantene om å fortelle om en gang de var i livsfare eller om barndomsopplevelser. Da er det meningen at de skal glemme at de blir observert. Informantene i NoTa har fått et ark med spørsmål de kan stille hverandre, blant annet om interesser og fritid.

Informantene visste ikke hva opptakene skulle brukes til, bortsett fra at forskere er mer interessert i *hvordan* de snakker enn *hva* de sier. Det at informantene ikke vet hva jeg er på jakt etter i samtale deres, gjør forhåpentligvis mitt materiale noe mer "flue på veggen"-aktig enn om jeg hadde gått rundt med båndopptaker og tatt opp samtaler. Det er likevel ikke en helt ideell situasjon, fordi samtale foregår i et lukket rom med kamera påskrudd, og den mest spontane talen kommer når informantene er opptatt med noe annet. Noen av informantene sliter med å finne samtaleemner, noen kjenner ikke hverandre og virker derfor noe usikre og famlende i praten. Jeg håper likevel å få et representativt bilde av lånordsbruken til informantene.

Pauser i NoTa er merket med tegnene: "#" dersom taleren har ordet og tar en tenkepause (jo flere "#", jo lengre er pausen), eller med: "*" dersom taleren snakker i munnen på den andre. Jeg har latt pausene stå som de er transkribert når jeg gjengir bruddstykker fra samtale her. Noen av bøyingsmorfemene i lånord er skrevet med bindestrek, som i fortid av *date: date-a*. Jeg endrer ikke på transkribørens stavemåte. Enkelte ord har sterkt fornorsket stavemåte, men bortsett fra åpenbare stavefeil, retter jeg ikke på det transkribørene har transkribert. Navn er anonymisert i NoTa og gitt en kode; kvinner F1, F2... og menn M1, M2... For å bedre lesbarheten har jeg byttet ut kodene med jentenavnene *Anne* eller *Inger* og guttenavnene med *Jan* eller *Per*.¹³

---

¹³ Disse navnene topper Statistisk sentralbyrås liste over de 100 mest brukte navnene i Norge, <http://www.ssb.no/navn/>

4.3 Eksemplartabell og typetabell

Jeg har laget en eksemplartabell over det totale antallet lånordsforekomster og en typetabell over hvilke ulike lånord som forekommer. Eksemplartabellen inneholder 812 lånord, og dette utgjør absolutt alle forekomster av fremmedspråklige innslag. Typetabellen har 372 forekomster av utenlandske lånord. Det er eksemplartabellen som er mitt materiale, og som jeg hovedsakelig kommer til å bruke i analysedelen. Typetabellen har jeg laget for å kunne telle ulike ord og sammenligne med tidligere undersøkelser. Her har jeg latt ett ord representere alle versjonene av ordet, såfremt det er innen samme ordklasse. Ordet *skateboard* dekker *skating*, *skatefilmer* og *skatebutikker* fordi alle er substantiv og er avledninger av eller sammensetninger med det samme ordet. Ordet *fuck* derimot er oppført tre ganger som først verb, så adjektiv og i siste setning som interjeksjon:

4-1 du **fucker** opp livet til barnet ditt og ja

4-2 det skjønner du sjøl altså # når **fucka** folk som når du sykler midt i gata liksom

4-3 å jæ altså jeg er sliten altså matteprøve etterpå **fuck** altså

Der ord står i sammensetninger (hybridlån), som *filmdeal*, og det også finnes forekomster av *deal* og *dealen*, har jeg latt ordet *dealen* være det eneste som står i typetabellen.

Hybridsammensetninger med *-greier* eller *drit-* har jeg latt være å ta med i typetabellen dersom forekomsten også finnes uten sammensetning. Unntak fra dette er ord som *close* – 'stengt' og *close* – 'nær' hvor betydningen er så ulik at det snarere er snakk om homonymer. Ordene *trash* og *trashparty* er et annet eksempel på homonymi:

4-4 Søndag er jo **trash**

= "Søndag er en dårlig dag"

4-5 har jo sånn # sinnsyk svær fest ## **trashparty** hos Jan (latter)

= fest hvor noe ramponeres

For å vise hvordan jeg har gjort utvalget av ord til typetabellen, viser jeg under først alle forekomster under bokstaven *d* i eksemplartabellen. Deretter kommer en tabell med forekomstene under bokstaven *d* i typetabellen.

Første kolonne er ordet eller frasen som er lånt inn, kolonne to er nummeret informanten har i NoTa-systemet (dette har jeg med for å se hvor ofte hver enkelt informant bruker

utenlandske lånord, mer om dette i kapittlet 5), kolonne tre er kjønn (M= mann, F= kvinne), fjerde kolonne er informantens alder, femte er utdanningsnivået (H= høy og L= lav utdanning. (Hos ungdommer er det foreldrenes utdanningsnivå som er oppgitt)), og den siste kolonnen viser setningen hvor lånordet stod. Først eksemplartabellen:

dame-n	150	M	16	Ukjent	ja hvordan går det med dame-n
damn	35	M	18	L	kan jeg få litt papir her eller ? (latter) (snufsing) damn altså nesa mi drypper
damn	35	M	18	L	du vet aldri om hun # plutselig du våkner med henne " damn "
date	76	F	26	H	han skulle få lov å slippe å kjenne meg igjen liksom hvis han skulle på date
date	168	F	27	L	nei fordi du skulle ut på date # på Cabo Village
date	181	F	24	H	min første date på søndag liksom # yes
date	181	F	24	H	han pleier å ringe hvis han skal på date så ringer han meg for han
date	181	F	24	H	og det var jo egentlig ikke en date heller (latter)
date	2	M	28	H	må være på en date da men
deal	15	M	18	H	når de har deal
deal	7	F	17	H	det du har stemt på nå var jo skikkelig dårlig deal da
deal	191	M	20	H	men det er bra deal da # for e # for e stedet
dealen	142	F	18	L	ja jeg skjønner ikke (uforståelig) dealen med dere altså
dealer	145	M	16	H	de som er ute er ute og så kan jeg være sånn fast dealer
dealer	16	M	18	H	han som er ute og dealer penger # han er hos en mann
defendant	94	F	19	H	e Michael sin side da # på en måte # the defendant (latter)
detektore	4	F	27	H	allikevel så klarer de å d- detektore små forandringer i # spenning da på overflaten av hodet
discmann-en	29	M	19	L	legg bort den discmann-en
disse ut	30	F	18	H	men sånn vi klarte å disse ut lærerne
disset	171	M	18	L	folk har disset meg fordi jeg snakker veldig rent
ditcha	27	F	18	L	jeg følte at jeg ditcha henne men jeg gjorde jo ikke det
ditcha	149	M	16	Ukjent	han ditcha henne fordi hun (latter)
ditcha	149	M	16	Ukjent	begynner på Sogn så blir du ditch-a
ditcha	27	F	18	L	vi bare ditcha henne
dj	90	M	19	H	fikk vi # kom det en sånn dj fra Stavanger som sa at e vi hadde den kuleste bussen så han skulle være dj der
dj	79	M	34	H	som er en litt sånn hybrid jazz house soul # hiphop mye rart DJ
dj	79	M	34	H	så da ga jeg den til Per Jansen for han er DJ # så kan han få høre på den for meg
dj	79	M	34	H	jeg gikk jo og hørte det når jeg var på jeg var på Quartfestivalen i sommer og så var jeg å høre på en DJ som heter Giles Pearson
dj	90	M	19	H	vi hadde den kuleste bussen så han skulle være dj der
dj-booth-en	15	M	18	H	det var ved dansegulvet der # på den DJ-booth-en
dj-en	90	M	19	H	han var den beste dj-en som var der
don't mention the word	74	M	38	H	det var sånn " don't mention the word " (latter)
don't worry	179	F	17	L	don't worry liksom
down the drain	126	M	53	H	fikk ikke gjort det godt igjen (latter) # down the drain
drit-funny	166	M	17	ukjent	den er egentlig drit-funny men
dritkeen	89	F	18	H	men vi er dritkeen på å komme i ringen med dere og sånn
dritkeen	36	M	21	L	ja si fra når det starter inne da # det er jeg dritkeen på
drit-sjpa	166	M	17	Ukjent	ja drit-sjpa i_hvert_fall # gærning # sjpa herregud sant # sjpa ikke sant # ja ## skjerp deg

drittaz	31	M	18	L	da er det s- drittaz da (latter)
drittaz	31	M	18	L	* såpass (latter) * (uforståelig) drittaz altså
drugs	94	F	19	H	så har han vært litt sånn inne for dop og drugs og sånne ting
duden	85	M	18	H	* han duden
dvd-recorder	170	M	56	L	vi har bare en sånn vanlig dvd-recorder vi
døll	79	M	34	H	og så er det kult å se e Lars Lillo Stenberg som i De Lillos er liksom litt døll # jeg er jo # ikke sånn voldsomt opptatt av dem men
dølle	116	F	29	H	guttene ble gående igjen på de litt dølle # skolene i utkanten
døllt	79	M	34	H	en sånn by hvor alt det som er er kjedelig og døllt i Oslo
døllt	79	M	34	H	er på måte kjedelig og døllt i New_York men det er kult samtidig # fordi det er litt sånn som det er på film
dølt	79	M	34	H	fryktelig dølt
dølt	79	M	34	H	* det er dølt

Tabell 4-1 Eksemplartabell, bokstaven d

Typetabellen som følger under har de samme kolonnene som eksemplartabellen over (ord, informantnummer, kjønn, alder, utdanningsnivå og setning). Til forskjell fra eksemplartabellen, har typetabellen kun én oppføring av hver forekomst. Eksemplartabellen har hele 49 forekomster under bokstaven *d*, mot typetabellen som kun har 20 forekomster.

dame-n	150	M	16	Ukjen	ja hvordan går det med dame-n
damn	35	M	18	L	kan jeg få litt papir her eller ? (latter) (snufsing) damn altså nesa mi drypper
date	181	F	24	H	min første date på søndag liksom # yes
dealen	142	F	18	L	ja jeg skjønner ikke (uforståelig) dealen med dere altså
dealer	145	M	16	H	de som er ute er ute og så kan jeg være sånn fast dealer
dealer	16	M	18	H	han som er ute og dealer penger # han er hos en mann
defendant	94	F	19	H	e Michael sin side da # på en måte # the defendant (latter)
detektore	4	F	27	H	allikevel så klarer de å d- detektore små forandringer i # spenning da på overflaten av hodet
discmann-en	29	M	19	L	legg bort den discmann-en
disse ut	30	F	18	H	men sånn vi klarte å disse ut lærerne
ditcha	149	M	16	Ukjen	han ditcha henne fordi hun (latter)
dj	79	M	34	H	som er en litt sånn hybrid jazz house soul # hiphop mye rart DJ
dj-booth-en	15	M	18	H	det var ved dansegulvet der # på den DJ-booth-en
don't mention the word	74	M	38	H	det var sånn " don't mention the word " (latter)
don't worry	179	F	17	L	don't worry liksom
down the drain	126	M	53	H	fikk ikke gjort det godt igjen (latter) # down the drain
drugs	94	F	19	h	så har han vært litt sånn inne for dop og drugs og sånne ting
duden	85	M	18	H	* han duden
dvd-recorder	170	M	56	L	vi har bare en sånn vanlig dvd-recorder vi
dølle	116	F	29	H	guttene ble gående igjen på de litt dølle # skolene i utkanten

Tabell 4-2 Typetabell, bokstaven d

For hver gang et utenlandsk ord blir brukt, har jeg altså registrert det i eksemplartabellen.

Det gjelder også dersom samme informant gjentar ordet flere ganger i samme utsagn, som i eksempelet under:

4-6   *hun får # blippe ut det hun har lyst til å blippe ut*

Under har jeg laget en tabell med oversikt over hvor mange ganger lånordene forekommer sortert etter ordklasser, eksemplar og type. Slik tabellen skal leses, kan man for eksempel se at informantene bruker sammenlagt 83 verb, men bare 39 av disse er ulike.

Ordklasse	Eksemplar	Type
Verb	83 (10 %)	39 (10 %)
Adverb og adjektiv	178 (22 %)	60 (16 %)
Substantiv	338 (42 %)	188 (52 %)
Interjeksjoner	130 (16 %)	13 (3 %)
Fraser	83 (10 %)	72 (19 %)
Sum	812	372

Tabell 4-3 Fordeling av ord i ordklasser

Den gruppen med færrest antall typeforekomster er interjeksjoner. Interjeksjoner som *yes*, *fuck* og *shit* brukes flere ganger hos enkelte informanter, og det gjenspeiler seg i antall forekomster av interjeksjoner i eksemplartabellen (130 forekomster fordelt på 13 ulike typer). Som vi ser av tabellen, er substantiv den største kategorien hvor ord lånes inn, det gjelder både i eksemplartabellen og typetabellen.

Oppsummering

I dette kapitlet har vi sett nærmere på talespråkskorpuset NoTa og informantene. Jeg har forsøkt å gjøre greie for hvordan jeg har gått fram for å finne de fremmedspråklige innslagene og vi har sett nærmere på eksemplar- og typetabellen. I kapittel 5 skal vi komme nærmere inn på *hva* som lånes, *hvordan* innlånet skjer og *hvem* som i hovedsak låner ord.

5. Hva lånes inn i norsk og av hvem?

Språk utvikler seg ved at kulturer møtes og språkene blandes, og i norsk er ca 44 % av ordstammene godt integrerte ord fra blant annet latin, gresk, fransk, engelsk og lavtysk (Johansson og Graedler 2002:70). Noen av de nyere lånordene er ikke integrert sosialt og psykologisk hos alle språkbrukere, men finnes likevel i ordbøkene. Flere ord som kanskje noe overraskende har fått innpass i *Bokmålsordboka*, er blant annet ordene *aberet*, *allroundski*, *booke*, *cash*, *case*, *corny*, *fancy*, *frika*, *macho*, *pushe*, *quiz*, *server*, *speede*.

For å lage en avgrensning på hvilke lånord jeg vil fokusere på, har jeg satt som kriterium at lånordene ikke skal finnes i *Bokmålsordboka*. De ordene med utenlandsk opphav som ikke finnes der, er de som hører til i mitt materiale over lånord. Jeg har også tatt med norske ord som uttales som om de var engelske (*dame-n* [dæimn], *slad* [ʃlæd]) og andre pseudolån som *hockey cut* (som på norsk betegner en hårklipp, men på engelsk brukes om en klesstil).

I dette kapittelet skal vi se på hvordan ordene er innlånt. Jeg starter med en gjennomgang av mengden ord, deretter ordklasser og innlånsstrategier, hvilke språk det lånes fra og sosiolingvistiske variabler.

5.1 Telling

Når man skal beregne antall lånord i et språk, er det flere problemstillinger som kommer opp. Blant annet er det forskjell på ordbokoppslag og løpende tekst i samtale. Det er en komplisert oppgave å sammenligne hvor mye engelsk som brukes i talespråket i forhold til skriftspråket, og også innenfor ulike sjangere. Grunnen til at det bare vil bli estimerer, er at forskjellige studier bruker forskjellige målestokker for hva som er lånord og hva som ses på som engelsk. I de neste avsnittene vil jeg se nærmere på to hovedutfordringer:

- 1) Tidsfaktoren: Hvor gamle lånord skal man telle?
- 2) Kategoriene: Ordbokoppslag eller løpende tekst? Skal egennavn regnes som lånord?

Hvor langt tilbake i tid man skal gå for å telle lånord, er noe som varierer i de ulike studiene. I *Bokmålsordboka* har ca 3,4 % av ordene engelsk opprinnelse. Ser man på alle ord med

---

utenlandsk opprinnelse i ordboka, er det bare 10 % av dem som stammer fra engelsk. Det gjelder da alle aldere for lånord. I *Nyord i Norsk* regnes 80-90 % av alle lånord som kom inn i norsk etter den andre verdenskrig som engelske (Johansson og Graedler 2002:83).

Jeg har ikke mulighet til å telle alle lånord fra 1945 fram til i dag, fordi svært mange av disse har blitt integrert i ordbøkene. Som beskrevet i kapittel 4, benytter jeg meg av et søkbart talespråkskorpus og er i stor grad avhengig av at transkribørene har tagget ord av annet språklig opphav enn norsk. En manuell gjennomgang av alle intervjuer og samtaler i NoTa ville tatt for lang tid, og jeg har derfor vært nødt til å begrense lånordene til de som ikke er med i *Bokmålsordboka* (utgaven som ligger på internett er fra juli 2005, men er ajourført 23. januar 2006). Mengden utenlandske innslag i mitt materiale er 812 forekomster, men det er også innbefattet en del fraser. For å kunne si noe om mengden ord i løpende tekst, har jeg i en ny beregning også talt hvert ord i frasene, og fått summen av lånord til å bli 1010 ord. Det finnes 900 000 ord i NoTa-korpuset, og prosentvis utgjør utenlandske lånord kun 0,11 % av alle ordene i NoTa.

Norsk i hundre! er en rapport fra Språkrådet med strategiforslag for å bevare norsk som nasjonalspråk. I denne rapporten refereres det fra undersøkelser gjort blant annet av Helge Sandøy om mengden importord (lånord) i nordiske aviser. I disse undersøkelsene har alle lånord fra 1945 til år 2000 blitt regnet med, og for norsk ligger antallet på rundt 1,2 % (dansk og svensk ligger ganske likt som norsk). Også *Norsk i hundre!* vektlegger forskjellen mellom annonsetekst og redaksjonell tekst (3 % mot 0,8 %). Denne tellingen tar for seg alle lånord etter 1945, mens mitt materiale kun har med de nyeste lånordene som ikke finnes i *Bokmålsordboka*. Det er nok en av grunnene til at antallet lånord i avistekstene er mye høyere enn hva jeg har funnet hos NoTa-informantene: 3 % mot NoTas 0,11 %

Det kan være ulikheter angående hva som regnes som fremmede innslag, og forskjeller i hvilke kildepråk undersøkelsen dreier seg om. Under tvil har Opsahl, Røyneland og Svendsen regnet ordet *keeg* som norsk slang for *kul*, fordi det fonologisk er integrert i norsk: [ke:g], og samsvarsbøyes som *keegt* (Opsahl mfl. 2008:29). Jeg har klassifisert det som engelsk, fordi det er baklengs av det engelske *geek* – 'flink, men ensporet person'.

Tellingene varierer også med hensyn til hva slags tekster en arbeider med. Dansken Knud Sørensen ser ikke så lett på saken med engelske lånord. Han har tatt for seg de rundt 2000 oppslagsordene under bokstaven "R" i *The Concise Oxford Dictionary of Current English*

(7.utgave, 1983) og funnet at ”det er ca. 10 % af det engelske ordstof, der har afgivet anglicismer til dansk” (Sørensen 1995:59).

Mange utenlandske lånord brukes bare i en kort periode før de forsvinner igjen. Slike døgnfluer kan bli registrert i *Nyordboka* uten å egentlig tas i bruk av folk flest (Sandøy 2000:43). Det er derfor ikke så lett å bruke ordbokoppføringer for å si noe om mengden lånord i samfunnet.

I løpende tekst forekommer utenlandske lånord sjeldnere enn i ordboktellingene. Grunnen til dette er at de vanligste ordene som *det*, *i*, *og*, *han*, *hun* regnes som grunnvokabularet i norsk og utgjør en stor del av det norske språket. Grunnene til at man opplever at det er mange engelske lånord i norsk, er for det første at lånordene oftest er innholdsord med meningsbærende informasjon. For det andre skiller ordene seg ut i uttale eller skrivemåte, det Sharp kaller *perceptual salience* (Sharp 2001:60). En tredje grunn er at ordene er plassert på steder som tiltrekker seg oppmerksomhet, som i reklame eller i overskrifter (Johansson og Graedler 2002:84).

Judith-Ann Chrystal fant 2,5 engelske lånord per tusen ord løpende tekst i undersøkelse av svenske aviser, noe som da gir en prosentandel på 0,25 % engelsk (Chrystal 1988:59). I løpet av en niårsperiode fant Magnus Ljung at det var 0,43 % av alle ordene i aviser og blader som var engelske. (Ljung 1985, sitert i Harriet Sharp 2001:61). Ljungs materiale var på 466 000 ord, og når ordklassene preposisjoner, konjunksjoner og pronomen (som ikke tar inn nye lånord) ble tatt bort fra beregningene, steg prosentdelen engelske ord til 0,85 % (Sharp 2001:28).

En undersøkelse som er gjort av antall engelske ord i norsk skjønnlitteratur for ungdom, viser at 1,9 engelske lånord er brukt per tusen ord (0,2 %) i løpende tekst (Johansson og Graedler 2002:84).

Pia Høgmo Andersen har studert bruken av engelsk hos ungdommer som driver med rollespill. De fire opptakene Andersen tar utgangspunkt i, har svært ulik andel engelske innslag (16 %, 26 %, 62 % og 7 %). Rollespillgruppene har ulik spillestil, og i noen sekvenser av spilletiden skifter de over til kun å bruke engelsk. Kulturen rundt spillet preges også av engelske navn og begreper. Andersen selv presiserer at det ikke er mulig å sammenligne mengden engelsk i hennes materiale med tidligere undersøkelser, og når man

---

skal anslå omfanget av engelsk i talespråket, er resultatet i stor grad avhengig av samtalsituasjonen (Andersen 2007:52).

Ordet *yes* brukes 54 ganger i NoTa og er nummer 921 hyppigst brukte, *shit* er brukt 40 ganger og er nummer 1064 oftest brukte. Til sammenligning er det norske ordet *ja* brukt 37 887 ganger og er på andreplass over ord som brukes oftest. Ordene som brukes oftest, er *det*, *ja*, *jeg*, *og*, *er*, *så*, *da*, *ikke*, *var*, *du* (<http://omilia.uio.no/frekvenser/index.php>).

I Harriet Sharp sine svenske talespråskorpus, har hun funnet at korpusene består av 148 000 ord, hvorav 2490 er engelske. Det gir en prosentandel på 2,5 % prosent engelske ord. Dette tallet er særdeles mye høyere enn det vi finner i NoTa (0,11 %).

Grunnene til dette er blant annet at Sharp har valgt seg ut miljøer som bruker mye engelsk; ungdommer og et shippingbyrå. Hver gang en utenlandsk bedrift eller et engelsk varemerke nevnes, teller Sharp (2001:94) det som et innslag av engelsk. (I NoTa-materialet er navn på filmer, butikker og merkevarer ikke tatt med.) Informantene i NoTa er spredt ut over flere aldersgrupper og enkelte av informantene i NoTa bruker ikke et eneste utenlandsk lånord. Flere av ordene Sharps informanter bruker, er gått inn i *Bokmålsordboka*, og regnes derfor ikke med i mitt materiale (ord som: *ok*, *jobbe*, *container*, *fikse*, *service*). En siste grunn til at antallet lånord i NoTa er så lavt, er at NoTa-informantene kun er dokumentert i intervju og samtale rundt et bord. I Sharp sitt materiale er blant annet ungdommene filmet over lengre tid.

Oppsummering

Selv om det er store ulikheter i hvordan tellingen i de ulike undersøkelsene har gått for seg, er det åpenbart at gjennomsnittet for NoTa-informantene er svært lavt. Mange av beregningene har blitt gjort med en bredere tidsramme for lånords alder enn det jeg har brukt (ord som ikke finnes i *Bokmålsordboka* anno 2006), og det finnes noen ulikheter i hva som regnes som lånord. Kun 0,11 % av ordene i NoTa er utenlandske lånord. Sharp sine svenske informanter brukte 2,5 % engelske ord, norske skriftlige kilder har mellom 0,8 og 3 % lånord, mens Andersens rollespill-spillere hadde gjennomsnittlig 24 % engelsk i sin tale. Dersom NoTa-korpuset er representativt for befolkningen, kan vi konkludere med at det gjennomsnittlig er svært få utenlandske lånord i norsk talespråk.

5.2 Frekvens

NoTa-korpuset er et talespråkskorpus, og det er ikke forunderlig at det forekommer mange interjeksjoner og uttrykk typisk for muntlig tale i mine funn av lånord. De ordene som er mest brukt hører til ordklassene adjektiv og interjeksjoner. Først på 8. plass dukker opp et substantiv; *mail*. Under følger en tabell med oversikt over de ti mest frekvente lånordene i NoTa-materialet:

Plassering	Lånordstammen	Antall ganger
1	Yes	54
2	Shit	40
3	Chill	35
4	Keen	21
5	Fuck	18
6	Taz	12
7	Skate	11
8	Mail	10
	Wolla	10
9	Bullshit	9
	Snowboard	9
10	Sorry	8
	Keeg	8

Tabell 5-1 Frekvensliste

I denne oversikten har jeg tatt utgangspunkt i stammen av ordet, noe som kan være litt misvisende om man vil se spesielt på ordklasser og hyppighet. I de neste avsnittene vil jeg kort forklare hvilke avledninger fra stammen som er i bruk og, ved hjelp av Tone Trytis *Norsk slangordbok* (2008), forsøke å komme med betydningen av de ulike lånordene.

Ordene som topper frekvenslisten er interjeksjonene *yes* – 'ja' og *shit* – 'søren, pokker, faen'. Disse forekommer som utbruddsord henholdsvis 54 og 37 ganger. *Shit* er også i 3 tilfeller del av frasen *shit happens*¹⁴.

Ordet *chill* – 'bra, fin, kul' forekommer 28 ganger som et adjektiv og 7 ganger som et verb *chille'n* – 'slappe av'. En del lånord er brukbare i mange betydninger, som ordet *fuck* – 'faen ta', som brukes 7 ganger som interjeksjon, 8 ganger som adjektiv *fucka* – 'elendig, dum, ødelagt', og 3 ganger som et verb *fucker opp* – 'ødelegge, skade'.

Adjektivet *taz* – 'tullprat' brukes i forbindelse med noe som er kjedelig eller dårlig. Ett substantiv er dannet av sammensetningen med *taz*, nemlig *tazeveier*. Det er kun to informanter som bruker ordet *taz*, men de bruker det til gjengjeld svært ofte.

Ordet *skate* finnes i sammensetninger og avledninger som *skatefilmer*, *skateboard*, *skatebutikk*, *skating*. Ordet *snowboard* brukes i sammensetning med *snowboardpark* og *snowboardsted*. De lånte substantivene som brukes mest i NoTa har med nye fenomener å gjøre. Det er ikke ord som overtar norske ords rolle, fordi tilsvarende norske ord for *mail*, *skating* og *snowboard* enten finnes ikke eller brukes ikke.

Det ordet som er mest anvendbart, er trolig ordet *wolla* (*volla*, *valla*, *walla*), som opprinnelig betyr 'jeg lover' på arabisk. Dette ordet er blitt leksikalisert og brukes også som betegnelse på en gruppe mennesker fra ikke-vestlige land (Tryti 2008:410). Som adjektiv brukes *wolla* fem ganger, interjeksjon 2 ganger, som del av en frase 1 gang og som substantiv 2 ganger.

Oppsummering

Ordene som topper frekvenslisten er interjeksjoner og adjektiv. Ordene *yes*, *shit*, *chill* er de som er mest brukt. Blant substantiv finnes ord som betegner nye fenomener som vi ikke har navn for på norsk. Mange av ordene på ti-på-topp-listen er lånord som kan brukes i flere ordklasser og med forskjellige betydninger.

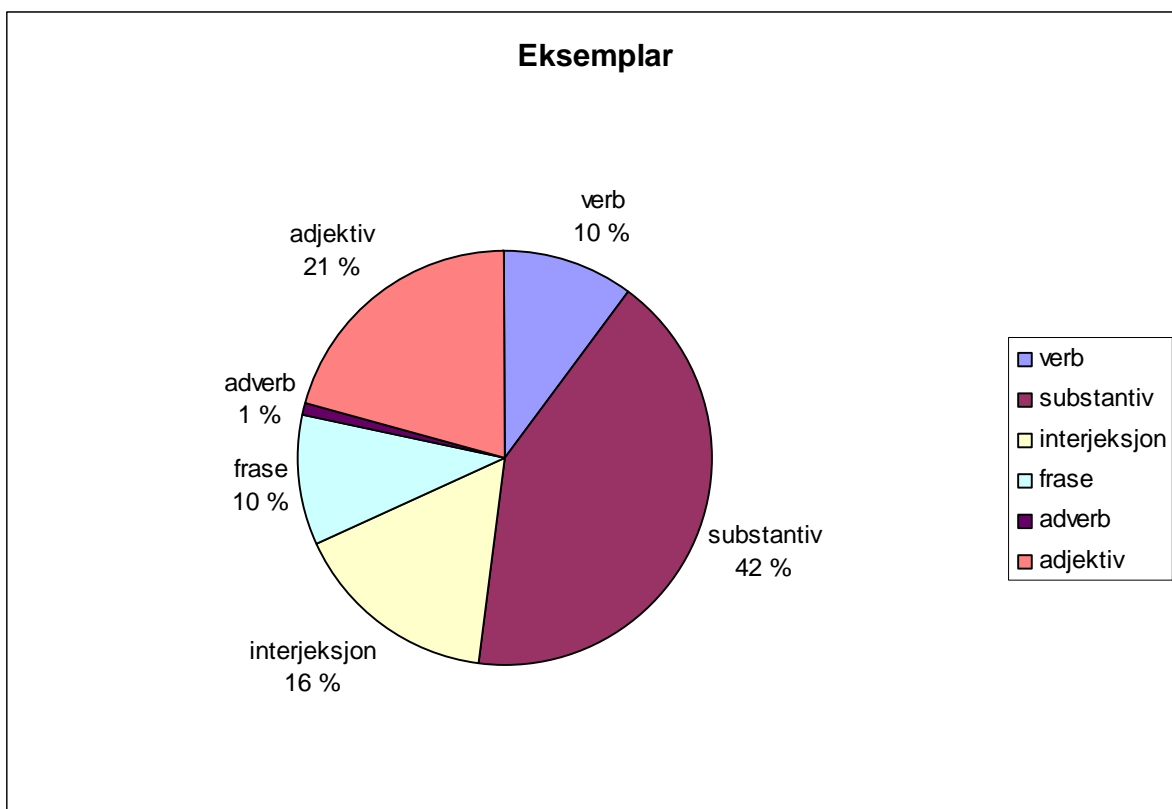
---

¹⁴ Opprinnelig amerikansk slang for å uttrykke at dumme ting kan skje med tilfeldige mennesker uten noen spesiell grunn.

5.3 Ordklasser

Substantiv, verb og adjektiv er ordklassene som vanligvis tar inn flest nye ord. I avsnittene nedenfor vil jeg gjøre rede for hvordan det forholder seg med lånord og ordklasser i mitt materiale, og jeg vil diskutere hvordan ordklassfordelingen er i forhold til andre studier av muntlig og skriftlig tekst.

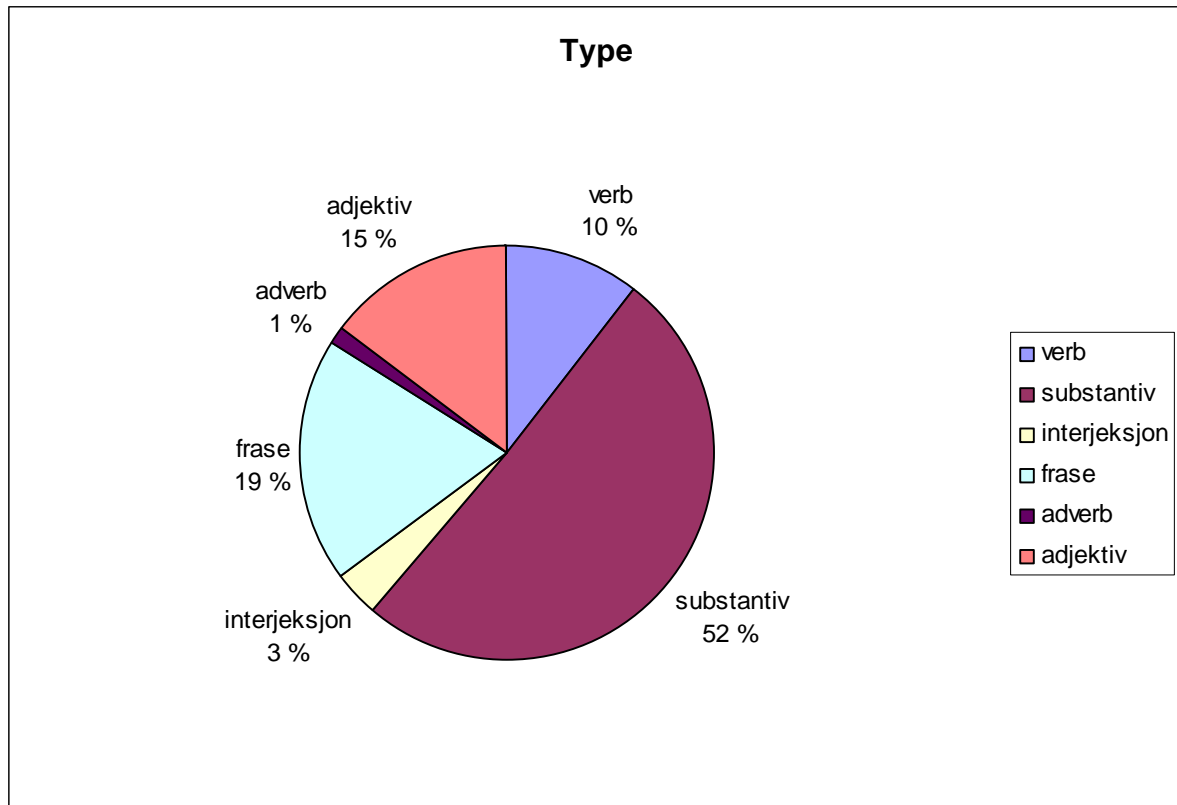
For å kunne diskutere forekomstene av fremmedspråklige innslag fordelt på ordklasser, har jeg laget en oversikt over hvilke ordklasser det lånes fra. Jeg har laget både et diagram over typeforekomstene og et over eksemplarforekomstene av ordklasseinndelingen i mitt materiale. Under presenteres først eksemplardiagrammet hvor alle 812 forekomstene av lånord er tatt med:

Tabell 5-2 Ordklassfordeling, eksemplar

Her i eksemplarmodellen er alle innslag av lånord tatt med. Andelen substantiv er 42 % og interjeksjoner er, naturlig nok, en mye større kategori i mitt muntlige materiale enn i undersøkelser av skriftlig materiale. Under følger et diagram over fordelingen av de 373 typene lånord i ordklasser, basert på at hvert ord er talt med kun én gang:

Tabell 5-3 Ordklassefordeling, type

Når vi sammenligner de to diagrammene, ser vi at prosentandelen verb i forhold til de andre ordklassene er lik i type- og eksemplardiagrammet. Substantiv og fraser er de største kategoriene i typeoversikten, noe som kommer av at det er flest ulike forekomster innen disse ordklassene. De største endringene fra eksemplardiagrammet til typediagrammet, er at antallet interjeksjoner synker fra 16 % til 3 % når hver forekomst regnes kun én gang.

I *Rocka, hipt og snacksy* gis et overslag over prosentfordelingen på ordklasser i skriftlig og muntlig materiale: Andelen verb er betraktelig større i muntlig materiale (25 % i muntlig språk mot 6-10 % i skriftlig materiale), substantiv anslås til å være rundt 40 % i muntlig materiale, mot 75-85 % i skriftlig. Ellers forventes diskursmarkører¹⁵ å utgjøre 23 % i muntlige kilder, og kun 0-1 % i skriftlige (Johansson og Graedler 2002:176). Jeg vil i de neste avsnittene se nærmere på og sammenligne undersøkelser av skriftlig og muntlig tekst, for å se hvorvidt Johansson og Graedlers overslag stemmer med nyere undersøkelser.

¹⁵ Diskursmarkører er en kategori som hos Johansson og Graedler inneholder interjeksjoner og andre uttrykk som *oh boy!* og *So what*.

Knud Sørensen vil ikke forsøke seg på en beregning av prosentdelene de ulike ordklassene har blant lånordene. Dette fordi det er usikkert om direkte lån, oversettelseslån og betydningslån skal slås sammen, og om fraser skal regnes som enkeltord eller som en enhet (Sørensen 1973:89). Jeg tror allikevel at det er mulig å få en slags oversikt over ordklassfordelingen i ulike undersøkelser.

Av ordklasser utenlandske lånord blir lånt til, er det helt klart substantiv som er størst. I den følgende drøftingen av ordklasser vil jeg fokusere på substantivene, fordi substantiv er den ordklassen blant lånord som varierer mest avhengig av teksttype.

I skriftlige tekster skal andelen substantiv ligge på 75-85 % (som overslaget fra *Rocka, hipt og snacksy* viste, se over). Graedler har i sin undersøkelse funnet at substantiv utgjør 83 % av alle lånord (Graedler 1998:76). I Magnus Ljungs materiale blir andelen substantiv blant lånordene i ulike typer skriftlige kilder slik: dagsaviser: 88,5 %, data: 63 %, sport: 82 % og allmenne tidsskrifter: 81 % (Ljung 1988:95). Judith-Ann Chrystal har, i sin oversikt over lånord i svenske dagsaviser, funnet at av 130 ulike lånord er 115 substantiv (Chrystal 1988:77). Det utgjør 88,5 %, et tall som er mye større enn andelen substantiv i mitt materiale: 52 %.

Når det gjelder muntlige tekster, har Therese Brandsegg i sitt materiale om engelske innslag hos trønderske ungdommer funnet 68 % substantiv (Brandsegg 2001:83). Sharp (2001:74), som skriver om kodeveksling i to ulike miljøer i Sverige, har funnet at 65 % av alle lånordene er substantiv. Sharp deler opp fordelingen av substantiv i to undergrupper: egennavn 29 % og fellesnavn 36 %. Det faktiske prosenttallet over substantiv sammenlignbart med mine forekomster er altså 36 %.¹⁶

I motsetning til Chrystal og Ljung har Sharp regnet ut fra *totalt* antall forekomster, ikke antallet *ulike* lånord. Andelen substantiv i eksemplardiagrammet over NoTa-forekomster er 42 %. I oversikten fra *Rocka, hipt og snacksy* er ikke fraser en egen kategori, heller ikke Sharp har en kategori med fraser. I mitt materiale utgjør frasekategorien 19 %. For å få et mer sammenlignbart resultat, har jeg regnet ut prosentfordelingen av lånord i ordklasser og

---

¹⁶ Som tidligere nevnt, har jeg i mitt materiale ikke tatt med navn på personer, steder, filmer, butikker etc.

---

utelatt frasene¹⁷. Det totale antallet lånord er da 729, og prosentandelen substantiv er 47 %. Vi kan ikke komme utenom at det i muntlig materiale er stor variasjon i fordelingen av ordklasser. Innlånte substantiv utgjør hos Brandsegg: 68 %, Sharp: 36 % og NoTa-informantene: mellom 42 % og 52 %. Grunnen til den store variasjonen kan være både ulik samtalestil og samtaletema, men også måten de ulike beregningene er foretatt på. At variasjonen mellom de ulike undersøkelsene er stor, skal vi også se i neste kapittel, om hvordan ord er lånt inn.

Oppsummering

Andelen substantiv (42 %) i muntlig tekst stemmer overens med overslaget i *Rocka, hipt og snacksy* (Johansson og Graedler 2002:176). Jeg finner en annen andel verb og adjektiv enn det som er anslått i litteraturen (hos meg 15 % adjektiv mot 8 % hos Johansson og Graedler, 10 % verb mot estimert 25 %). Uten å slå fast noe helt sikkert, kan en grunn til at mengden verb er så lav i NoTa-forekomstene være at informantene sitter stille og prater. De snakker ofte om andre og bruker adjektiv i beskrivende ordelag. Det kan tenkes at ikke bare mengden *lånte* adjektiv, men også *norske* adjektiv i NoTa er høyere enn det ville vært i en annen samtalsituasjon.

5.4 Innlånsstrategier

Dette kapitlet tar for seg strategiene som er benyttet for å bruke ordmateriale fra et annet språk i en norskspråklig kontekst. Først vil jeg kategorisere ordene etter hvordan de er lånt inn, en inndeling i *direkte lån*, *hybridlån*, *pseudolån*, *fraser* og *sitater* med utgangspunkt hovedsakelig i Sandøy (2000), Sørensen (1995) og Brandsegg (2001) sine beskrivelser av utenlandske lånord. Deretter vil jeg sammenligne innlånsmetodene i mitt materiale med tidligere undersøkelser. Jeg trekker veksler på Graedlers funn i 1995 og noen hovedoppgaver som har sammenlignet hvilke ordklasser det lånes fra.

Knud Sørensen problematiserer tidlig på 70-tallet spørsmålet om hvilke typer av innlån som skal tas med i en beregning. Kategoriene *direkte lån*, *oversettelseslån*, *betydningslån*,

---

¹⁷ Fordi Sharp har splittet opp frasene og plassert hvert ord i de rette ordklasse, kan andelen ord i andre ordklasser øke og derfor synes prosentandelen substantiv hos henne å være så lav.

hybridlån og *pseudolån* (ord laget av engelsk materiale uten motsvarighet på engelsk) er ikke klart avgrenset. Jeg har som Sørensen regnet grammatiske feilkonstruksjoner som *pseudolån*, mens det i de andre verkene ikke er nevnt hvordan grammatisk feilbruk behandles. Jeg vil forsøke å trekke noen slutninger ut fra innlansstrategiene som er brukt av NoTa-informantene og sammenligne med materialet til Brandsegg og Andersen (begge har sett på ungdommers muntlige språk i ulike språksituasjoner).

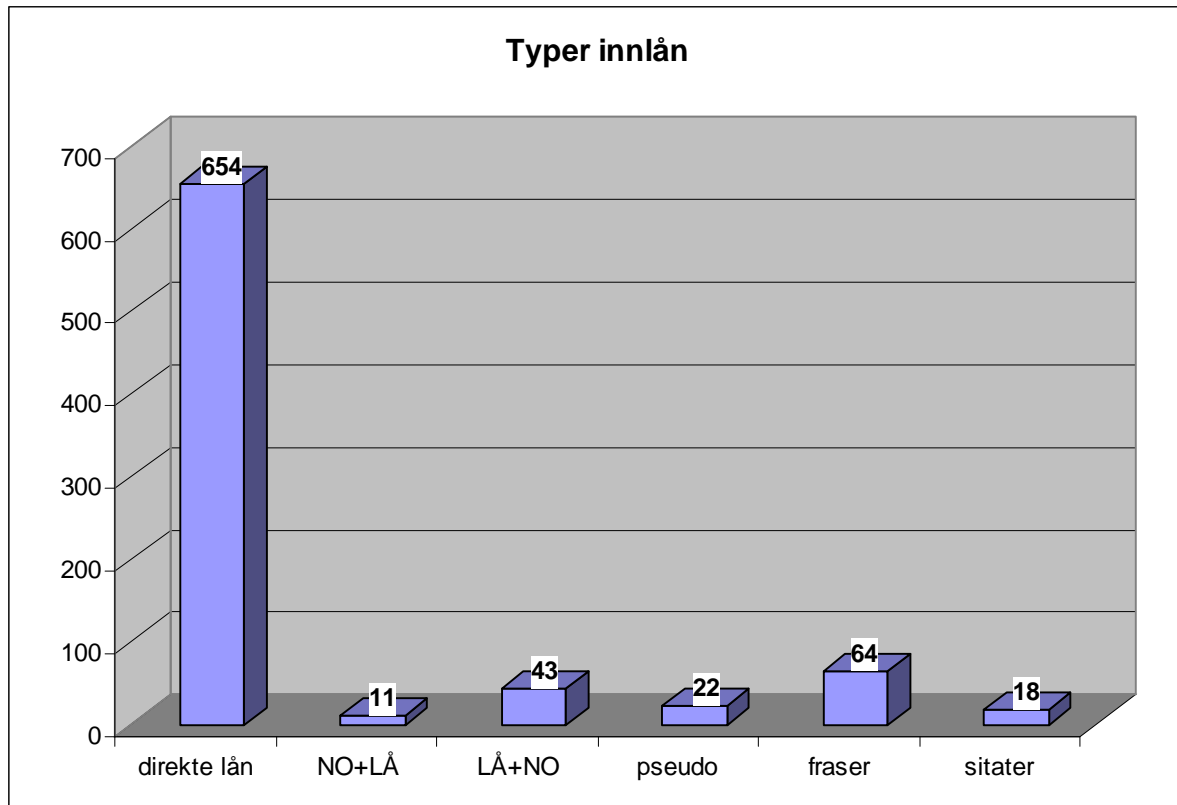
Som nevnt i kapittel 3.2 under kategoriseringen av innlansstrategier, har jeg skilt ut *fraser* og *sitater* fra *direkte lån*. Grunnen til dette er at *sitatene* er lån som tydelig er imitering av noe noen har sagt tidligere, om det er tollbetjenten, Donald Trump eller en selv. Om direkte sitater skal telle som lånord, kan diskuteres. Språkbrukeren produserer ikke ordene selv, sitatet er en gjengivelse av noe som allerede er sagt. På en annen side er muntlige sitater farget av hukommelsen og uttalen til informanten. Uten å gå nærmere inn på definisjoner av hva som skal regnes som egenprodusert, lar jeg i denne oversikten *sitatene* stå som en egen kategori ved siden av *fraser*. *Frasene* består av flere utenlandske ord i rekkefølge, og språkbrukeren integrerer lånordene i sin muntlige talestrøm uten å distansere seg fra innholdet i noen grad.

Jeg har med *pseudolån* som en egen kategori med sine konstruerte engelskklingende ord som: *baite*, *babynapper* (fra *kidnapper*), grammatiske feilendelser som: *nonexisting*, og det norske ordet: *sladde* – 'å sette inn svarte remser i en film eller tekst' (BMO), fordi det er uttalt som om det var amerikansk-engelsk¹⁸.

Det er en overvekt av ord som er *direkte lån*, hele 80,5 % av alle de 812 innslagene i eksemplarmodellen er lånt med tilnærmet samme betydning som i kildespråket. *Direkte lån* omfatter både ubøyde ord og bøyde former av ordene. Ord som er satt sammen til *hybrider* er den nest største kategorien, som igjen er delt opp i *norsk+lånord*-sammensetning, og *lånord+norsk*-sammensetning. Under følger et stolpediagram over hvilke innlansmetoder som er brukt, *direkte lån* (80,5 %), *norsk + lånord* (1,4 %) og *lånord + norsk* (5,3 %), *pseudolån* (2,7%), *fraser* (7,9 %) og *sitater* (2,2 %):

---

¹⁸ Mer om ordet *slad* i kapittel 6.2 under imperativ.

Tabell 5-4 Innlånsstrategi

Som vi ser av diagrammet over, er det nesten fire ganger så mange sammensetninger med norsk etterledd (*policeserie, fishingtur, jallanorsk, rehabmennesker*) enn hybridlån som har et utenlandsk sisteledd (*dritkeen, film-deal, unfair¹⁹, småchubby*). Av pseudolån finnes det 22 forekomster, blant disse ord som *keeg²⁰, stucked²¹, dame-n* [dæimn].

Brandsegg har funnet, etter at spesialuttrykk fra rollespill er trukket fra: 57,8 % direkte lån, 11,9 % hybrider 1,8 % pseudolån, 1,8 % indirekte lån og 26,6 % andre innslag. Hvor mitt materiales *sitater* og *fraser* kun utgjør 10,1 %, har Brandsegg en stor post kalt *andre innslag*. Disse *andre innslagene* kan være leking med språket. Det er mulig at informantene til Brandsegg som bruker ikke-integrerte fraser, imiterer filmer og tv-spill eller refererer fra sanger som en slags kodeveksling eller spiller på en referanse samtalepartner skal oppfatte. Hasund (2002) og Johansson og Graedler (2002:270) kaller dette for *sitatlek*:

¹⁹ Norsk affiks på engelsk ord. (EN) *unfair* – (NO) 'urettferdig'.

²⁰ Baklengs av det engelske: *geek* – 'flink, men ensporet person'.

²¹ Feil grammatisk endelse av verbet *stuck* – å være fastlåst.

hvor man utnytter samtalepartnerens eller lesernes kjennskap til (særlig) angloamerikansk populærkultur for å oppnå en tilleggseffekt som understreker og forsterker budskapet. Blandingen bunner sjelden i en manglende evne til å uttrykke seg på norsk, men kan snarere ses som et uttrykk for språklig oppfinnsomhet og ressursstyrke

Brandsegg sine informanter kjenner hverandre godt og samtalen går trolig ledig og lett. NoTa-informantene er spredt over et mye større aldersspenn og de er kun tatt på opplydbånd og video i et lukket rom. Samtalesituasjonene er ikke like, og materialet mitt er i det henseendet ikke direkte sammenlignbart med Brandsegg sitt.

Pia Høgmo Andersen, som har sett på engelske innlag hos ungdom som spiller rollespill, har funnet 44 % *enkeltord* (dvs. *direkte lån*), 11 % *fraser*, 1 % *sitater* og 34 % *hele ytringer* i sitt materiale²² (Andersen 2007:56). Det at Andersens informanter bruker *hele ytringer* forklares med samtalsituasjonen: Gjennom store deler av spillet kodeveksler ungdommene til engelsk. Informantene i mitt materiale bruker færre fraser og sitater enn informantene til både Andersen og Brandsegg.

Oppsummering

Hovedstrategien for innlån av utenlandske elementer, er å bruke *direkte lån*, altså *enkeltord* i en norsk kontekst. I mitt materiale er hele 80,5 % *direkte lån*. De fleste forekomstene av utenlandsk tale er enkeltstående lånord som ikke finnes i ordbøker, men som brukes i en ellers norsk kontekst. Det at 5,3 % av ordene er lånt inn som hybridsammensetninger, kan tyde på at ordene oppleves som greie å bruke. Det er få forekomster av sammensetninger med *–greier* og *–opplegg* (mer om dette under *psykologisk integrering* i kapittel 7.2). Om de *direkte lånene* er bøydd i henhold til norsk morfologi eller ei, vil vi se nærmere på når vi kommer til kapittel 6 om formell integrering av lånord.

5.5 Hvilke språk lånes det fra?

Engelsk er det språket det lånes mest fra. Av samlede 812 forekomster er hele 749 eller 92,2 % av lånordene lånt fra engelsk. De andre språkene som det blir lånt fra, er tysk, fransk,

---

²² Også 6 % *navn* og 4 % *uhørlige innslag*.

svensk, urdu, berbisk og arabisk. Fordi hovedvekten av lånordene i mitt materiale er engelske, vil jeg utelukke engelsk i den følgende gjennomgangen av kildepråk. Det er som regel *engelske* lånord som diskuteres i eksempelsetningene i andre deler av oppgaven. Den interesserte leser henvises til oversikten over lånord i appendiks for en fullstendig gjennomgang av beleggene for lånord fra alle språk. Jeg vil i de følgende avsnittene presentere alle forekomster av lånord fra andre språk enn engelsk.

Substantivene som er lånt fra fransk er: *fianceén* – 'forlovede' (mann 58 år) *chapeau-claque* (kvinne 57 og mann 61) i en samtale hvor de prater om klær og mote. *Chapeau-claque* betegner en sammenslagbar sort silkehatt for herrer (Ordnnett), et klesplagg vi ikke har eget navn for på norsk. Informanten som bruker ordet *fiancée*, har ikke ordet psykologisk integrert og retter opp seg selv med norsk forklaring etter. Her i samtale om hytta på fjellet:

5-1   *sånn ganske stor så da kan vi # ha med # sønn og # fia- fiancèen # forloveden
hans forlovede og sjarmante barn holdt jeg på å si*

De siste to franske forekomstene er fraser og forekommer hos noe eldre informanter. Som svar på spørsmål om sommerværet på hytta, sier en mann på 52 år:

5-2   *nei det er come ci comme ça - 'så som så, sånn passe'*

En kvinnelig informant på 80 år forteller at hun har reist mye sammen med mannen og at hun alltid har vært den som kunne språk:

5-3   *engelsk og tysk og # forskjellig fransk parlez-vous français ?*

Samme kvinne ramser opp de andre språkene hun kan ved hjelp av frasen "snakker De fransk/tysk/engelsk?"

5-4   *ja # sprechen Sie deutsch ?*

5-5   *og og speak you english ?*

Sammenlignet med Hasunds *Slang* skulle man gjerne trodd at tyske lånord var mer populært blant ungdom. Hasund har funnet ti vanlige tyske ord som brukes blant ungdom: *danke, freund, geld, herrlich, kopf, scheisse, schlafe, schnell, spass, über* (Hasund 2006:73). Den eneste som bruker noen av disse tyske lånene er en 34 år gammel mannlig informant i samtale med en bekjent om oppvokstmiljøet:

5-6   *Frognerbanden # de var jo über skumle*

Av verb brukes *vorse*, i fortid *vorsa* [fo:ʃa], en avledning av *vorspiel* – 'selskapelig sammenkomst før en større fest e.l.' (*Ordnett*). Jenta som bruker verbet, er 18 år gammel og forteller om en ferie:

5-7   på lørdag så satt vi og **vorsa** på et lite hotellrom

De andre forekomstene av tyske ord er når samtaletemaet er fotballkamper i Tyskland: *Ausschreitung* (mann 59 år), *Ordnung muss sein* (mann 42 år), og krigsminner: *ein zwei* (mann 65 år).

Til tross for Sveriges geografiske nærhet og store kulturelle innflytelse, har jeg kun funnet ett lånord av svensk opphav, ordet *typ* som brukes som i eksempelet under:

5-8   det kosta jo **typ** sju hundre kroner

Dette ytres av en 24 år gammel jente og brukes i ulike sammensetninger som ikke stemmer overens med norsk bruk av ordet *type*. Denne informanten jobber som servitør og omgås muligens en del svensker på jobb.

For å kunne si noe om lånord fra arabisk, berbisk og urdu, har jeg benyttet meg av Kristine Hasunds *Slang* (2006) og Tone Trytis *Norsk slangordbok* (2008). I denne boka har jeg også fått forklaring på ordenes betydning og jeg gjengir det så godt det lar seg gjøre i avsnittene under (Hasund 2006:69-70).

Arabiske lånord er: *taz* – 'tullprat', *kæbe* – 'jente', *jalla* – 'simpel, smakløs, glorete, av dårlig kvalitet, mindreverdig', *jallanorsk* – 'norsk ungdomsspråk ispedd enkeltord fra innvandrerspråk', *volla/walla/wolla* – 'jeg lover', og fra urdu også *tert* – 'bra/pen/kul'. Fra berbisk språk finner vi ord som *avor* – 'stikke', *sjpa* – 'bra', *tasje* – 'stjele/ ødelegge'. Ordet *sjmø* finnes også i Hasunds opplisting av "kebabnorsk slang", men hun har ikke funnet ordets opphav.

Informantene blir i intervjuene bedt om å beskrive språket der de vokste opp og det er fra slike metaspråklige samtaler de fleste forekomstene av arabisk, berbisk og urdu dukker opp. For å illustrere hvordan informantene kan ramse opp ord, viser jeg under en setning fra en 20 år gammel mannlig informant.

5-9   man begynner bare å prate sånn som de som er rundt deg prater # det blir litt sånn
derre # " **wolla sjof spa kæbe** " ikke sant

Selv oversetter informanten det til: *hei, sjekk den fine jenta der borte*. Neste informant er 18 år gammel, også en gutt som prater om språket sitt:

5-10 på Holmlia da i hvert fall så er det # " **sjpa** " og " **sjmø** " og " **tert** " og (latter) # masse sånt

Forekomstene av ikke-vestlige lånord som ikke er metaspråklige, finner vi i adjektivene *jalla* (mann 52 år), *wolla* (jente 18 år) og *taz* (brukes av to gutter i samtale med hverandre, begge 18 år).

5-11 *jævla trafikkert og den derre* # **jalla** # *skrikinga*

5-12 *folk synes at* # *hiphop og rapp og sånn det er så* **wolla**

5-13 *kødder du ?* # *faen meg altfor* **taz** *altså*

5-14 *huff* # *hun er en* **taz** *kjerring altså* # (latter) # *fy faen*

De to mannlige informantene bruker *taz* i en annen betydning enn Hasunds oversettelse fra 2006 (*tullprat*). *Norsk slangordbok* fra 2008 har ikke med ordet. Det virker som de to etnisk norske guttene bruker ordet *taz* i betydningen *fæl, kjedelig*. Det kan være en samtalestil de har. Samtalene hvor ordet dukker opp, dreier seg om biler, utdanning, tv og mellommenneskelige forhold.

Verbet *tasja* brukes av en kvinnelig informant på 18 år. Ordet virker som det er psykologisk integrert hos henne, men hun er kanskje usikker på om samtalepartneren skjønner det. For å være sikker på at ordet er sosialt integrert, forklarer informanten lånordet etter en liten latter:

5-15 " jeg **tasja** deg " (latter) *jeg vant (latter) så enkelt og greit var det*

Filmen *Jalla! Jalla!* kan ha hatt betydning for spredningen av ordet *jalla* til et bredere lag av befolkningen²³. En av informantene som bruker dette arabiske ordet er 52 år gammel, og bruker det i betydningen 'som gjelder ikke-vestlige land, oftest araberland' (Tryti 2008:174). Bortsett fra dette ordet *jalla*, er det kun informanter under 20 år som bruker ikke-vestlige lånord.

Oppsummering

²³ *Jalla! Jalla!* (2000) av Joseph Fares.

Hele 92,2 % av lånordene er lånt fra engelsk. Bruken av tyske lånord forekommer hos alle aldersgrupper, men når det gjelder ord fra berbisk, arabisk og urdu, er det kun unge informanter som låner inn disse ordene (unntaket er *jalla* som brukes av en 52-åring). Franske lånord finnes kun hos informanter eldre enn 33 år. I neste kapittel vil vi se nærmere på fordelingen av lånord på blant annet alder og kjønn.

5.6 Sosiolingvistiske variabler

Vi retter blikket fra oversiktlig å se på mengden lånord som finnes i NoTa-materialet, via diskusjon rundt hvilke ordklasser det lånes fra, innlånsstrategier og framvisning av lånord fra enkelte kildespråk, tilbake til et ytre ståsted med vurdering av sammenhengen mellom informantenes alder, kjønn og utdanningsnivå. De neste avsnittene skal ta for seg sosiolingvistiske variabler i NoTa-materialet for å kunne gi et bilde av hvordan bruken av engelsk fordeler seg på språkbrukernes kjønn, alder og utdanning.

Labov regnes som sosiolingvistikkenes far på grunn av sine fonetikkstudier i kjøpesentre på Manhattan og øya Marthas Vinyard. Labov fant ut at språklig variasjon er knyttet til makrososiale faktorer som kjønn, sosial gruppe og alder. Metoden Labov brukte i sine studier av *Black Vernacular English*, var kvantitativ, og etter Labov har tradisjonen vært å bruke korrelasjons- og frekvensanalyser. Moderne sosiolingvistikker legger ofte vekt på individuelle, psykologiske og sosiale mekanismer for å forklare språkbruk (Hellum 2003:63).

Jeg skal ikke analysere holdninger til engelsk eller forklare hvorfor informantene bruker lånord. Målet med å ha et kapittel om sosiolingvistiske variabler er å se nærmere på forestillingen om at det bare er ungdom som bruker mye lånord, og vise hvor utbredt engelske lånord er i befolkningen.

Kjennskap til engelsk er viktig for at engelske lånord skal integreres i norsk, men også sosiolingvistiske variabler er avgjørende. I *Rocka, hipt og snacksy* oppsummeres ulikhetene slik: De unge er mer tolerante overfor engelsk enn eldre mennesker er. De som kan mest engelsk, er de som foretrekker engelsk stavemåte, som *crash* heller enn *krasj/kræsji*. Kvinner er mer skeptiske enn menn til bruk av engelsk, og folk i bymessige områder er mer positive til engelsk enn folk i utkantstrøk (Johansson og Graedler 2002:146).

Tidligere svensk forskning har vist at måten morfologisk integrering foregår på, varierer ut fra sosiale variabler. Informanter med høy utdanning var mer positive til engelsk *s*-endelse enn de som bare hadde gjennomført grunnskolen (Johansson og Graedler 2002:191).

Magnus Ljung (1988:124) undersøkte valg av ulike bøyingsmønstre fordelt på sosiolingvistiske variabler i sin undersøkelse fra Sverige på 1980-tallet. Undersøkelsen gikk ut på å spørre om stavingen, uttalen og flertallsendelsen på ulike engelske lånord. Jeg har ikke foretatt noen utspøringer, ettersom mitt materiale er lyd- og videofiler av intervjuer og samtaler. Selv om Ljungs undersøkelse ser på holdninger til hvordan ord brukes, vil jeg trekke sammenligninger mellom hans undersøkelse og mine beregninger av mengden ord i de ulike sosiale gruppene.

For å se hvem som bruker utenlandske lånord, vil jeg først se på fordelingen etter kjønn og aldersgrupper. Jeg velger å bruke aldersintervaller på 15-20 år, 21-30, 31-45, 46-70 og over 70 år. Grunnen til at jeg har så små intervaller blant de yngste, er at jeg vil få fram nyansene mellom det som ses på som ungdomsspråk (jf. Brandsegg 2001) og unge voksne som er i arbeid eller i høyere utdanning.

Kjønn og utdanningsnivå kommer jeg også til å sammenligne, for å se hvordan fordelingen er i NoTa-materialet i forhold til tidligere undersøkelser. Variabelen ”høy” eller ”lav” utdanning er mest relevant for de eldre informantgruppene, fordi hos ungdommene er det foreldres utdanningsnivå som er oppgitt. Jeg har ikke nok informasjon om informantenes sosiale status til å gi en analyse av hvordan bruken av lånord fordeler seg i sammenheng med oppvekstvilkår. For en sosiolingvistisk undersøkelse av slang i Oslo vest og i resten av Oslo, se artikkelen ”Syns du jallanorsk er lættis, eller?” i *Språk i Oslo* (Opsahl mfl. 2008:29).

Menn bruker nesten dobbelt så mange lånord som kvinner. Ved å telle hvor mange av de 812 lånordene i NoTa-materialet som er ytret av kvinnelige informanter, og dividere det tallet (275 lånord) på antall kvinner (82 individer), blir gjennomsnittet 3,4 lånord per samtale. Ved samme fremgangsmåte finner vi at menn bruker gjennomsnittlig 6,4 lånord. Informantene i NoTa bruker gjennomsnittlig 4,9 lånord i løpet av samtale- og intervjutiden sin.

Under følger en tabell av aldersintervallene, antall informanter i hvert intervall, hvor mange lånord som er brukt av informanter i hvert aldersintervall, prosentberegning av forekomster ord, og antall ord per informant i hvert intervall.

	Antall informanter	Forekomster	Prosent	ord per informant
15-20	57	479	59 %	8,4
21-30	20	99	12 %	4,9
31-45	32	144	18 %	4,5
46-60	29	64	8 %	2,2
61-100	28	26	3 %	0,9
	166	812	100 %	4,9

Tabell 5-5 Aldersintervaller

Den yngste gruppa fra 15 til 20 år bruker 8,4 ord per informant, mens unge voksne og voksne bruker henholdsvis 4,9 ord og 4,5 ord i gjennomsnitt. I gruppa med de eldste er det 26 forekomster av utenlandske lånord, men gjennomsnittlig ligger tallet forekomster på 0,9 ord. De godt voksne, i alderen 46-60 år står for 2,2 lånord hver i løpet av taletiden.

Ved beregning av utdanningsnivå har jeg tatt bort de yngste informantene fra gruppen, fordi deres svar er basert på foreldrenes utdanning. Ved å telle informanter fra 21 år og oppover, fant jeg at de med høy utdanning brukte 1,2 flere lånord enn de med lav utdanning (3,7 mot 2,5). Dette har trolig sammenheng med at man møter mye engelsk litteratur i utdanningsløpet, og at stadig flere høyt utdannede har engelsk som arbeidsspråk.

I undersøkelsene av svensk på 1980-tallet er det motsetningsparet *ung – gammel* som står for de største kontrastene (Ljung 1988:129). Jo yngre informantene er, jo mer positive er de til engelsk påvirkning. Også i NoTa-materialet gjør aldersforskjellen seg gjeldende. De yngste informantene (15-20 år) står for 59 % av alle lånordene i NoTa-korpuset, og de bruker dobbelt så mange lånord per informant som de andre gruppene (8,4 ord mot 4,9 og 4,5 ord).

Det er 33 informanter som ikke benytter utenlandske lånord i det hele tatt. Alderen på disse informantene varierer noe, men knapt halvparten av de som kun bruker norske ord, er over 61 år gamle. Det kan ha noe med samtalepartner å gjøre hvor ofte utenlandske lånord brukes. De fire informantene i den yngste aldersgruppen som ikke bruker noen lånord, og disse har en samtalepartner som heller ikke bruker mange lånord.

Det finnes nyanser blant aldersintervallene av de som bruker lånord. Noen informanter bruker svært sjelden lånord, andre trekker opp gjennomsnittet i sin gruppe. I motsatt ende av skalaen over ordbruk per informant, finner vi 14 informanter som bruker utenlandske lånord mer enn 10 ganger hver. Med hele 46 forekomster av lånord i løpet av samtalen og intervjudtiden, topper to menn (18 og 34 år) listen. Fordelingen av variabler blant de som bruker flest lånord ser slik ut:

Rang	Antall ord	Kjønn og alder	Utdanning
1	46	M 18	L*
2	46	M 34	H
3	37	M 18	L*
4	36	M 17	UKJENT*
5	30	M 18	H*
6	22	M 18	H*
7	20	M 18	H*
8	19	F 33	L
9	18	F 18	H*
10	18	M 21	L
11	14	M 28	H
12	12	F 17	H*
13	12	M 19	H*
14	11	M 37	L

Tabell 5-6 Høyest antall lånord per informant

* Foreldres utdanningsnivå

Vi ser at informantene som bruker mange lånord i sin dagligtale, er både kvinner og menn, men det er en klar overvekt av menn både i antall lånord per informant og i antall forekomster. Det er kun 5 av de 14 informantene med høy lånordsfrekvens som er eldre enn 20 år. Blant disse eldre informantene finner vi både personer med høy og med lav utdanning. Forskjellene mellom utdanningsnivåene i bruk av lånord er trolig mer signifikant på generell basis, ettersom informantene i denne kategorien allerede er sett på som unntakene som bruker særdeles mange lånord.

Det er vanligst å bruke kun 1 lånord, viser en frekvensberegning av informanter og ord per informant. Hele 35 informanter bruker kun 1 lånord, og like etter følger 33 informanter med 0 forekomster av utenlandske ord. Det kunne vært interessant å se på hvor mange lånord i løpende tekst hver enkelt informant har, men jeg har ikke noen tall over hvor mange ord hver informant ytrer.

Oppsummering

Det er, som tidligere forskning også har vist, slik at menn bruker flere lånord enn kvinner (6,4 ord i løpet av intervju- og taletiden for menn mot 3,4 ord for kvinner). Det er flest ungdommer som bruker lånord, men det finnes informanter blant de yngste som ikke ytrer et eneste utenlandsk lånord. Det finnes informanter i gruppen 31 – 45 som topper listen over

informanter med flest lånord. De med høy utdanning bruker 1,2 flere lånord enn de med lav utdanning.

---

6. Formell integrering

I den formelle integreringen vil jeg se på fonologien, morfologien og syntaksen til de engelske innslagene. Underveis kommer jeg til å trekke sammenligninger mellom mine funn og resultatene til Graedler. Hovedfokuset vil ligge på morfologi. Fonologisk sett forsøker de fleste informantene å ha en engelsk uttale av lånord med engelsk opphav. De tyske og franske lånene er forsøkt uttalt som i kildespråket. Jeg har for lite kjennskap til ikke-vestlige språk til å kommentere uttalen av lånord fra arabisk og urdu. Syntaktiske hensyn spiller større rolle når det er snakk om *oversettelseslån* enn i *direkte lån* som jeg fokuserer på i min oppgave.

For ordklasseinndeling har jeg lagt hovedvekt på den funksjonen ordet har i setningen. *Norsk referansegrammatikk* kategoriserer ordenes grammatiske relevans og deler inn i ordklasser etter morfologiske, syntaktiske og semantiske egenskaper ved ordet (NRG 2006:20). Jeg har vurdert ordenes ordklassetilhørighet hovedsakelig ut fra de semantiske egenskapene til lånordet²⁴. Brukes det fremmedspråklige lånordet for eksempel som adjektiv i norsk (målspråket), har jeg sortert det som adjektiv, selv om det på kildespråket er klassifisert som substantiv. Grunnen til dette er at jeg har et begrenset antall ord i mitt materiale og kan vurdere funksjonen og semantikken i hvert tilfelle.

Over de neste sidene skal vi se nærmere på hvordan verb, adverb, adjektiv, substantiv intereksjoner og fraser formelt integreres i norsk talespråk.

6.1 Generelt om fonologisk integrering

Fonologisk integrering av fremmede ord i norsk

Det er store ulikheter i hvordan lånord uttales, det har sammenheng både med hvor fortrolig språkbrukeren er med engelsk og hvor lenge lånordet har vært i språket. Selv om språkbrukeren har god kjennskap til engelsk, er det hovedsakelig to grunner til at

---

²⁴ Magnus Ljung, som har skrevet om engelske lånord i svenske aviser, bemerker også problemet med ordklassetilhørighet: ”Det verkar rimligare att klassificera dessa i enlighet med användningen i det mottagande språket, snarare än efter hur de används i givarspråket” (Ljung 1988:93-94).

vedkommende ikke uttaler ordene helt som engelsk, ifølge den danske professoren Knud Sørensen. Det gjelder både frykten for at andre skal tro at man gjør seg viktigere ved korrekt engelsk uttale i en ellers dansk setning, og den kjensgjerning at når man snakker et språk, er det vanskelig å plutselig skifte over fra et språks artikulasjonssystem og prosodi til et annet (Sørensen 1973:23).

Andersen (2007) har studert norske ungdommer som kodeveksler til engelsk når de spiller rollespill, og hun ser at der kun enkeltord fra engelsk benyttes, beholdes den norske intonasjonen og setningsmelodien. Idet informantene veksler til lengre sekvenser på engelsk derimot, endrer de tonefallet og uttalen høres helt engelsk ut (Andersen 2007:75-76).

I mitt materiale uttales korte fraser, som for eksempel *down the drain* og *I call the shots* med østnorsk tonefall. Først i lengre sitater som *You letting your hair growing there, sir* bestreber informanten seg for å gjøre prosodien mer engelskklingende.

Det blir en for stor oppgave å se på hvordan hvert enkelt ord integreres fonologisk. Målet er ikke å sjekke hvor godt informantene uttaler fremmedspråklige ord, poenget er å se på det norske språket og hvordan det blir påvirket av de lånordene. Jeg vil konsentrere meg om noen lyder i engelsk, tysk og fransk språk som skiller seg markant fra norsk uttale og se på hvorvidt de fremmedspråklige ordene tilpasser seg norsk, eller om uttalen bevares.

De mest åpenbare lydene som skiller seg i norsk og for eksempel engelsk er: [θ] og [ð] i ord som *thanks*, *everything* og *smooth*. Vi har ikke tilsvarende i moderne norsk, og tradisjonelt har slike lyder blitt erstattet med henholdsvis [t] og [d] i ord som *thriller* og *Thousand Island-dressing* og berg-og-dal-banen i Tusenfryd: *Thundercoaster*. Informantene i NoTa uttaler enten engelsktilnærmet *th*-lyd, eller ingen lyd. Eksempel: *the big thing* [ðə big θiŋ], *smooth* [smu:], *the others* [ðiəðəs].

I norsk brukes kun *enkel-v*, og engelske ord med *dobbel-w* har tidligere blitt uttalt med norsk *v*-lyd. Eldre lånord uttales med norsk *v*-lyd, *watt*, *wc*, *walkietalkie*, mens nyere engelske lånord får (i alle fall til å begynne med) engelsklignende uttale. I mitt materiale forekommer det også ord som *waile*, *sweet*, *wack*, *weird*, *twenty*, *word*, *way*, *want*, *what*, *watches*, *Halloween*. Alle uttales med engelsk [w]. Det ser ut til at denne lyden har gått inn i norsk språk som standarduttale på lånord som begynner på eller har lyden [w] i seg.

Therese Brandsegg, som har undersøkt engelske innslag i talespråk til trønderske ungdommer, finner også at informantene stort sett følger engelske uttaleregler. Både i mitt og i Brandseggs materiale blir noen ord hos uttalt med engelsk *r*-lyd, andre med norsk [r]. Hos samtlige av Brandseggs informanter blir uttalen av det norske *redd* uttalt med engelsk *r*-lyd, fordi det er tittelen på filmen *Redd menig Ryan*. Det ser ut til at den engelsk lyden [r] i *Ryan* smitter over til den norske *r*-en i *redd* (Brandsegg 2001:100-101).

Som nevnt i kapittel 3.4.1, er første delen av ordet viktig for forståelsen av innholdet, mens siste delen viser grammatisk endelse. Norsk rulle-*r* er den vanligste i verbene, spesielt i utlyd i verb i presens som *gutser*, *linker*. Hadde uttalen vært med engelsk *r* på slutten, ville det høres amerikansk-norsk ut, og sendt et annet signal, gjerne noe humoristisk, til mottakeren.

Den engelske *r*-en beholdes i verb som begynner med *r*: [rOʊle], men her med en liten latter foran:

6-1   *det er jo bare å sette seg inn i bilen og bare (latter) role rundt liksom*

Mønsteret til dette verbet er trolig *roll around*. Det er bare verbet som er lånt, preposisjonen *rundt* er norsk og uttalt på vanlig norsk måte. Derfor er trolig også verbet morfologisk bøyd etter norsk infinitivsmønster i en ellers norsk setning.

Av konsonanter som kommer inn i norsk språk er vislelyden [z] svært vanskelig å skille fra norsk [s]. I ord hvor *z*-lyden vises ortografisk, *taz*, *cheeze ballz*, *jazz house*, beholdes den norske *s*-uttalen. Hvor engelsk språk har en veksling mellom *s*-lyd og *z*-lyd i slutten av ord, bruker NoTa-informantene konsekvent [s].

Ord som har vokalen *u*, *ou*, *o* i engelsk får på norsk uttale med [ø]. Ord som *chubby*, *døll*, *funkstilaktig*, *funny*, *touch* og *stuck* uttales alle med norsk ø-lyd.

Ved å låne utenlandske ord og ikke integrere dem fullstendig til norsk talespråk, kan man godt si at norsk blir et rikere språk. Eldre lånord som *tape/teip* uttales på østnorsk med den norske varianten av [æi]-uttale. I moderne lånord med samme lydbilde er det nå vanligere med den engelsklignende diftongen [ei] i lånord som *skate*. Det er altså flere vokaler å veksle mellom nå, og norsk blir et rikere språk fonetisk sett.

Oppsummering

Alle informantene bestreber seg på å uttale utenlandske lånord som på kildespråket, men prosodien er likevel norsk. Ord med lydene [θ] og [ð] uttales som engelsk. Amerikansk uttale av [w] har gått inn som standarduttale i lånord som begynner med bokstaven *w*. Bokstaven [r] uttales vekselvis med norsk rulle-*r* og med engelsk [r]. Et unntak fra den engelske tilnærmingen er vislelyden [z] som fremdeles uttales på norsk måte: [s]. Lånord fra andre språk enn engelsk uttales med lyder som allerede finnes i norsk fonologi. Individuelle forskjeller vil det alltid være, men alle informantene har en fonologisk engelskrettet tilnærming til engelske lånord, og de beholder det norske tonefallet.

6.2 Formell integrering av verb

Verb utgjør rundt 10 % av lånordene i mitt materiale. Det er 83 forekomster (eksemplar), hvorav 39 av disse er ulike (typer). De fleste verbene er av engelsk opphav, ett av tysk: *vorse*, to av berbisk opphav: *tasje*, *avor*. Enkelte verb går igjen flere ganger hos noen informanter. For eksempel brukes *trapped*, *skate*, *fucke* og *blip* flere ganger.

Verb er en ordklasse som morfologisk sett er godt integrert i norsk. Andersen (2007), som har sett på engelske innslag i rollespill, finner at alle enkeltstående verb i hennes materiale er integrert til norsk morfologi (dersom verbene inngår i engelske ytringer beholder de sin engelske form). Brandsegg (2001) har noen eksempler på partisipper (*twin linked*, *gone*) og fraser (*checking out*), som er brukt uten norsk bøyning i språket til trønderske ungdommer. At to infinitiver brukes uten den norske trykklette *e*-en på slutten, forklarer Brandsegg med at trøndersk har apokope i en del verb i infinitiv (Brandsegg 2001:80). Hos Graedler er det 20 verb som ikke er integrert, hvorav alle er fraser eller partisippformer.

Muntlig tale forekommer svært automatisk hos mennesker. Man trenger ikke konsentrere seg for å huske grammatiske regler når man skal snakke morsmålet sitt. Jeg hadde en forventning om at verb integreres lettere og bedre i talespråket enn i skriftspråk, blant annet fordi man slipper å fundere på stavemåter når man prater. Også Johansson og Graedler (2002:179) mener at det særlig er i *skriftlig* norsk vi møter på bl.a. uintegrerte partisippformer. Vi skal se at integreringen av de innlånte verbene i muntlig norsk varierer svært mye i ulike tempus.

Lånord i de finitte verbformene (presens, preteritum) og i infinitiv er godt integrert til norsk morfologi. Det hersker noe usikkerhet om hvilket tempus som brukes i det engelsklånte verbet *chille*, noe vi skal se nærmere på under preteritum i kapittel 6.2.2. Som hos Brandsegg og Graedler, finnes det i mitt materiale noen partisipper som brukes med engelsk bøyning.

Jeg vil gå gjennom bøyingsmønstre i *kaste*-klassen og *lyse*-klassen, verbbøyning i tempus og deretter se på diatese (forekomster av passiv i innlånte verb). De verbene jeg kommer til å diskutere, er valgt fordi de er representative for hvordan innlånte verb oppfører seg. Jeg har også valgt ut verbene som oppfører seg annerledes og vil diskutere grunnene til at de ikke er like integrert.

Under følger en tabell med oversikt over forekomster av verb fordelt på tempus.

Imperativ	7
Infinitiv	27
Preteritum	12
Presens	21
Partisipp	15

Tabell 6-1 Oversikt over verb fordelt på tempus

De aller fleste lånte verbene er brukt i infinitiv, med subjunksjonen *å* foran eller brukt som hjelpeverb pluss infinitiv. Imperativ-gruppa rommer lånord som har med opptakssituasjonen *å* gjøre. Informantene forestiller seg transkribørens oppgave med *å* fjerne sensitive opplysninger fra lydopptaket, imiterende sier de ordene: *blip* og *slad*. Det er ikke noen store overraskelser å lese ut av fordeling på verbtider. Mitt materiale er opptak av samtaler, og en samtale har stor spennvidde i tid og tema. Noen normalfordeling på tempus ville vært lite hensiktsmessig.

6.2.1 Bøyingsparadigmer

Verb som tas opp i norsk faller som regel inn under en av to bøyingsmåter, og begge måtene er svak bøyning. Det er ikke mulig å bøye utenlandske verb som sterke verb²⁵. I de følgende avsnittene vil jeg diskutere verbet *score/skåre*, selv om det har fått innpass i *Bokmålsordboka*. Grunnen til at jeg bruker tid på dette verbet (*score*) er at det er et verb som illustrerer ulikheten i bøyingsmønstrene, og jeg benytter meg av *Google-søk* for å bygge opp rundt forklaringen av *a*-klassen og *e*-klassen av verbbøyning.

Bøyingsparadigmet for disse klassene kan beskrives med verbene *kaste* og *lyse*:

Verbets tider	<i>a</i> -klassen	<i>e</i> -klassen
Imperativ	kast	lys
Infinitiv	kaste	lyse
Presens	kaster	lyser
Preteritum	kastet/kasta	lyste
Presens partisipp	kastende	lysende
Perfektum partisipp	kastet/kasta	lyst
Passiv	kastes	lyses

Tabell 6-2 Bøyingsparadigmer for innlånte verb

Kaste-klassen er det absolutt vanligste bøyingsmønsteret. For at et verb skal passe inn i *lyse*-mønsteret må det være en kombinasjon av fonologiske, ortografiske og historiske kriterium (Graedler 1995:71). Graedler har tjue forekomster av verb i *lyse*-klassen, noe som tilsvarer rundt to prosent av alle verbene hennes. Bortsett fra to partisipp som fonologisk sammenfaller med perfektum partisipp i *lyse*-klassen, forekommer det ingen verb som bøyes

²⁵ Unntaket er innlånte verb som forveksles med et hjemlig verb (Edlund og Hene 2004:112). Det latinsk innlånte *regera* har i enkelte svenske dialekter blitt omdannet til *rigöra* og gjennom dette, får verbet lik bøyning som *göra – gör – gjorde – gjort*. Jeg ser ikke bort fra at lignende kan skje i norsk.

som *lyse* i mitt materiale. *Lyse*-klassen ser altså ut til å være ikke-produktiv både i skrift (Graedler) og i talespråk, i hvert fall i Oslo.

Verbet *score/skåre* er oppført som et verb i *kaste*-klassen i *Nynorsk-* og *Bokmålsordboka* med eksempelsetningene:

6-2 Noreg **skåra** flest poeng i landskampen

6-3 Norge **scoret/skåret** 86 poeng i landskampen

Eldre innlånte verb som *kapseise*, *trene*, *skåre*, *lease* og *release* kan bli bøyd som *lyse* (Johansson og Graedler 2002:178), men i mitt materiale forekommer verbet *skåre/score* kun i *kaste*-klassen. Det er 19 forekomster av *scoret/skåret* og *scora/skåra*, og ingen av informantene bøyer verbet i *lyse*-klassen. At *lyse*-bøyingen ikke forekommer, er kanskje noe overraskende, fordi et raskt søk på Google skulle tilsi at den endelsen er mulig og faktisk å foretrekke. Se tabellen under:

Preteritums- og perfektumsformer av score/skåre	<i>Kaste</i> -klassen (-et, -a)	<i>Lyse</i> -klassen (-te)
SCORE	SCORET/SCORA:1 049 100	SCORTE/SCORT:1 166 630
SKÅRE	SKÅRET/SKÅRA: 193 000	SKÅRTE/SKÅRT: 997 290
Sum	1 242 100	2 163 920

Tabell 6-3 Oversikt over Googles resultater for verbet *score/skåre* i preteritum per 17.2.2009

Selv om Graedler (1995) og Skjekkeland (1997) mener at *lyse*-klassen er en lite produktiv klasse, kan det se ut til at *scorte* faktisk brukes i dokumenter lagt ut på internett. Ved å søke i dokumenter på norsk på Google, fikk jeg nesten en million flere treff på *lyse*-klassens *scorte/skårte* enn på *kaste*-klassens *scoret/scora/skåret/skåra*. Perfektumsformen i *kaste*-klassen sammenfaller med preteritum, så derfor er perfektum for *lyse*-klassen: *scort/skårt*, lagt sammen med de andre forekomstene. Tallet på forekomster i *lyse*-klassen er 2 163 920 oppføringer av verbet i *lyse*-klassen, nesten dobbelt så mange som i *kaste*-klassen.

Resultatene fra internettsøket motstrider også artikkelen om lånords tilpassing i norsk, av Kari Anne Rand Schmidt (Rand Schmidt 1982:368), der hun mener at ene og alene *kaste*-

klassen brukes i verb som slutter med *r, s, l* i stammen²⁶. Rand Schmidt viser til Aasta Stenes verk fra 1945, og hevder at verb med bøyning som *lyse* ikke lenger forekommer blant lånord. Resultatene av nettsøket motstrider hennes påstand.

Graedler har satt opp noen kriterier for verb som kan havne i *lyse*-klassen:

1. verbs with long stem-final vowel + r, s, l, n
2. verbs with stem-final vowel + nj

(Graedler 1995:71)

Graedlers kriterier viser at verbet *score/skåre* burde kunne bøyes i *lyse*-klassen, da vokalen er lang og konsonanten *r* følger etter (jf. punkt 1 over). At det i mitt materiale ikke forekommer noen tilfeller av *lyse*-klassens *skårte/scorte*, er noe merkelig. Johansson og Gradler (2002:178) mener at særlig i talemål bøyes verb etter mønster av *lyse*-klassen, men mitt materiale underbygger ikke dette.

En grunn kan være at *kaste*-klassen er på frammarsj i østnorsk, mens *lyse*-klassen er mer produktiv i vestnorsk. Ved flere verb i området mellom Vest-Agder og Sunnmøre ser man tendenser til blandet bøyning, *a*-verb bøyes som *e*-verb i preteritum: *hoppte, helste, fiskte, sykkte*. På Østlandet, derimot, er *a*-bøyningen svært ekspansiv (Skjekkeland 1997:182).²⁷ I denne oppgaven konsentrerer jeg meg om utenlandske innslag i NoTa-korpuset, som dekker Oslo-området, og kan derfor ikke spekulere rundt dialektforskjeller i verbbøyning.

6.2.2 Morfologisk integrering av verb

I dette avsnittet vil jeg se på hvordan utenlandske verb tilpasser seg i norsk talespråk med tanke på bøyingsmønster og variasjon av uttale for å uttrykke tempus. For å teste om verbene er integrert, vil jeg se på om de følger norsk eller fremmed bøyning. Jeg vil trekke fram noen eksempler som tydeliggjør hvordan verbet er integrert. I avsnittene under vil jeg diskutere integreringen av verb i tid (tempus) og diskutere bruken av passiv-former (diatese).

---

²⁶ Stene og Graedler har begge oppgitt at verb med *r, s, l*-endelser i stammen er disponible for bøyning etter *lyse*-klassens mønster.

²⁷ Denne tendensen til å bøye nye utenlandske verb ulikt, ville trolig kommet fram dersom talemålsinformantene var fordelt over hele landet. Det ville vært interessant å bruke Nordisk Dialektkorpus (<http://www.tekstlab.uio.no/nota/english/index.html>) for å sammenligne bøyingsmønsteret i lånord, etter at korpuset er ferdig transkribert.

Imperativ

Når det gjelder modus (hvordan taler forholder seg til innholdet i setningen²⁸), benyttes kun indikativ og imperativ i norsk morfologi. For å danne imperativ (bydesetninger) brukes stammen av verbet både på norsk og engelsk.

(NO) å kaste – kast!   (EN) to throw – throw!

Jeg har ikke tatt med *modus* som en egen kategori blant *tempus* og *diatese*, fordi det bare er imperativ som uttrykker en annen modalitet. Av modus i flere andre språk finnes indikativ, konjunktiv og imperativ. Norsk har ikke lenger aktiv konjunktiv, grammatisk sett finnes konjunktiv kun i faste uttrykk som *Leve kongen!* Innlånte ord kan derfor ikke bøyes morfologisk i annet enn indikativ²⁹.

Det finnes kun én imperativ av fremmed språk, engelsk, i NoTa-korpuset, og denne opptrer fem ganger i samme replikkveksling. Informantene undrer på om de får lov å snakke om politikk og gir ordre til transkribøren:

6-4   blir bare **blip blip** og *slad slad*

6-5   * nei * (latter) * **blip blip blip**

Imperativ er på norsk, som på engelsk, stammen av verbet. Forklaringen på verbet *blip* finnes i *Merriam-Webster Online Dictionary*:

Blip: to remove (recorded sound) from a recording so that there is an interruption of the sound in the reproduction <a censor blipped the swearwords>

Kanskje noe overraskende er det at det andre verbet i imperativ er norsk (og av svensk opphav). Verbet *slad* er tatt med fordi informanten synes å tro at ordet kommer fra engelsk, uttalen [ʃlæd]. Det kan tenkes informanten er inne i en engelsk tankerekke og derfor fikk en amerikansk vridning på ord som fulgte etter *blip* (som lett kan skje med r-ene i ordfølgen: *Ronald Reagan reiste*). Verbet *å sladde* betyr det samme som det engelske *blip*; å sensurere deler av film eller ta bort lyd.

²⁸ Norsk referansegrammatikk har mer om modus (NRG 2006:579).

²⁹ Norsk har tidsforskyving for å uttrykke konjunktiv, mens svensk har morfologisk konjunktiv: (NO) Om du bare *hadde vært her* - (SV) Om du bara *vore här* (Sangtittel av Matz Bladhs).

6-6 *blir bare blip blip og **slad slad***

Uttalen på imperativen høres ut som det var et engelsk ord, en *-a*-lyd som ligner mest på en amerikansk *-æ*-lyd. Transkribøren har også oppfattet ordet som engelsk, og har transkribert det med kun én *-d* på slutten som om det var engelsk. Fonologisk er denne imperativen ikke integrert til norsk språk, mens den morfologisk brukes på samme måte som den ville blitt brukt på norsk.

Infinitiv

Alle de 27 infinitivsforekomstene av lånte verb er lånt fra engelsk. Ved å bruke setninger med infinitivsforekomster vil jeg vise at *e*-endelsen er til stede og uttales, noe som viser at verbet er morfologisk integrert, selv om det fonologisk sett skiller seg fra norsk lydsystem.

6-7 *allikevel så klarer de å d- **detektere** små forandringer i # spenning da på overflaten av hodet*

6-8 *de blir ofte litt dårlig særlig når du skal **streame**³⁰ ting*

6-9 *de ja blir jeg tror ikke det blir det samme å **fucke** for moro skyld liksom*

6-10 *jeg tror vi må **blippe** mye hosting her*

Det engelske verbet *bleep* – 'å pipe', veksler mellom å uttales med lang og kort vokal *blipe/blippe*. I infinitiv brukes alle verbene bøyingsmessig som norsk infinitiv. Engelske stumme *e*-er uttales på norsk, og til og med verb som ikke slutter på stum *-e* i engelsk, *catch*, *stream*, *fuck* får en uttalt *-e* i infinitiv. Dette tyder på at verbene er godt integrert. Ett verb er gitt en norsk *ere*-endelse (egentlig latinsk) og har norsk uttale: *detektere* (fra engelsk *detect* – 'oppdage/merke').

Selv i eksempelet under er verbet bøyd med norsk morfologi:

6-11 *jeg tror jeg brukte en halvtime på **kick'n** igang (latter)*

Verbet brukt for å *sparke i gang*, er transkribert *kick n i gang*. Uttalen på *kick* er [kike], men denne *e*-en er klitisert til pronomenet 'n (egentlig *han*) som kommer etter, og ortografien har derfor lite å si i dette tilfellet. Fonologisk og morfologisk er verbet *kick* integrert etter norsk bøyingsmønster.

³⁰ *Streaming* er muligheten til å overføre bilde og lyd til en annen datamaskin uten å laste ned selve videofilen, på samme måte som direktesendt TV kan ses på internett.

Selv verb som uttales svært engelsknært, med [r] og [oʊ] som i *role*, bøyes etter norsk morfologi. Ordet i seg selv er såpass amerikansklingende at det skiller seg markant ut, men norsk morfologi beholdes. Ordet *waile*³¹ er uttalt med engelsk rund *w*-lyd, men har en *-e* på slutten.

Ved å se på bøyingsendelsene kan vi dermed slå fast at alle verbene i infinitiv er godt morfologisk integrert.

Presens

I presens finnes det 21 forekomster av fremmede verb. 19 av disse er klart engelske, ett er berbisk (*avor*³²) og ett har ukjent opphav (*køler*³³). Jeg viser under tre eksempler på verb som er representative for hvordan verb i presens blir integrert, nemlig ordene *linker* – 'forbinde', *gutser* [gøtser]– 'våge/tørre' og *passer* [pæser] (av *pass away*) – 'dø'.

6-12 *lage en egen Lyn og Torden-ring # ring hvor de linker anleggene*

6-13 *det er litt # kult rett_og_slett at de # gutser og # lager det*

6-14 *så får vi se da hvis han ikke passer så må vi ha n*

Ingen av verbene i presens har fått engelsk *s*-endelse i 3. person entall. Alle verbene er bøydd etter norsk mønster med *er*-endelse i presens. Som nevnt under kapittel 6.1 om fonologi, beholdes norsk rulle-*r* i presensendelser.

For å få engelsk bøyingsmønster må verbet være i en engelsk kontekst, som i frasene *the great eyes watches [sic] you* og *shit happens*. Jeg kommer tilbake til fraser under punkt 6.5. I presens er altså verbene svært godt morfologisk integrert etter norsk mønster, i likhet med i infinitiv og i imperativ.

³¹ *syns det er det kuleste i verden og få stå og waile ordentlig (waile – ukjent betydning).*

³² *Avor (berbisk, persisk eller kurdisk) 'gå, stikke; komme; flykte; stikk!'* (Hasund 2006:69).

³³ *Jeg går foran til kaffeautomatene jeg # og så køler jeg med den i fire timer* (Det er mulig ordet er dialekt, det kan minne om ordet *kåle* som brukes i Hallingdal.)

Preteritum

Det finnes 12 forekomster av utenlandske verb i preteritum, hvorav 10 er engelske, ett er tysk (*vorsa*³⁴) og ett er berbisk (*tasja*³⁵). Ikke i noen eksempler bruker informantene fremmedspråklig bøyning for å bruke verbet i preteritum. Setningene som følger under er godt morfologisk integrert, og verbene som brukes er *chatta* – 'prate', *ditcha* – 'kvitte seg med', *bøffa* – 'svindle/rappe' og *bad-a/bæda* – 'miste besinnelsen'.

6-15 *vi satt og bare chatta liksom*

6-16 *ditcha henne fordi hun (latter)*

6-17 *bøffa brettet til broren min og bare kjørte nedover*

6-18 *så fikk han dårligere karakter han bad-a*³⁶ *på eller et eller annet*

I preteritum ender alle verbene på *-a* unntatt ett (*chille* som er bøyd i presens og vil bli omtalt nedenfor). Vi kan gå ut i fra at verb i preteritum vil bli bøyd som svake verb i *kaste*-klassen, med endelsen *-a* eller *-et*. I ordboksetablerte engelske verb som *switche*, *pushe* og *booke* forekommer *et*-endelsene også i mitt materiale. At alle verbene i preteritum er brukt av NoTa-informanter som vanligvis bruker *a*-endelser, er nok ren tilfeldighet. Jeg kommer ikke til å gå nærmere inn på forskjeller mellom Oslo øst og Oslo vest her, men se gjerne Opsahl mfl. (2008) for en analyse.

Unntaket fra den vel gjennomførte morfologiske integreringen er verbet *chillern*³⁷ – 'slappe av/hygge seg'. Setningen verbet forkommer i, er uttalt av en informant som forsøker å forklare noe som har skjedd i nær fortid.

6-19 *babla og bare ch- chiller n med .*

Jeg har ikke noen god forklaring på hvorfor informanten bruker *chille* med presensendelse når betydningen er preteritum. Ved å spørre andre fra Østlandet hvordan de ville beskrevet at de *chiller'n* i fortid, fikk jeg til svar *chillan*. Informanten begynner på ordet to ganger, det

³⁴ Å drikke medbrakt alkohol før en kveld på byen, fra tysk *vorspiel*.

³⁵ *Tasje/tæsje* (berbisk) stjele; ødelegge; bli tatt av politiet (Hasund 2006:70).

³⁶ Bindestreken som er brukt for å vise endelsen, er noe transkribørene har markert. Bortsett fra åpenbare trykkfeil endrer jeg ikke noe av den transkriberte teksten i eksemplene mine.

³⁷ Artikkelen *-n* vil bli diskutert under leksikalsk integrering i kapittel 7.3.

kan tenkes at hun er litt usikker på hvordan hun skal bruke det, at verbet ikke er helt psykologisk integrert hos henne. Min intuisjon ville vært å si *chillt an*, men det kan ha noe med min bakgrunn i Stavanger-området å gjøre, og tilbøyeligheten til å bøye verb i *lyse*-klassen (se innledningen i dette kapittel).

Som vist av eksemplene og diskusjonen rundt, er verb i perfektum også godt integrert til norsk morfologi. Vi skal nå gå over på de tempusene som ikke følger helt regelmessig norsk bøyingsmønster.

Presens partisipp

Det er kun ett verb som forekommer i presens partisipp i mitt materiale, og det dukker opp i en samtale som handler om en felles bekjent som jobber i militæret, og hvilke forholdsregler han må ta.

6-20 *han er sånn # non-existing (latter)*

Direkte oversatt er partisippet *ikke-eksisterende*. Partisippet er predikat og er verken morfologisk eller fonologisk integrert. Det er kun syntaksen som stemmer med norsk. Dette er ikke en uttrykksmåte på engelsk ifølge *Merriam-Webster Online Dictionary* (og fire amerikanske og kanadiske studenter jeg ofte spør om grammatiske finurligheter ved engelsk språk). Engelskspråklige ville i stedet for *non-existing* brukt ordene *nonexistence* eller *nonexistent*.

Anne-Line Graedler har i sitt materiale funnet noen eksempler på presens partisipp med verbfunksjon: *standing by* og *going on* (Graedler 1998:86).

Presens partisipp ser ut til å være en verbtid hvor verbet kan være uintegrert, det kan ha sammenheng med at det også brukes adjektivisk, noe vi skal se nærmere på i kapittel 6.3.2.

Perfektum partisipp

De 14 forekomstene av verb i perfektum partisipp stammer alle fra engelsk, men varierer veldig i integreringsskala. Jeg vil her vise eksempler på godt integrerte partisipp som *shina* – 'pusse opp', *backe ut* – 'trekke seg', *disset* – 'hetse' og *linka* – 'lage en link/lenke på internett' og ikke-integrerte partisipp som *trapped* – 'fanget' og *relaxed* – 'slappe av'

6-21 *og den radiospoten har jeg linka til*

6-22 *de ringte meg fordi han ene hadde backa ut*

6-23 folk har **disset** meg fordi jeg snakker veldig rent

Fonologisk sett er ordene i varierende grad integrert. *Linka*, *shine-a* og *disset* er godt integrert uten store ulikheter. *Shine* har en alternativ stavemåte: *sjaine*

6-24 og inni bakgårdene så er det jo en fantastisk alle har jo en bakgård da m- som folk har jo **sjainet** opp

Transkribøren har skrevet verbet etter norsk ortografi og uttalen faller sammen med den østnorske diftongen [ai] – [ʃaina]. Verbet *ditcha* uttales [ditʃa], og konsonantsammensetningen skaper ingen problemer for informantene.

De morfologisk uintegrerte partisippene er:

6-25 det er mer sånn # **relaxed**

6-26 jeg føler meg **trapped** # du jeg føler meg **trapped** jeg sverger jeg klarer ikke

Denne uttalen faller sammen med perfektum partisipp av verb i *lyse*-klassen: [ly:st], [rilakst], [trapt]. Fonologisk sett er endelsen lik som i norske verb i *lyse*-klassen, men selve ordene skiller seg svært fra norsk ved at den engelske *r*-lyden er bevart.

Grunnen til at disse partisippene ikke er bedre formelt integrert i norsk, kan ha noe med at de nærmest blir brukt som adjektiv. Partisipper som har løs tilknytning til verbene de er dannet av, betraktes som rene adjektiv (Kulbrandstad 1998:109). Når partisippene står som predikativ, som disse i mitt materiale gjør, skal de være ubøyd: *fraflyttet*, *utbygdt*, *utmattet*.

Ifølge Johansson og Graedler skal det være vanskelig å ikke bøye et verb på norsk måte, fordi verbalet legger premisene for mye av setningens innhold (Johansson og Graedler 2002:177). Unntaket er partisippformene, som kan bli oppfattet som "lexicalized, rather than inflectional forms, at least in an initial, introductory phase" (Graedler 1995:76). Perfektum partisippformene har altså blitt oppfattet som hele ord, ikke som ord som skal bøyes. Dersom ordene fortsetter å brukes som verb og ikke brukes som adjektiv, vil de trolig bli integrert etter hvert. Om verbet *trapped* går inn i norsk og ikke bare er engangslån, vil det trolig få endelsen –a eller –et, eller hvis det følger mønsteret til *lyse*-klassen (som det i partisippformene sammenfaller med), vil bøyingen bli: *trappe* – *trapper* – *trapte* – *trapt*.

Verbet *relaxe* finnes i *Anglisismeordboka* og er oppført som intransitivt verb, men også med engelsk perfektum partisipp: *relaxed*. Hvorfor slike partisipper ikke er integrert forsøkes forklart i Johansson og Graedler (2002:179): "Disse verbformene [partisippformer] ligner

adjektiv i bruksmåte og betydning, og det er særlig i skriftlig norsk vi støter på slike uintegreerte former”. Skriftlig vil man gjerne vurdere stavemåten og velge den engelske, fordi det ofte tydeliggjør ordets opphav og dermed betydning. Det er interessant at i mitt materiale over muntlige samtaler, forekommer det partisipper med engelsk bøyning, *relaxed, trapped, stuck, stucked, trashed, confused, gone* og *obsessed*. De seks siste partisippene brukes som adjektiv og hører til under kapittel 6.3.2

At informantene ikke integrerer ordene mer i sitt muntlige språk, har trolig med at de oppfatter ordet med bøyingsendelsen som en helhet å gjøre. Partisippendelsen *stuck* er fra engelsk *stick*, men en informant i NoTa forsøker å bruke verbet som et adjektiv og benytter mønsteret for partisipper med adjektivfunksjon og endelsen *-ed*.

6-27 de som er e **stucked** og # ja # om begynner å spise hverandre

Dette viser også at verbet *stuck* er lånt inn som et leksem og ikke fortidsbøyningen av *to stick*.

Mange adjektiv er avledet av perfektum partisipp, og det er en del uklarhet og strid om hvordan forholdet mellom adjektiv og perfektum partisipp skal være. *Norsk referansegrammatikk* klassifiserer partisipper som verb når de inngår i verbale konstruksjoner som perfektum og omskrevet passiv (NRG 2006:345). Dersom partisippet står som adledd i substantivfraser, betegnes de som adjektiv i *Norsk referansegrammatikk*. I min framstilling har jeg valgt å bruke *Merriam Webster Online Dictionary* for å avgjøre klassifiseringen. Jeg mistenker at mange av partisippene er innlånt som adjektiv, selv om de stammer fra verb på engelsk. Dette kan være grunnen til at enkelte forekomster av preteritum partisipp er lite integrert.

Aktiv/passiv

I dette avsnittet går vi fra å se på de ulike tempus (verbtidene) til å se på diatese (passivformer). Det er ikke mange forekomster av passiv i NoTa-materialet, trolig fordi passiv oftere forekommer i skrift, og min oppgave dreier seg om muntlig materiale.

Passiv brukes for å kunne si noe om patiens, den det blir gjort noe med, uten å måtte framheve agens, den handlende. Den eller det handlingen går utover, settes som subjekt og får hovedfokus. Passivforekomstene jeg vil se nærmere på her, er alle verb som har opptrådt i andre verbformer: *ditch* – ’la i stikken’, *shine* – ’pusse opp’, *bust* – ’avsløre’. Det at de

opptrer i flere verbtider, kan tyde på at de er sosialt integrert og brukes av flere språkbrukere i samme kontekst.

De verbene som forekommer i passiv brukes utelukkende i konstruksjonen *omskrevet passiv*. Det vil si hjelpeverb + perfektum partisipp av hovedverbet (Kulbrandstad 1998:105). *S*-formen av passiv (*arrangeres, drikkes*) forekommer oftest i infinitiv og presens, men der er det også vanlig med omskrevet form.

S-passiv brukes som regel om noe generelt eller om regler, mens omskrevet passiv ofte viser til et konkret tilfelle (NRG 2006:514).

De omskrevne passiv-forekomstene i mitt materiale er de 3 som følger:

6-28 *begynner på Sogn så blir du* **ditch-a**

6-29 *Kampen var sted med utedoer enda det var ikke alt som var e* **shine-a opp**

6-30 *når hun var e borte så er jeg garantert at jeg ikke kunne bli* **busta**

En grunn til at omskrevet passiv foretrekkes over *s*-passiv kan være at en *s*-endelse vil kunne assosieres med engelsk bøyning i 3.person entall *ditches, shines, busts*. Forekomster av verb i passiv er godt integrert til omskrevet passiv.

Aspekt

Mange språk bruker aspekt (perfektivt og imperfektivt handlingsforløp) som en grammatisk kategori på lik linje med tempus og modus (NRG 2006:645). I tilfeller der man på engelsk vil benytte *ing*-formen av verbet i presens, har vi på norsk konstruksjoner som *holder på å, driver og, nære ved å, sitter og, står og*. De to forekomstene i NoTa-materialet er begge sammensatt med *driver og + verb*. Verbene som brukes er *battle ut* – 'utkjempe' og *baite* – muligens en anglifisert versjon av uttrykket 'bite på'

6-31 *han driver og* **battler** *ut*

6-32 *egentlig # det er noe du kan drive å* **baite** *på og sånn da men*

Ved å bruke aspekt får språkbrukeren fram at det er noe som skjer over et lengre tidsrom eller gjentatte ganger. De engelske formene ville vært *is battling, be biting*. Det ser ikke ut til å forekomme verken hos Brandsegg (2001) eller Graedler (1995) at *ing*-formen bevares når verbet brukes på norsk. Ifølge Graedler er det så sjelden at engelske *ing*-former i norske fraser har verbal funksjon, at det kan sies å forekomme kun i idiomatiske uttrykk som *still*

going strong og *standing by*. Som regel har slike aspektverbfraser en adjektivisk funksjon (Graedler 1995:77). I mitt materiale er verbene omformet og integrert til en norsk måte å vise aspekt på, nemlig: *driver og + verb*.

Oppsummering av formell integrering av verb

Infinitiv, presens og perfektum er ordklassene hvor verb best blir integrert. Det finnes ett unntak hvor perfektumsbetydning har presens bøyning: *chillern*. De infinitte ordklassene presens partisipp og perfektum partisipp har noe varierende integrering, og i flere eksempler holder informantene på den engelske bøyningen. Dette motstrider både min hypotese om at i talespråket vil man lettere integrere lånord til norsk morfologi, og det motstrider Johansson og Graedlers generalisering om talespråk. Imperativ er likt på norsk og engelsk. Det forekommer ingen *s*-passiv, men i mitt materiale er det få forekomster av passiv-konstruksjoner, så det er vanskelig å utforme en regel som sier at alle verb blir brukt som omskrevet passiv. Når det gjelder engelske *ing*-former benytter NoTa-informantene frasen ”driver og” for å uttrykke aspekt. Verb er en ordklasse hvor ordene er veldig godt integrert morfologisk sett. Endelsene følger norsk morfologi og fonologi, men stammen av ordet er gjerne mindre fonologisk integrert.

6.3 Formell integrering av adverb og adjektiv

Aasta Stene (1945) hevdet i sin tid at adjektiv ikke integreres i særlig grad i norsk språk, men Anne-Line Graedler trekker tvil om gyldigheten av den påstanden i dag (Graedler 1998:107). Enstavelsesadjektiv er fullstendig integrert til norsk morfologi (*hip – hipt, kul – kulere – kulest*), bortsett fra ord som *in, fair, live*. Graedler undersøkte lånord i skriftspråk, og vi skal se at også i talespråk er mange av adjektivene integrert. Det finnes likevel mange strategier for å unngå bøyning, som vi skal se nærmere på.

Adjektiv utgjør 21 % av alle utenlandske innslag i eksemplartabellen. Det er noen enkelte ord som *taz, chill, fucka* som går igjen. Når man ser på typetabellen hvor ulike ord er registrert én gang, er det 15 % av innslagene som er adjektiv. Adverb utgjør kun 1 %, 8 forekomster.

Jeg har valgt å omtale adverb og adjektiv i samme kapittel, fordi adverb er en så liten gruppe. Først kommer derfor en drøfting av de innlånte adverbene i NoTa-materialet, deretter ser vi på adjektivenes bøyingsmønstre og tilfeller av manglende integrering.

6.3.1 Adverb

Adverb er en heterogen ordklasse, og de er ubøyelige. Adverb står som adledd uten å være utfylling, eller kan modifisere et setningsledd, en frase eller et ord på en eller annen måte (NRG 2006:24). Adverb trenger heller ikke støtte fra andre engelske elementer i konteksten, som pronomen gjerne gjør (Sharp 2001:72)³⁸.

Adverbene i mitt materiale er 8 eksemplarer, 6 av dem er ulike. Det er ett adverb fra tysk: *über*, som brukes som en forsterker på linje med *kjempe*.

6-33 *de var jo **über** skumle*

Det svenske ordet *typ* – 'omtrent, cirka' (Tryti 2008:392) har vi ikke tilsvarende av på norsk. Ordet har mange funksjoner på svensk, og jeg har vært noe usikker på hvilken ordklasse det bør sorteres inn under. *Typ* er en diskursmarkør, og jeg støtter meg til Olle Josephsons diskusjon rundt nye ord og klassifiserer *typ* som adverb:

Samtalsspråket skapar kontinuerligt nya dialogadverb som ba och typ (Min understrekning) (Josephson 2007:10)

De forekomstene av *typ* blir alle ytret av samme person, en 24 år gammel kvinnelig informant³⁹:

6-34 *det hadde jo vært litt greit # likesom # **typ** plastikkopp*

6-35 *det kosta jo **typ** sju hundre kroner*

6-36 *en vanlig øgle en sånn firtisleøgle # sånn **gekkotyp***

³⁸ I mitt materiale forekommer eiendomspronomenet *his* og substantivet som følger etter *soulmate*. Disse to ordene er sortert som ett innslag under *substantiv*, fordi det virker som om informanten oppfatter *his soulmate* som et kallenavn med bestemt referanse: *har du sett den med den snakkende # reven (uforståelig) derre his soulmate*.

³⁹ Det finnes noen tilfeller i NoTa hvor det norske ordet *type* brukes som svensk *typ*:

funk er funk det er type sånn hvis det er en musikkvideo da

De gjenstående adverbene: *twenty-four-seven* – 'hele døgnet', *exactly* – 'akkurat', *psycho* – 'svært, veldig, sykt' og *wherever* – 'hvor som helst', er lånt fra engelsk. Morfologisk og fonologisk er adverbene uintegrert, det er ingen endring fra engelsk, tysk eller svensk.

Innlånte adverb står som eget setningsledd:

6-37 *da skal jeg være hos deg twenty-four-seven altså fy søren*

6-38 *ja wherever # cirka*

Adverbene kan også stå som forsterkning til et adjektiv: *bowling exactly, uberskumle, psycho betatt*. Innlånte adverb lager ingen endring i syntaksen, og ordene er fonologisk og morfologisk uintegrert. Graedler har ikke diskutert adverb i sin undersøkelse om lånord i norske aviser. Sharp har, i likhet med meg, funnet i sine undersøkelser av svensk at alle adverbene er morfologisk uintegrert.

6.3.2 Adjektiv

Det er ikke uproblematisk å lage et paradigme for hvordan adjektiv oppfører seg i norsk. Adjektiv er, som adverb, en heterogen, uensartet ordklasse med svært varierende bøyning. Gradbøyning, samsvarsbøyning med kjønn, tall og bestemthet varierer også blant norske adjektiv (Johansson og Graedler 2002:180), noe som gjør en systematisk oversikt over integreringen av utenlandsklånte adjektiv vanskelig.

I rollespillmaterialet til Pia Høgmo Andersen (2007) er ingen av de engelske adjektivene gitt norsk endelse eller bøyning. Brandsegg (2001) har gjort en distinksjon mellom "nyere" lånord som ikke finnes i ordbøker og ord som er registrert i *Anglismeordboka* fra 1997, og hun finner at kun de nyeste innlånte adjektivene ikke integreres til norsk morfologi. Eksempler på ikke-integrerte adjektiv hos Brandsegg er *frustrated, confusing* og *home-made*. Jeg vil gjennom de neste avsnittene trekke inn Graedlers resultater fra 1995 og drøfte forekomstene underveis.

Jeg vil i de følgende underkapitlene gå gjennom eksempler på godt integrerte adjektiv, samsvarsbøyning og gradbøyning for innlånte adjektiv. Deretter gjør jeg rede for adjektiv fra ordklassene verb og substantiv, før jeg avslutningsvis oppsummerer "integreringsferdighetene" til adjektiv.

Samsvarsbøying

Norske adjektiv samsvarsbøyes (kongruerer) i bestemthet (ei *stor* jente, den *store* jenta), i kjønn (et *lite* hus, en *liten* gutt) og i tall (en *rød* lampe, flere *røde* lamper). Ved å se på innlånte adjektivs bøying i ulike kjønn, tall og bestemthet, vil jeg kunne si noe om hvor godt de er integrert til norsk morfologi. Først vil jeg vise noen eksempler på god integrering, før jeg diskuterer lånord hvor integreringen uteblir.

Det er kun ved uttrykt morfologisk endelse at man kan se om adjektiv kongruerer. Endelsene jeg kan se på, er ubestemt form entall av intetkjønn og flertallsendelser. I svak bøying (bestemt form) har alle adjektiv lik endelse, som også sammenfaller med endelsen for flertall. Oversikt over hvilke morfologiske endelser som viser samsvarsbøying, følger under:

Entall ubestemt form, intetkjønn	-t
Entall bestemt form, flertall ubestemt og bestemt form	-e

Tabell 6-4 Samsvarsbøying av adjektiv

Adjektivet *døll*⁴⁰ er godt integrert i norsk:

6-39 en sånn by hvor alt det som er er kjedelig og **døllt** i Oslo

6-40 guttene ble gående igjen på de litt **dølle** # skolene i utkanten

Det er stor variasjon i hvorvidt adjektivene er integrert eller ikke. Trolig har det noe med hvor lenge de har vært innlånt i norsk å gjøre og lengden på ordene. Anne-Line Graedler mener at enstavelsesadjektiv lettere integreres i norsk språk (Graedler 1995:85), og jeg finner flere eksempler på god integrering av adjektiv med én stavelse:

6-41 det er **steft**

6-42 ho ha ## de er er **sweete** altså

6-43 noen spesielle gjenger som er veldig sånn **keege** da

6-44 *ja *mm *m jeg hadde **chille** taster jeg * (latter) * å ja den

Flertallsendelsene viser om adjektiv er integrert. Noen innlånte adjektiv ender på *-a* i alle former som for eksempel *fucka* – 'elendig, ødelagt, sprø':

⁴⁰ *Døll* fra engelsk *dull* - 'kjedelig, ensformig'.

6-45 ja så bilen står helt **fucka** eller har fiksa n

6-46 det skjønner du sjøl altså # når **fucka** folk som når du sykler midt i gata liksom

6-47 er mye **fucka** opp (stønning)

Adjektivet *fucka* passer inn i samme kategori av adjektiv som partisipper av svake verb i *kaste*-klassen. (NRG 2006:379). I likhet med *avblomstra*, *utprega* og *upressa*, får *fucka* endelsen *-a* i alle kjønn, entall og flertall.

Unngår morfologisk samsvarbøying

Rundt 75 % av norske substantiv er hankjønn eller hunkjønn (Graedler 1995:85). Det er derfor høy sannsynlighet for at adjektiv i attributiv stilling står til et hankjønns- eller hunkjønnssubstantiv og har en samsvarbøying som ikke synes ved eget suffiks, som i eksemplene under:

6-48 å spille skikkelig **shitty** eurotrance

6-49 helt suveren dame altså skikkelig sånn **butch** # type altså

6-50 skal jeg få meg **chill** bil # digg bil # feite

Adjektivet kan også stå predikativt som i eksemplene:

6-51 vi er vi følte oss veldig **lost** nå altså for det vi er e # vi er fem

6-52 jeg er jo # så **close** med fotball

Verken i attributiv eller predikativ stilling får adjektivet noe bøyingsuffiks dersom substantivet som følger etter er ubestemt hankjønn eller hunkjønn og er i entall.

Endelsen *-y* er lett å uttale som *-i* og faller uttalemessig sammen med adjektiv på *-ig* eller *-lig*. Grammatisk sett får ikke adjektiv på *-ig* og *-lig* endelsen *-t* i ubestemt form entall intetkjønn (Kulbrandstad 1998:126). Dette er noen av utsagnene fra NoTa-informantene hvor adjektiv på *-y* er brukt:

6-53 så # kunne det blitt **risky** for læreren òg

6-54 syns du sånn derre er **funny** eller

6-55 det er kult og så ganske sånn **chunky**

Adjektivene i de første to eksemplene skulle hatt *-t* om de var norske og ikke sluttet på *-ig*, for eksempel *risikabelt*, *morsomt*. Ved å erstatte de engelske adjektivene med *farlig* og

festlig, ser vi at Kulbrandstad har rett i at de ikke vil få noen *-t* på slutten for å samsvarbøyes i intetkjønn:

6-56 så kunne det blitt **farlig** for læreren òg (min oversettelse)

6-57 syns du sånn derre er **festlig** eller (min oversettelse)

Vi kan altså konkludere med at innlånte adjektiv som slutter på *-y* vil bli assosiert med norske adjektiv som slutter på *-ig* eller *-lig* og følger derfor samme morfologiske regler.

Ikke-integrerte adjektiv i samsvarbøying

Av adjektiv som i attributiv og predikativ stilling skulle fått *t*-endelse, har jeg kun to forekomster; *steft* og *døllt/dølt*. Det er i alt 49 setninger hvor et bytte med adjektivet *kul* eller *fin* ville gitt en *t*-endelse, som i eksempelet under:

6-58 er det som er **chill** med det

6-59 hva faen det hørtes bare helt **wack** ut da

6-60 *ja ja *det er **taz** det liksom

6-61 det er greit # **cool** ## ja ja ja

Disse adjektivene er altså ikke integrert til norsk morfologi, de er uendret fra hvordan de ble lånt inn. Adjektivene *chill* - 'bra, fin, kul', *wack* - 'dårlig', *taz* - 'tullprat' og *cool* - 'kul, flott', er ikke samsvarbøyd i intetkjønn, selv om den manglende *t*-endelsen ikke er veldig påfallende. Grunnen kan være at ordene allerede fonologisk låter utenlandske, som også Olsen (2002) har pekt på i sin undersøkelse av bøyning av lånord i dansk. Jo mer fremmed ordet låter, jo mindre er sannsynligheten for at det bøyes. Eksempler på ikke-integrerte adjektiv i predikativ stilling, er blant annet disse lånordene: *sjpa*, *strange*, *psycho*.

Graedler viser til at adjektivet oftere er integrert dersom det står i attributiv stilling enn hvis det står predikativt (Graedler 1998:107). I mitt materiale finnes det veldig få forekomster av adjektiv foranstilt et substantiv i intetkjønn (altså ingen **et taz hus* eller **et chill reisemål*). Graedler skriver videre at adjektiv samsvarbøyes lettere i flertall og i bestemthet, enn i kjønn ved intetkjønnsord. Jeg har ikke nok forekomster av adjektiv i bestemt form og flertall til å se noe mønster.

Når det gjelder flertallsbøying av adjektiv i predikativ stilling, viser Graedler til at enkelte adjektiv som *fit* og *clean* vil kunne assosieres med annen betydning dersom de tar *-e* endelser i flertall:

6-62 *er det fordi så mange kvinner er redde for å være "fit"?* (Graedler 1995:91)

I mitt materiale forekommer det også et adjektiv, *keen*, som ikke er samsvarbøyd, selv om det med en flertalls-*e* ikke ville blitt betydningsendring:

6-63 *men vi er **dritkeen** på å komme i ringen med dere og sånn*

6-64 *så alle var skikkelig **keen** på å stikke og alt sånn der*⁴¹

Informantene foretrekker å la *keen* stå ubøyd selv om det verken fonologisk eller semantisk skulle være problematisk å samsvarsbøye det. Det er vanskelig å gi en forklaring på hvorfor.

Chrystal, som har sett på lånord i svenske aviser, viser til at substantivet som står etter det lånte adjektivet, kan påvirke bøyingen til svensk mønster. Eksempelene er *aerobic workout* som har ikke-integrert bøying, i motsetning til *aerobisk dans* (Chrystal 1988:90).

Selv om utenlandske adjektiv på *-y* bøyes likt som norske adjektiv på *-ig* og slik, i predikativ bruk i intetkjønn unngår bøying, ville det likevel vært forventet å finne *-e*-endelse i attributiv bruk til et substantiv (*stilige farger, festlige jenter*). I Graedlers materiale forekommer samsvarsbøying etter innlånte adjektiv på *-y* noe sporadisk, og hun antyder at det kanskje er annerledes i talespråk (Graedler 1998:108). Det forekommer like spredt i mitt materiale:

6-65 *og så sa jeg " blir du aldri dritt lei dette livet da ? " hun **heavy** som var så glad i heavy_metal og sånn*

6-66 *sånn at e får jo **fancye** medlemsblader med hvordan det så ut før i tiden*⁴²

Den fornorskede versjonen av *cool* –'kul' er godt integrert i norsk og finnes i ordbøker og bøyes etter paradigmet for norske adjektiv *kul jente – kult spill – kule folk*. Det at *cool* står uten *t*-endelse kan tyde på at integreringen har gått tilbake, eller (mer sannsynlig) at ordet er

⁴¹ En bøyd versjon av *keen* blir brukt av intervjueren, men er ikke tatt med i korpuset fordi bakgrunnsinformasjon til intervjueren ikke er gitt: "ja hvis dere er *keen-e* på å slutte så tror jeg kanskje vi kan gi oss altså".

⁴² I Graedlers materiale er *fancy* brukt to ganger uten bestemthets *-e*-en. Adjektivet har altså blitt bedre integrert til norsk bøyingsmønster fra Graedlers undersøkelse i 1995 til NoTa-opptakene ble gjort i 2004. (Ordet *fancy* er for øvrig å finne i *Bokmålsordboka*, og regnes ikke med i mitt materiale av utenlandske lånord.)

lånt inn på nytt. Det engelske ordet kan være lånt inn på nytt fordi den integrerte utgaven med norsk uttale og stavemåte har mistet sin ekspressive funksjon. Det skjer ofte med ord at de mister sin kraft. Hellevik viser også til eldre ord, som for eksempel *stuert*, som er et gammelt engelsk lånord, men som ble lånt inn på nytt som *steward* på slutten av femtitallet (Hellevik1963:20).

Oppsummering samsvarsbøying

Det er langt vanligere å integrere adjektiv i attributiv stilling til norsk bøyingsmorfologi (*de dølle skolene, chille taster*), enn det er i predikativt bruk (*det er taz, cool, wack*). Adjektiv er en uensartet gruppe og kan se svært forskjellige ut i ubøyd form. Det finnes mange tilfeller hvor adjektivbøying ikke trengs.

Gradbøying

De fleste adjektiv kan gradbøyes ved endelse (*kulere - kulest*) eller perifrastisk (*mer – mest*). Gradbøying av adjektiv (positiv, komparativ og superlativ) angir ulik intensitet i nøytral/uspesifisert, sterkere og sterkest grad (NRG 2006:350).

Anne-Line Graedler har i sin doktoravhandling satt opp en rekke forutsetninger for at adjektiv skal få morfologisk endelse (*finere, finest*) eller få tilleggsordet *mer/mest* foran grunnformen. De som får morfologisk bøying, er enstavelsesord som ikke slutter på *-en, -et, -isk, -sk*, ikke er fra en annen ordklasse, og ikke har flere enn to stavelser (Graedler 1995:81). I mitt materiale finnes det svært få forekomster av gradbøyde adjektiv, og de to som har morfologisk bøying, følger Anne-Line Graedlers kriterier.

6-67 brukt spraybokser da mye **chillere** # (latter)

6-68 verre enn det m **tazere** # det er ...

Begge adjektivene har én stavelse og slutter på *-ll* og *-z*, noe som skulle tilsi at de kan få morfologisk endelse, i fullstendig overensstemmelse med Graedlers kriterier.

Et eksempel på *mer - mest* som gradbøying av adjektiv følger her:

6-69 jeg vet ikke jeg litt tøffere litt hardere litt mer **street**

Adjektiv er en ordklasse det er vanskelig å bestemme om lånordet er morfologisk integrert eller ikke. Selv om *street* kun har én stavelse, får ikke ordet morfologisk endelse fordi det

kommer fra en annen ordklasse, nemlig substantiv. Det siste eksempelet stemmer med Graedlers generalisering; adjektivet vil få perifrastisk bøyning.

Perfektum partisipp eller adjektiv?

Hvordan man skal behandle partisipper er en diskusjon som stadig pågår. Presens partisipp og perfektum partisipp har tradisjonelt blitt plassert i ordklassen verb, selv om de har egenskaper som faller sammen med adjektiv. I min oversikt over ordklasser har jeg latt noen partisipper være adjektiv, og grunnen til det er for det første at de semantisk sett brukes som adjektiv, og for det andre at finnes det dekning for å kalle ordet et adjektiv i *Merriam-Webster Online Dictionary*. Jeg mener og tror at informantene har lånt inn ordet som et adjektiv, ikke som et verbpartisipp.

Jeg har valgt å kategorisere ordene *trashed*, *obsessed*, *confused*, *gone*, *closed* og *stucked* som adjektiv, fordi de ikke passer som en del av verbet. Ordet *trashe* er et verb og er slang for å ødelegge, knuse eller ramponere (Tryti 2008:383), men det brukes adjektivisk av mine informanter uten hjelpeverb i en beskrivelse:

6-70 *ja liten bil stor glede ## og ganske **trashed***

Selv om *obsessed* blir oppgitt som verbform i *Merriam-Webster Online Dictionary*, er det tydelig at det har skiftet ordklasse til adjektiv her:

6-71 *stakkars mamma er jo helt ov- helt sånn # **obsessed** med håret vet du*

Ordet *obsessed* brukes her i betydningen *gal* eller *besatt*.

Grunnen til at jeg kategoriserer *stuck* som et adjektiv, er at det i Tryti (2008:355) oversettes med *fastlåst*, *bundet* og i *Bokmålsordboka* finnes 'er fastlåst' med eksempelet:

adj i pf pt: situasjonen er fastlåst / fastlåste standpunkter (BMO)

Bokmålsordboka klassifiserer altså *fastlåst* som adjektiv i perfektum partisipp.

Å være *stuck* brukes kun som adjektiv av informantene i NoTa, og som eksempelet under viser, vet trolig ikke informanten at ordet er partisipp av *to stick*. Verbet *stick* bøyes i fortid *stuck* - *stuck*, så versjonen som forekommer i NoTa-materialet er hyperkorreksjon:

6-72 *så går det hvis du da blir **stuck** i førstedivisjon da har du et problem*

6-73 *de som er e **stucked** og # ja # som begynner å spise hverandre*

Det er ikke mulig å forutsi med sikkerhet hvordan adjektivet ville vært dersom det var integrert til norsk. Kanskje ville det fulgt samme mønster som *fucka* (vil bli diskutert under) med *a*-endelse i alle kjønn, entall og flertall (NRG 2006:380). Informanten i eksempelet over følger intuisjonen for hvordan adjektiv avledet av partisipp, bøyes på engelsk. Adjektivet *stuck/stucked* er langt fra integrert til norsk.

Perfektum partisipp av verbet (EN) *to og, gone* – (NO) 'å gå, gått' har jeg klassifisert som et adjektiv både fordi det står oppført som adjektiv i *Merriam-Webster*, og fordi det i utsagnet brukes i betydningen 'utsplilt sin rolle'.

6-74 *det kan man ikke ha i stuen lenger så nå er det **gone** men e*

Fonologisk er *gone* integrert og rimer på det norske ordet *sånn*. Et eldre lån fra engelsk partisipp er adverbet *dønn*, som er leksikalisert og formelt integrert til norsk ortografi fra *done*.

Ordet *confused* står, i tillegg til verb, oppført som adjektiv i ordboka med forklaringen: *being perplexed or disconcerted <the confused students>* (Merriam-Webster). Informanten i NoTa bruker ordet i betydningen *usikker*:

6-75 *jeg er da litt **confused** på # Marikollen Rælingen i og for seg også og Lørenskog # em*

Uttalen er [kɔnfju:sd], og ordet er dermed ikke fonologisk integrert.

6-76 *og kommer der hvor vi da skal gjennom ikke sant så var porten for " **closed** " sto det*

Uttalen av adjektivet i det siste eksempelet over er svært engelsk og ikke integrert til norsk. Det har selvsagt sammenheng med at informanten forteller en historie og beskriver et skilt hun har sett i et engelsktalende land. Det stod på porten at den var stengt, da som *tilstand*, ikke som *resultat av handling*. Derfor behandler jeg ordet som adjektiv og ikke som perfektum partisipp.

Oppsummering partisipp eller adjektiv

Adjektiv som er tvilstilfeller angående ordklassene verb eller adjektiv, er alle dårlig integrert i norsk. Språkbrukerne bestreber seg (i alle tilfeller utenom *done*) på å ha en engelsk uttale, og de beholder den engelske *ed*-endelsen. Til og med hvor engelsk ikke har *ed*-endelse, som

i verbet *stick – stuck – stuck*, bruker en norsk informant –*ed*. Adjektiv fra perfektum partisipp ser ut til å være nærmest uintegrert både fonologisk og morfologisk.

Substantiv eller adjektiv?

Det er ikke bare verb som kan fungere som adjektiv. Jeg skal i dette avsnittet se på substantiv som kan brukes som adjektiv, noe som også er diskutert i Svein Lies artikkel ”Veldig sånn festjente” (2008). Adjektiv skiller seg fra substantiv ved at de er endimensjonale, og det er derfor de kan graderes. Substantiv, derimot, har et knippe egenskaper knyttet til ordet og dersom det skulle gradbøyes, ville det hersket tvil om hvilke egenskaper som ble gradert (Wierzbicka sitert i Lie 2008:79). Ifølge *Norsk referansegrammatikk* har adjektiv en eksklusiv egenskap i det å gradbøye. Substantiv kan likevel få adjektivfunksjon når de står sammen med ord som *veldig* og *sånn*.

I uttrykk som *veldig åttitallet* og *veldig arbeiderstrøk*, vil det si at noe har mange av de egenskapene som forbindes med åttitallet og arbeiderstrøk (Lie 2008:80). Svein Lies artikkel om *veldig sånn*, omtaler også *sånn derre* + substantiv.

I mitt materiale brukes substantivene *psycho* – ’psykopat’, *the exorcist* – ’djevelutdriver’, *pimp* – ’hallik’, *show* – ’forestilling’ og *street* – ’gate hvor noe skjer, prostitusjon’ (Tryti 2008:353) som adjektiv. Ordene som brukes for å varsle at substantivene ikke er integrert er: *sånn derre*, *så*, *helt*, *skikkelig* og *litt mer*:

6-77 *sånn derre psycho* # betatt

6-78 *ikke sånn derre e The Exorcist*

6-79 *følte seg så pimp da*

6-80 *det var nesten show det*

6-81 *det er jo helt e egentlig helt psycho*

6-82 *hun var skikkelig # psycho*

6-83 *litt hardere litt mer street*

Graedler har også i sin avhandling funnet substantiv med adjektivfunksjon. Disse er uttrykk som *helt cowboy* og *bli hip-hop fra topp til tå* (Graedler 1998:187). *Norsk referansegrammatikk* nevner noen eksempler på substantiv som brukes i en kontekst hvor man normalt ville hatt et adjektiv, ord som *feil*, *synd* og *topp* (NRG 2006:123). Ordene har beholdt sin opprinnelige bøyning (det er ikke mulig med konstruksjoner som *feilest*, *syndest*,

toppere). I definisjonen til NRG er ordene derfor ikke konvertert til en annen ordklasse. Jeg vil likevel sortere de engelske lånene (listet opp over) som adjektiv, fordi funksjonen er adjektivisk.

Hvor man på norsk nærmest alltid har en *-lig, -ig, -et, -sk, -som, -aktig* eller *-messig*-endelse på adjektiv avledet av substantiv, kan på engelsk et substantiv modifisere et annet substantiv uten å endres morfologisk. I norsk bruker vi sammensetninger som *studentbolig*, mens på engelsk har det første substantivet adjektivisk betydning i ord som *student housing*.

Ved å sjekke med *Merriam Webster Online Dictionary*, finner vi at både *psycho* og *street* brukes som adjektiv. *Show* finnes ikke på engelsk som adjektiv, men det kan være betydningslån fra det danske adjektivet *sjov* – 'morsomt'.

Oppsummering substantiv eller adjektiv

Lånord som hører til i ordklassen substantiv, men brukes som adjektiv, er ikke integrert i norsk. Både uttalen og den manglende bøyingen tyder på engelsk opphav. Det er ikke engang lagt til endelsen *-aktig* som ville signalisert at substantivet var adjektivert.

Oppsummering formell integrering av adjektiv

Adjektiv er en ordklasse med stor variasjon. Noen ganske få adjektiv er godt integrert, dette gjelder enstavelsesord som *døll-dølt-dølle*, ord med predikativ *t*-endelse: *steft*, med flertallsendelse *-e*: *chille* og *sweete*, og gradbøyning: *tazere, chillere*. Adjektiv som ikke integreres er blant annet perfektum partisipp og substantiv. Disse er lånt inn fra andre ordklasser, men brukes adjektivisk og får ingen morfologisk endring. Det synes å være sjeldent at adjektiv i predikativ stilling får intetkjønns *t*-endelse ved bruk av fremmedspråklige lånord, som *taz, cool, wack*.

6.4 Formell integrering av substantiv

Substantiv er helt klart den største ordklassen av lånord. Antall ganger et lånt substantiv er brukt i NoTa er 338 ganger, av totalt 812 forekomster av fremmedspråklige innslag. Antallet substantiv utgjør altså 42 % av alle innslagene, og som beskrevet i kapittel 4.2, er ikke navn på butikker, filmer, musikkgrupper og lignende tatt med i tellingen.

Hoveddelen av ordene er lånt fra engelsk. Av andre språk finner vi sammensetningen arabisk + norsk i *tazeveier*, fra arabisk/urdu har vi ordet *volla, walla, wolla*, fra arabisk/berbisk *kæbe*, fransk *chapeau-claque, fiancéen, baccalaureate*, tysk *Ausschreitung* og *Hochdeutsch*.

Noen ord med usikkert opphav har jeg tatt med, selv om de kan tenkes å være fra norsk. For eksempel ordet *beng* som har betydningen: *å gi faen*. Jeg finner ikke belegg for ordet i *Bokmålsordboka*. Dette ordet er oppført med datostempling 2004 i *Norsk slangordbok* (Tryti 2008:26), og har vært nevnt som nyord ved en leksikografikonferanse i Sønderborg i mai 2005 (Eek 2005: 69). Det finnes eksempler på tidlige lånord fra engelsk hvor man knapt kan forestille seg opphavet, som i *dønn* og *kjip* fra *done* og *cheap*. Et annet ord jeg har tatt med under tvil er ordet *bogis*, fordi det kan tenkes å være lånt fra engelsk *bogus* – 'falsk/uekte' eller *bogie* – 'hjernespinne/fantasifoster'. Samtalen dreier seg om en e-post som reklamerer at man nå kan vinne tilbake studielånet, og NoTa-informanten hevder:

6-84 det må ha vært noe sånn **bogis**

Av samme grunn som at *bogis* er tatt med, har jeg latt usikkerheten komme *beng* til gode og tar ordet med i oversikten over fremmedspråklige ord.

I undersøkelsen av engelske innslag i talespråket til trønderske ungdommer valgte Therese Brandsegg seg en oversiktlig klassifisering for å diskutere integreringen av substantiv. Denne var bøyning etter engelsk mønster⁴³, bøyning etter norsk mønster og unngåelse av bøyning (Brandsegg 2001:83). Først vil jeg vise bøyingsparadigmet til norske substantiv, så skal vi se nærmere på tildelingen av grammatisk kjønn (genus) til de innlånte substantivene. Deretter skal vi ta for oss substantiv integrert til norsk morfologi, substantiv som følger utenlandske bøyingsmønstre og ulike måter substantiv kan unngå bøyning på. Jeg bestrider Graedlers generalisering om at substantiv i bestemt form flertall får en stilistisk markert form for å slippe *ene*-endelsen. Jeg vil i de neste avsnittene ta for meg de ulike bøyingsmønstrene i substantiv og se på hvor integrert forekomstene i mitt materiale er.

Bøyingsmønster for substantiv

⁴³ I mitt materiale er selvsagt substantiv av annet opphav enn engelsk med, men jeg kjenner ikke til bøyingsmønstrene i arabisk, urdu, fransk og berbisk, så dersom bøyingen ikke følger norsk morfologi, går jeg ut fra at lånordet er i ubestemt form entall.

Norske substantiv bøyes i tall (entall og flertall) og bestemthet (*en stol - stolen*), og de har endelser etter hvilket grammatisk kjønn de har (hankjønn, hunkjønn, intetkjønn). Bortsett fra dativbruk i noen bestemte dialekter og i faste uttrykk som *i live*, *i hende*, har ikke norsk kasusbøying. Kjønn i norsk består av hankjønn, hunkjønn og intetkjønn, men hunkjønn får i noen dialekter og i riksmål, samme endelser som hankjønn, også kalt felleskjønn.

Bøyingsparadigmet for norske substantiv følger dette skjemaet:

Kjønn	Entall ubestemt form	Entall bestemt form	Flertall ubestemt form	Flertall bestemt form
Hankjønn	en gutt	gutten	gutter	guttene
Hunkjønn	ei/en jente	jenta/jenten	jenter	jentene
Intetkjønn	et hus	huset	hus	husa/husene

Tabell 6-5 Bøyingsparadigme for substantiv

Jeg vil i dette kapittelet gå gjennom de ulike bøyingsmønstrene innlånte substantiv får. For å lage en oversiktlig inndeling viser jeg først kjønnstildeling og grader av integrering (fullstendig integrering til norsk, utenlandsk bøyning og unngåelsesstrategier). Jeg skulle gjerne vist fram alle setninger som viser hvordan lånord integreres i norsk, men av plasshensyn må jeg velge ut noen representative funn. Underveis vil jeg trekke inn tidligere forskning og sammenligne.

6.4.1 Grammatisk kjønnstildeling

I norsk må alle substantiv tildeles et grammatisk kjønn for at tilhørende adjektiv skal kunne bøyes i bestemt form (Johansson og Graedler 2002:183). De fleste lånordene i NoTa kommer fra engelsk, og engelsk har ikke kjønn og heller ikke etterstilt bestemthetsbøying (*the house* – 'huset'). Hva som gjør at enkelte substantiv klassifiseres som hunkjønn og andre som hankjønn eller som intetkjønn, er det flere teorier om. Jeg vil drøfte kjønnstildelingen ut fra analogi og betydning.

Antall ulike substantiv hvor kjønn kommer fram ved hjelp av bøyingsmønster er 71 (for eksempel: *en story* eller *storyen*). Av disse er 58 hankjønn, 1 hunkjønn og 12 intetkjønn.

Hankjønn: *blondien, browseren, burner, chapeau-claque (2), circle, dame-n, date (3), dealen, discmann-en, dj-booth-en, dj (4), duden, dvd-recorder, familyen (2), feelingen, fiancéen, halloween, hatch-en, high, hockeycuten, hooliganen, jointen, lap-top-en (2), link, liqour store, mail (6), matchbox, musical, radiospoten, remix, riden, ruteren (5), sigg (2), sixpack, stalker, steameren, story (2), timingen, white Russian, zugat-ratingen.*

Hunkjønn: *brett-feelinga.*

Intetkjønn: *baywatch-stuntet, bullshit, cluet, gardenparty, must, pop metal band, rack, skateboard, stæsjet, surround, trademark, trance-party*

Ved lånord fra engelsk er 80-90 % av ordene hankjønn, en liten prosent hunkjønn, og mellom 10 og 20 % er intetkjønn, skriver Johanessen og Graedler, og viser resultater fra Haugen (om norsk i Amerika), Stene (lånord før 2.verdenskrig), Devenish (om lånord i popmusikk), Valberg (mote- og skjønnhetsstoff), Fausa (norske nyord), Eriksen (skjønnlitteratur) og Anglismedatabasen (Johansson og Graedler 2002:184).

I mitt materiale er prosentfordelingen av kjønn slik: 2 % hunkjønn, 77% hankjønn⁴⁴ og 21 % intetkjønn. Andelen intetkjønnsord er noe høyere i mitt materiale enn det tidligere undersøkelser har vist. Med et utgangspunkt i 56 ulike substantiv, er det et for lavt tall til å fremme noen hypotese om at intetkjønn er økende i kjønnstildelingen.

Faktorer som er viktige for kjønnstildeling

Både form, betydning og synonymer spiller inn når et lånord skal tildeles grammatisk kjønn. Noen lånord fra kildepråket overtar kjønn til synonymer på målspråket; som *coveret* fra *omslaget*, *partyet* fra *selskapet* og *weekenden* fra *helgen*⁴⁵. I *Lånord i svenskan* viser forfatterne eksempler på synonymers påvirkning i kjønnstildelingen av ord som *ett jobb* er synonymt med *ett arbeide* (Edlund og Hene 2004:111). Det finnes svært mange unntak til synonymfaktoren når det gjelder tildeling av kjønn. Mellom de skandinaviske språkene er heller ikke kjønnstildelingen konsekvent: (SE) *ett jobb* – (NO) *en jobb*.

⁴⁴ Der det i hankjønn finnes flere forekomster av ordet, som *mail* og *ruter*, har jeg kun talt med substantivet én gang. Prosentandelen er derfor regnet ut fra (43 hankjønn + 12 intetkjønn + 1 intetkjønn =) 56 substantiv.

⁴⁵ Helt systematisk er det ikke, intetkjønnsordet *partyet* er kanskje mer synonymt med *festen* som har hankjønn på norsk (Johansson og Graedler 2002:185).

Form er en viktig faktor som spiller inn når det gjelder fastsettelse av grammatisk kjønn. Noen generaliseringer for ordform og endelser er: *-ing* og *-er* blir oftest hankjønn (i mitt materiale: *feeling, timing, ratingen, ruter, stalker, burner, recorder, steamer*), mens *-pter, -nter, -rter, -ster* og *-ment* ofte blir intetkjønn (i mitt materiale er det ingen forekomster). Enstavelsesord blir ofte intetkjønn (*must, rack, clue, stunt*) (Johansson og Graedler 2002:184).

I boken *Rocka, hipt og snacksy* vises et eksempel på betydningens innflytelse med ordet *table*. Ordet ville trolig fått intetkjønn dersom det ble brukt om *bord*, men hankjønn dersom det ble brukt om *tabell* (Johansson og Graedler 2002:185). I mitt materiale kan hankjønnstildelingen av ord som *story* – 'historie' og *circle* – 'sirkel' ha vært påvirket betydningen i norsk.

En siste inndeling går på ordgrupper: Ord som betegner levende vesener, kjøretøy og fartøy, klesplagg, musikkjangrer, idretter og drikker, blir som regel hankjønn (Johansson og Graedler 2002:185). Av hankjønnsordene i NoTa-materialet finnes følgende ord som betegner levende vesener: *blondie, dj, fiancéen, duden, hooliganen, stalker*. Det er også en forekomst av drikker: *white russian*. Ordgruppene er langt fra dekkende for alle typer ord som forekommer i menneskers ordforråd, og en generalisering som vist over, kan bare i liten grad forklare kjønnstildeling.

Innlånte substantiv har ofte vakkende kjønn i begynnelsen, selv om de har vært lenge i språket (Johansson og Graedler 2002:186). Vakkende kjønn kan være betydningsskillende som i svensk: (SE) *ett test* – (NO) 'test, prøve', (SE) *en test* – (NO) 'hårtjafs, tust' (Eklund og Hene 2004:111). I mitt materiale skifter *feeling* mellom hankjønn og hunkjønn. Det ordboksetablerte *image* brukes som hankjønn og intetkjønn av ulike informanter.

Et ord som ikke kan forklares fra ovenstående regler er ordet *feeling*. Ifølge formen skulle ordet vært hankjønn fordi ordet slutter på *-ing*⁴⁶ (Johansson og Graedler 2002:184). Av synonymihensyn burde det også vært hankjønn fordi det norske ordet er *følelse*. I NoTa-materialet forekommer dette ordet både i hankjønn og hunkjønn, som vist i eksemplene under:

---

⁴⁶ Eksemplene i *Rocka, hipt og snacksy* (2002) på *ing*-former som får hankjønn er: *backingen, callingen, rankingen*.

6-85 *du må jo ha ## på en måte ## **feelingen** inne*

6-86 *det blir mer sånn derre **brett-feelinga***

I undersøkelser av engelske lånord i talespråk har blant annet Pia Høgmo Andersen i sitt rollespillmateriale funnet et eksempel på et ord med *ing*-ending som er blitt hunkjønn: *blessinga*. Dette forklarer hun ut fra at informantens dialekt er nordnorsk, og ordet er i hans dialekt 'ei velsigning'. Hos Brandsegg finnes et eneste substantiv med *ing*-endelse: *drawinga*, og det har også fått hunkjønn. At ordet *feeling* får *a*-endelse i bestemt form, kan ikke forklares ut fra dialektbakgrunn, ordet *følelse* er hankjønn i Oslo-målet.

En mulighet kan være at ordet *feeling* er så godt psykologisk integrert i språket hos informanten som bruker ordet *brettfeelinga*, at det assosieres med norske verbalsubstantiv med *ing*-endelser som ofte får hunkjønnsendelse, som *tolkingen/tolkinga* (NRG 2006:98)⁴⁷.

Oppsummering kjønn

Det finnes flest forekomster av hankjønn (77 %) blant de innlånte ordene i mitt materiale. Andelen intetkjønn er høyere enn det tidligere undersøkelser har vist; 21 % i NoTa-materialet (vanlig er 10-20%). Vi har sett på ulike faktorer for tildeling av kjønn, men ikke konkludert med hva som spiller størst rolle av: synonymi i målspråket, betydningen av ordet, morfologisk form eller ordgrupper. Ordet *feeling* skiller seg ut fra alle tildelingsegenskaper og brukes både som hankjønn og hunkjønn.

6.4.2 Integrering til norsk morfologi

I dette avsnittet skal vi se på lånord som morfologisk sett er svært godt integrert som substantiv i norsk. Jeg starter med å vise et par eksempler på god integrering i entall og flertall, og vil diskutere forekomstene underveis.

Eksempel på lånord i ubestemt og bestemt form entall kan observeres i setningen under, der to kvinnelige informanter snakker om en avtale den ene hadde hatt med en mannlig bekjent:

6-87 *og det var jo egentlig ikke en **date** heller (latter)*

---

⁴⁷ For nærmere beskrivelse av kjønnstildeling i norske ord, viser jeg til *Norsk referansegrammatikk* for fullstendig informasjon (NRG 2006:149).

6-88 *men så er **cluet** at e du har aldri noe innslag*

6-89 *og så er det han som var nedi den **hatch-en***

De to siste eksempelsetningene, med lånordene *clue* – 'ledetråd' og *hatch* – 'luke', er i bestemt form entall, og det er slik kjønnsstillingen klartest gjør seg gjeldende. Ordene synes mer integrert når de har fått en norsk morfologisk endelse knyttet til selve morfemet.

Norsk flertallendelse i ubestemt form er hovedsakelig *-er*, men noen substantiv kan også ha *e*-endelse. Grovt forenklet kan man si at substantiv som ender på *-er* får *-e* i flertall, som *en danser* – *flere dansere* (Graedler 1995:97). I mitt materiale gjelder det ordet *transceiver* – 'kombinert radiosender/mottaker', som i flertall blir som setningen under:

6-90 *det er jo ikke det fins jo trådløse **transceivere** for å koblingen til*

6-91 *husker jeg tror jeg fikk sånn fjorten **lipglosser***

6-92 *Rooney nå blir litt stabil på høyden nå så putter n både to og tre **goalers** i hver match etter hvert*

6-93 *henger ut utafør Oslo-city ler (uforståelig) sjpa **kæber** # ja drit-sjpa i_hvert_fall # gærning # sjpa herregud sant*

Vi har i eksemplene over sett på bøyning i ubestemt form entall, bestemt form entall og ubestemt flertall. En siste kategori av bøyingsmuligheter etter norsk mønster er i bestemt form flertall:

6-94 *men de to store **mustene** som jeg viser e turisten*

6-95 *da hvis det landa # med bildet opp så alle de **pogene**⁴⁸ som lå på bakken*

6-96 *så Bredtvedt kommer a- a- alle de **wolla-ene** der da*

I flertall kan det ofte forekomme såkalte *klips*-former, hvor den engelske flertallsendelsen *-s* festes sammen med norsk *-er* eller *-ene*. Det som har skjedd med slike ord, er at *s*-endelsen har blitt oppfattet som en del av stammen i entall, som i ord som *klips*, *pins*, *muffins* (Johansson og Graedler 2002:192). Anne-Line Graedler har skrevet en del om dette, hvordan ord som *capser*, *groupisene* og *shortser* har bøyingsendelser fra to språk (Graedler 1998:124).

---

⁴⁸ *Pog* er et spill som var svært populært sent på 1990-tallet. Spillet bestod av små plast- eller pappbrikker (*pogs*) som skal knipses opp ved hjelp av en metallbrikke.

Hos informantene i NoTa er det klart skille mellom norsk og engelsk bøyning, vi hører både flertallsformene *pogs* og *pogene*, men ikke blandingsformen *pogsene*. Heller ikke ordet *groupie* – 'kvinne som er seksuelt tilgjengelig for bandmedlemmer' (Tryti 2008: 130), får blandingsform av NoTa-informantene:

6-97 *dere hadde mange **groupies** etter dere dere da?*

I NoTa-materialet virker det som om informantene forsøker å holde bøyingsmønstrene konsekvent enten norske eller engelske. Ved å søke opp substantiv som slutter på *-ser* og *-sene*, fant jeg *kapsler* og *shortser*, som er integrert i norsk språk fra lang tid tilbake. Det eneste *klips*-ordet i NoTa-materialet er *movesene* – 'dansetrinnene'. Det kan se ut som at språkbrukere i 2004 og 2005 er mer bevisste på bøyingsmønsteret i kildespråket, og derfor holder seg mer konsekvent til enten norsk eller engelsk bøyning av lånordene.

I Andersens materiale over engelsk i rollespill fra 2007 brukes de fleste substantivene med flertalls *-s*. Det forekommer ikke ord med blandingsbøyingen som i *klips*-ordene Gradler har skrevet om. Eksempel på bøyning hos Andersens informanter er: *spellen – spells – spellan* (nordnorsk bøyning). Andersen mener den engelske bøyingen blir beholdt for å kunne veksle mellom norsk og engelsk, og for å hindre forvirring med de lignende norske ord. Ordet *soldiers* har en annen betydning for rollespillerne enn ordet *soldater* (Andersen 2007:87).

Oppsummering

Substantiv kan være godt integrert til norsk språk og vi har i dette avsnittet sett noen eksempler på lånord som glir godt inn i norsk morfologi. Vi har sett på *klips*-ord med blandede bøyingsendelser, og sett antydningen til at ord som kunne vært *klips*-ord, nå bøyes enten med engelsk endelse: *pogs*, eller med norsk endelse: *pogene*.

6.4.3 Opprettholdelse av utenlandsk morfologi

I dette avsnittet skal vi se nærmere på de substantivene som får engelsk endelse i bestemt form og i flertall. Av de 36 substantivene i bestemt form entall er det ett som har engelsk bestemthetsmarkør:

6-98 *e Michael sin side da # på en måte # **the defendant** (latter)*

Det kunne sett ut som en filmtittel, men samtalen dreier seg om Michael Jackson og det engelske ordet for 'tiltalte' kom spontant, muligens fordi informanten ikke kom på det norske ordet. Hele 29 av 46 substantiv i ubestemt form flertall får engelsk flertalls-s. Under følger to eksempler på ingen integrering i ubestemt form flertall. Det første har en amerikansk "black vernacular"-uttale, som også transkribøren har oppfattet og skrevet det med *a*-uttale mot slutten:

6-99 *folk er så like enten så er de **gangstas** de tror de er*

6-100 *og så hadde hun kjøpt seg noen **boots** til Anne som hun er tante til*

Andre ord som også får *-s* i ubestemt flertall er: *arcade games, assassins, bootlegs, bowlinggangsters, cheese-doodles, cheeze ballz, drugs, enemies, gadgets, groupies, hobbies, hooligans, low bets, marsmallows, pads, pogs, rales, stories, touch downs.*

I *ers*-endelser i muntlig engelsk kommer også endelsen *-a* i ubestemt form flertall, som i substantivet *gangster*.

6-101 *ellers så har du **gangsta***

Uttalen på dette ordet er svært amerikanskliknende, og selv om det ikke har noen tradisjonell flertallsform, er referansen flertall.

På norsk kan man velge mellom to bøyingsmønstre for å uttrykke bestemthet i flertall:

- a) de berømte popstjerner har ankommet byen
- b) de berømte popstjernene har ankommet byen

Bøyingsmønsteret til a) er stilistisk markert og høres noe gammeldags ut. Graedlers undersøkelse av engelske lånord viser at a)-varianten, uten bestemthetsendelse i flertall, ofte blir tatt i bruk der det innlånte substantiv har *s*-endelse i flertall. Hvor man i ord med norske flertallsendelser ville brukt mønster b), blir bøyingsformen a) foretrukket ved lånord som har *s*-flertall: "de beryktede britiske fotball-*hooligans*" (Johansson og Graedler 2002:181).

I mitt materiale forekommer det 4 substantiv med helt engelsk mønster: *the* + *s*-endelse (3 forekomster av *the others*). I de resterende substantivene hvor referansen er til bestemt form flertall, har endelsen fått norsk *ene*-endelse. Forekomstene av bestemt flertallbøyning vises under:

6-102 *men de hadde blitt tatt av **the others** da # og blitt drept og sånn*

6-103 *det er ikke det er ikke **the streets** liksom # (latter)*

6-104 *så kan vi alle de samme # **moves-ene***

6-105 *men de to store **mustene** som jeg viser e turisten*

6-106 *da hvis det landa # med bildet opp så alle de **pogene** som lå på bakken*

6-107 *så Bredtvedt kommer a- a- alle de **wolla-ene** der da*

Det kan være tilfeldig at informantene bruker så få substantiv i bestemt form flertall, men når 6 av de 9 setningene med bestemt flertallsreferanse⁴⁹ (3 forekomster av *the others* – 'de andre') har enten helt norsk eller helt engelsk endelse, virker det som Johansson og Graedlers generalisering ikke gjelder talespråk. Det synes altså som om versjon a) *de berømte popstjerner* ikke brukes i særlig grad i muntlig språk. Informantene i NoTa ser ut til å foretrekke versjon b) *de store mustene* – 'nødvendighetene', *de pogene* – 'spillebrikkene', *alle di wolla-ene* – 'innvandrerne' (Tryti 2008:410), istedenfor for eksempel *de store musts*.

Ordet *hooligans* forekommer også i NoTa-materialet og det står som flertall, men det er noe uklart om betydningen er bestemt eller ubestemt i setningen:

6-108 *ja du får stoppa **hooligans** òg ja # for der er det*

Andre substantiv brukt av samme informant i replikkvekslingen står i bestemt form. Disse er *svartebørshaiene* og *tyskerne*. Dersom vi bytter ut ordet *hooligan* med *pøbel*, *bølle* eller *gjengmedlem* virker det mest plausibelt at referansen av *hooligans* har bestemt form, *hooligan-ene*. Johansson og Graedler viser til at ordet for tegnefilmfiguren *pókemon* alltid omtales som *mine pókemon* i flertall.

Det virker også som om mange språkbrukere søker å unngå den norske endelsen –ene i lånord som slutter på –n i stammen (Johansson og Graedler 2002:181)

Det synes å stemme godt med mine funn også. Det eneste flertallssubstantivet med bestemt referanse som har fått en *s*-endelse er det som slutter på bokstaven *–n*, nemlig ordet *hooligan*⁵⁰.

⁴⁹ Det siste lånord med referanse til bestemt form flertall er *hooligan*, og det vil bli omtalt under.

⁵⁰ Men i bestemt form entall finnes ordet *hooliganen*.

Det er mulig at kunnskapen om engelske flertallsendelser er så stor at det blir hyperkorreksjon. Til og med utelleglige substantiv som *food* – 'mat' får en flertalls *-s* hvor det ikke skulle vært noen:

6-109 *så er det altså f- # står det **fast foods** står det*

6.4.4 Unngåelse av bøyning

I NoTa-korpuset dukker låneordene i blant opp på steder i setningen hvor de grammatisk sett kan stå uendret. Mange av disse står i en slik stilling at de verken behøver morfologisk eller perifrastisk bestemthetsmarkør. Enkelte av substantivene har blitt tildelt kjønn, men det vises ikke fordi substantivet står predikativt:

6-110 *blir mye råere **feeling** da liksom*

6-111 *han er jo **pimp** da (latter) # han tenker ikke på e han skal ha seg en kvinne liksom*

Det er flest forekomster av substantiv i ubestemt form entall. Det krever ingen morfologisk endring av substantivet for å brukes i ubestemt form. Ord som forekommer er for eksempel *burner* – 'stor fargesterk graffiti', *circle* – 'sirkel', *date* – 'avtale', *skateboard* – 'rullebrett', *pimp* – 'hallik', *feeling* – 'følelse', *effort* – 'innsats', *must* – 'nødvendighet'.

Ordene uttales som engelsk og er fonologisk lite integrert i norsk. Enkelte av substantivene står i ubestemt form entall og høres noe merkelige ut uten artikkel. Disse har gjerne ord som *noe* og *sånn* foran seg, eller informanten tar en pause eller trekker pusten før han/hun sier ordet. Eksempler er:

6-112 *de som er ute er ute og så kan jeg være sånn fast **dealer***

6-113 *ja vi tok # **road trip** ti- der i_fjor*

6-114 *så hadde det blitt sånn hundre sånne smågaver med noe **lipgloss** og sånn skikkelig*

På norsk kan man velge om man vil ha ubøyd substantiv sammen med possessivet (*min mor* og *mora mi*). Ved flere utenlandske substantiv kan man slik unngå den morfologiske bøyningen i låneordet:

6-115 *min første **date** på søndag liksom # yes*

I ubestemt form flertall finnes det noen substantiv som ikke får noen morfologisk bøyning, men brukes med flertallsreferanse, *pog, kit, booking, bullshit, gangsta, white-board*.

6-116 *du får kjøpt sånne spesielle kit*

6-117 *der har det vært opptatt få **booking** i ganske lang tid*

Den engelske *s*-endelsen er den som hyppigst forekommer i ubestemt form flertall. Det ser ut til at i ubestemt form flertall trenger ikke ordet å integreres til norsk *er*-endelse. Av 45 substantiv brukt i flertall med ubestemt referanse, har hele 29 av disse beholdt sin engelske *s*-endelse, 10 har ingen flertallsendelse mens kun 6 er integrert til norsk.

I sammensetninger med norsk etterledd, trenger ikke språkbrukeren velge hvordan endelsen vil bli på lånordet. Jeg vil vise noen av de 53 hybridsammensetningene lånord + norsk ord⁵¹: *chatmelding, cheerleadersgreier, cheeseburger, college-miljøene, jallanorsk, trashparty, fishingtur, all-inclusive-hotell, auditionsgreie, beautydame, chicken bite-greia, gangster-greie, halloween-fest, halloween-kapper, cookieskjeks, pimp-ring, Playstationcd, policeserie, reality-program, reality-serier, reality-tv, rehab-mennesker, skatebutikk, snowboard-sted, taco wrap-opplegg, tazeveier, vallaspråk, websider, wolla-uttrykk, word-format*. Bøyingen vil i disse ordene følge norsk mønster for flertalls- og bestemthetsbøyning.

Oppsummering

Enkelte substantiv integreres særdeles godt til norsk, andre beholder sin form. Fordi mitt materiale er opptak av muntlig tale, har det ikke vært mulig å få fullstendige bøyingsmønstre av alle substantiv fra alle informantene. Informantene virker mer oppmerksomme på bøyingsendelser i opphavsspråket enn hva Graedlers generaliseringer viser. *Klips*-ord finnes det få av, og informantene bruker enten helt engelsk eller helt norsk bøyingsmønster i bestemt form flertall (*the streets, pogene*). Det finnes mange måter å unngå å bøye substantiv på, vanligst ved bruk av hybridsammensetninger med norsk etterledd eller fyllordene *sånn* og *noe*. I ubestemt form entall trengs ingen morfologisk endelse, og svært mange substantiv finnes i nettopp denne bøyingsformen (*smalltalk, mail, link*).

---

⁵¹ Ord som finnes i *Bokmålsordboka* regnes som allerede integrert, og derfor er ord som *burger, party, cd* og *TV* regnet som norske ord.

6.5 Formell integrering av interjeksjoner og fraser

Harriet Sharp karakteriserer lydmalende utrop, banning og høflighetsfraser (som takking og beklaging) som interjeksjoner i sin studie av kodeveksling i Sverige (Sharp 2001:70). Jeg har i mitt materiale latt høflighetsfraser være i kategorien *fraser* fordi interjeksjoner ”er forskjellige fra alle andre ordklasser ved at de ikke knytter seg til andre ord eller inngår som ledd i setninger” (Kulbrandstad 1998:146).

Jeg vil i de neste avsnittene gå gjennom den syntaktiske integreringen, eller mangel på integrering i interjeksjoner og fraser.

6.5.1 Interjeksjoner

Interjeksjoner er ofte uttrykk for følelser, varslingsord, lydmalende ord og svarord.

Interjeksjoner er utbruddsord som *hei, hallo, ja, nei, dritt*. Jeg har i min kategorisering tatt med kun interjeksjoner som er fremmedspråklige. Indirekte lån som oversatte uttrykk eller norsk slang har jeg ikke tatt med, da det ville falt utenfor mitt felt.

Det er 131 forekomster av interjeksjoner av totalt 812 registrerte fremmedspråklige innslag i NoTa-materialet. Opphavsmessig er fire av disse interjeksjonene fra arabisk og urdu (ulike versjoner av ordet *wolla* – ’jeg sverger’), de resterende interjeksjonene er engelske.

Interjeksjoner integreres ikke morfologisk, og syntaktisk sett står de hvor som helst i setningen:

6-118 *så det var litt yeah ok (latter)*

6-119 *shit altså voksen mann*

6-120 *jeg skjønner oh my god hva var det moren din gjorde?*

Grunnen til at interjeksjonsordklassen er så stor, er at det blant annet finnes 54 forekomster av *yes* der man ellers ville ventet et *ja*. Andre interjeksjoner som ofte er brukt hos noen av informantene, er ordene *fuck* og *shit*.

Sharp har i sitt muntlige kodevekslingsmateriale funnet at andelen interjeksjoner er 5 % i samtaler under forretningsmøtet, og 21 % i samtalene blant de unge informantene. Til

---

sammenligning har jeg regnet ut at interjeksjoner blant informanter under 30 år ligger på 19 % og hos de over 30 år er prosenten 9,5⁵².

Interjeksjoner utgjør en stor del av forekomstene av utenlandske lånord i NoTa, hele 16 % av forekomstene i eksemplartabellen er interjeksjoner. Dette tallet er svært mye høyere enn i skriftlige tekster. Chrystal, som undersøkte lånord i svenske aviser, har kun funnet to forekomster: *OK* og *sorry* (Chrystal 1988:64).

Interjeksjoner er en gruppe ord som ikke kan bøyes morfologisk, men lånes i sin helhet. Interjeksjonene kan opptre først, midt i og til sist i setningen.

6.5.2 Fraser

Fraser er samlebetegnelsen jeg bruker for forekomster av utenlandske lån som er lenger enn kun ett ord. Frasene kan være hele setninger eller bare et fragment på et annet språk. Vi skal i de neste avsnittene se nærmere på ulike typer fraser.

Chrystal har i sin klassifisering av lånord i svensk klassifisert fraser etter *tekstnivå* og *setningsnivå*. Denne inndelingen er gjort for de uintegreerte lånene, engangslånene, i Chrystal sitt materiale. De uintegreerte lånene hos Chrystal tilsvarer alle mitt materiales lånord, fordi jeg ikke har med ord som er oppført i *Bokmålsordboka*. På *tekstnivået* er lånene syntaktisk og grafisk frittstående, og de er enten setninger, setningsfragment, interjeksjoner eller annet. Under *tekstnivået* finner vi *setningsnivået* hvor innlånte nominalfraser, adjektivfraser, adverbfraser, verbfraser, pronomenfraser eller annet hører til (Chrystal 1988:71). Jeg benytter meg av klassifiseringene til Chrystal for å se hvordan frasene formelt sett er integrert i norsk talespråk. Det er i hovedsak syntaktiske og fonologiske sider ved integreringen jeg vil se på i den følgende gjennomgangen, ettersom morfologiske endelser kun finnes i verb, substantiv og adjektiv.

På tekstnivå er det i mitt materiale: 32 setninger, 9 fragmenter, 10 interjeksjoner og et spørsmål uten verbal.

---

⁵² 108 interjeksjoner av totalt 568 lånord (i aldersgruppen 15-30 år) produsert av yngre informanter. 23 interjeksjoner av totalt 244 lånord brukt av informanter over 30 år.

Setninger og fragmenter

Hele setninger på engelsk er ofte sitater fra noe noen har sagt, en gjenfortelling med helt klare markeringer for at det blir språkbytte, som i eksemplene.

6-121 *det var sånn "don't mention the word" (latter)*

6-122 *så kan man stille spørsmål # "so what"*

Grensen mellom setning og setningsfragment er noe uklar. Jeg vil under vise noen syntaktisk selvstendige fraser som oppstår i en ellers norsk ytring.

6-123 *og så kanskje de ringer fra e ja # you name it # så nei*

6-124 *give me five # for den*

De fleste frasene er noenlunde selvstendige. Som vi kan se av pausemarkøren #, skapes det noen sekunders avstand fra den engelske ytringen. Det krever litt å skifte fra et fonologisk system til et annet. På den annen side er enkelte av frasene en skikkelig språkblanding. En frase inneholder både norsk og engelsk verb *hadde* – *had*, se eksempel under:

6-125 *jeg hadde jo ikke had the first idea*

Et slikt bytte i språk skaper ikke problemer i dette tilfellet. Siden (EN) *had* og (NO) *hatt* høres noenlunde likt ut fonologisk, kan informanten fortsette et finitt verb på norsk med perfektum partisipp på et annet språk. Det at et engelsk verb drar med seg flere engelske elementer kan vi også se av sitatet i tittelen til Therese Brandseggs hovedoppgave: *Kolles pute'n herre together da?*

Intonasjonen endres når det kommer et fragment av en setning på et annet språk. Spesielt tydelig er det i eksempelet under:

6-126 *og ja altså du you got everything*

Ved å lese setningen på papiret kan man tenke at (NO) *du* uttales likt som (EN) *do*, og et spørsmål på engelsk innledes gjerne med ordene: *do you*. Ved å lytte til informanten på lydbåndet, kan man høre en minimal pause, og intonasjonen er stigende i ordet *you* som innleder det engelske fragmentet. Det er altså ingen fonologisk integrering til norsk i fraser på tekstnivået. Dette står i kontrast til enkeltord på setningsnivået som beholder det østnorske tonefallet når de brukes i norsk kontekst. Flere lånord etter hverandre i en frase fører til at intonasjonen endres til mer nøytral eller engelsklignende.

Sitater

I rollespillmaterialet til Pia Høgmo Andersen (2007) skiller hun mellom to typer av sitater. Den ene sitattypen er høytlesing fra spillereglene, og den andre er referanser til engelskspråklig populærlitteratur, film og TV. Tre av sitatene i mitt materiale er hentet fra engelskspråklig underholdning, henholdsvis Star Trek, Donald Trump og rollefiguren Apu Nahasapeemapetilon fra The Simpsons:

6-127 * " **Beam me up, Scottie** "

6-128 " **I own golf courses I own buildings I own property I own bla bla bla bla bla** " #
men altså altså i

6-129 (latter) **thank you come again** (latter)

Sitatene er alltid markert som tydelig annerledes enn resten av ordstrømmen i samtaleturen. Det er ingen tvil om at de kommer på et annet språk, og at de ikke er en del av ens egen ordlagning. Sitatene er ikke integrert til norsk morfologi eller syntaks. Informantene bestreber seg på en engelsklignende uttale, og om fonologien er norsk, er det antagelig langt fra intensjonen. Noen sitater er gjentakelse av hva andre har sagt før, som i eksemplene under:

6-130 *han tenker bare på den fineste han han ha-* " **I want the finest** " (latter)

6-131 *og så liksom* " **could you please take off your hat sir?** "

6-132 " **I don` t remember** " # *sa han da*

En annen kategori av sitater blant frasene på tekstnivået er de metaspråklige. Informantene diskuterer språk og språkbruk og kommer med sine synspunkter på blant annet engelsk grammatikk:

6-133 *men hun skriver bare # "i" apostrof "m" altså* " **I am** " # " **I am** "

6-134 *man ikke sier man ikke* " **I ask he to come** "

6-135 " **I need a lue # I need a lue for my head** " (latter) *herregud # ja ja*

I slike metaspråklige fraser er intonasjonen mer tilrettelagt norsk uttale. I det siste eksempelet etterligner informantene en annen person som kan svært lite engelsk. Uttalen er

med vilje lagt opp til norsk uttale. En særdeles norsk uttale av engelske uttrykk kan skape en humoristisk effekt⁵³.

Interjeksjoner

Som på ordnivå, er også antallet interjeksjoner større i NoTa-materialet enn i skriftlige kilder. Chrystal har i sitt svenske avismateriale kun 2 % interjeksjoner. Interjeksjonsfrasene i NoTa er alle fra engelsk, noen eksempler er: *sorry Mac, no way, get a life, yeah right* og *shut up*. Interjeksjonsfrasene er ikke integrert til norsk morfologi.

Fraser på setningsnivået

På setningsnivå er det i Nota-materialet 19 nominalfraser, 3 adverb, 2 adjektiv, 2 tallfraser, 2 pronomen, 2 verbfraser. I de følgende avsnittene vil vi gå gjennom noen særtrekk ved disse utenlandske frasene når de står i norske setninger.

Nominalfraser er helt klart den største kategorien av fraser på setningsnivå. Nominalfrasene står enten fritt eller som predikativ eller objekt, som i eksemplene under:

6-136 *happy ? # **happy camper***

6-137 *ble kalt # **the Norwegian destroyer** (latter)*

6-138 *det var jo det at e det var sånn **icy wind from Siberia***

Hele 19 av 30 fraser på setningsnivået er nominalfraser. Chrystal fant at 87 % av hennes 280 forekomster av uintegreerte lån var substantiv eller nominalfraser, og hun diskuterer hvorvidt det er mulig å sette nominalfrasen som subjekt. Det virker som en tendens til å ikke la ukjente engelske uttrykk introdusere svenske setninger, skriver Chrystal (1988:80). Heller ikke noen av nominalfrasene i mitt materiale står som subjekt, som er det leddet som vanligvis kommer først. Nominalfrasene er enten selvstendige eller predikative, eller begge deler, som i setningen under:

6-139 ***nice save** det var **nice save** altså*

I motsetning til fraser på tekstenivå, altså hele setninger, sitater og setningsfragmenter, følger ikke fraser på setningsnivået alltid engelsk tonefall. Forekomstene av korte fraser har uttale

---

⁵³ ”Ai dånnt knåvv” hører jeg i blant av medstudenter som vil si at det er noe de ikke vet svaret på. Dette er folk som snakker bra engelsk til vanlig, men som leker med språk og uttale.

tilnærmet lik opphavsspråket, men selve tonefallet er østnorsk. Det kan virke som om lengden på frasene har mye å si for hvordan intonasjonen blir. Nominalfraser, adjektivfraser, adverbfraser, verbfraser og pronomenfraser blir gitt norsk tonefall som en integrert del i norsk talespråk. Tallfrasene er korte og taktfaste og det er noe vanskelig å bedømme om intonasjonene er norsk eller tysk eller engelsk i eksemplene: (TY) *ein zwei* og (EN) *one two one two*.

Frasene som klassifiseres som adverb, er enten temporale: (EN) *first time around* – (NO) 'i første omgang' eller modale: (FR) *come ci comme ça* – (NO) 'så som så' og (EN) *textbook answers* – (NO) 'på en lærebokaktig måte'. Adjektivfrasene er: *glitter og glam, worth shit*. Pronomenfrasene er: *me too* og *Arnold and me*.

Verbfrasene som er brukt, er *testing testing* og *still going*. Det er noe interessant at verbfraser kun forekommer med presens partisipp. Også Chrystal har en forekomst av presens partisipp, *swinging*, i sitt materiale av uintegrerte lånord i svensk (Chrystal 1988:75). Som vi så i kapittel 6.2 om formell integrering av verb, var den ene forekomsten av presens partisipp uintegrert: *non-existing*. Det forekommer ikke verbfraser i andre tempus, trolig fordi verbene integreres og bøyes etter norsk mønster ganske raskt både i infinitiv, presens, preteritum og perfektum. Et verb innlånt i norsk som har beholdt sin utenlandske bøyning, er svært sannsynlig en verbfrase med verbet i presens partisipp.

Fraser på setningsnivået har en stor overvekt av nominalfraser, men det finnes også noen forekomster av adjektiv, adverb, pronomen, tallord og verb. Disse frasene integreres morfologisk i svært liten grad til norsk språk, men brukes med en norsk intonasjon i talespråket. Frasene på setningsnivå brukes som en integrert del av setningen, ikke som et tydelig fonologisk skille som i frasene på tekstnivå.

Oppsummering kapittel 6: Formell integrering

Jeg har i hovedsak fokusert på morfologisk og syntaktisk integrering av verb, adjektiv, adverb, substantiv, interjeksjoner og fraser. Jeg har sett på hvordan lånord integreres ved å diskutere hvordan lånord fra NoTa-korpuset tilpasser seg den norske uttalen. Verb og substantiv er godt integrert ved at de får norske endelser og bøyingsformer. Noen enstavelsesadjektiv bøyes etter norsk mønster, men for det meste er verken adjektiv, adverb, interjeksjoner eller fraser blitt tilpasset norsk morfologi. Selv om informantene bestreber seg

på en uttale lik kildepråket, er tonefallet ved enkeltstående lånord norsk. Først i lengre fraser på tekstnivå endres intonasjonen og det blir et tydelig fonologisk skille.

7. Sosial, psykologisk og leksikalsk integrering

Dette kapitlet handler om integreringskategorier utover det formelle planet. I kapittel 6 så vi hovedsakelig på morfologisk integrering av lånord. På de neste sidene skal vi se på sosial integrering, psykologisk integrering og leksikalsk integrering.

7.1 Sosial integrering

En måte å undersøke sosial integrering på, er å se på lånordenes spredning i ordbøker. Jeg har i min oppgave begrenset lånordene til de ordene som *ikke* finnes i *Bokmålsordboka*.

Anne-Line Graedler har redigert en anglisismeordbok med oppføringer av engelske lånord brukt i norske aviser. Denne er fra 1997, og ved å sammenligne forekomstene av utenlandske lånord i mitt materiale med hvilke som finnes i *Anglisismeordboka*, vil jeg kunne si noe om hvor godt ordene er integrert sosialt.

Av 373 forekomster av utenlandske ord, er det 114 som også er oppført i *Anglisismeordboka*. Størsteparten av disse er substantiv. Her kommer en opplisting av ordene som finnes både i NoTa-materialet og hos Graedler: *audition, apartment, art-director, attention, backup, booking, bootlegs, boots, brownies, bullshit, businessman, cheerleader, cheeseburger, college-miljø, date, deal, dealer, discman, dj, drugs, fast food, feeling, fighting, funk, gadgets, gangsta music, gangstas, garden party, goal, groupies, heavy metal, high school, hobbies, honky tonk, hooligans, jointen, kit, lap-top-en, link, lip-gloss, mail, marshmallows, matchbox, metal, musical, must, pads, peanuts, performance art, pop metal band, rack, ratingen, radiospot, reality-tv, remix, research, ruterer, six-pack, skateboard, small-talk, smoking, snowboard, square-dance, stand-by-billett, steameren, stories, strapless, stæsj, surround, talk show, timingen, touch downs, trance-party, trash, vinyljunkie, websider, white board*.

Det at disse substantivene som NoTa-informantene bruker, også finnes i *Anglisismeordboka*, tyder på at ordene er godt sosialt integrert i store deler av befolkningen. Ordene har vært i bruk i massemedia, blitt registrert i Graedler og Johanssons *Anglisismeordboka* i 1997, og er fortsatt i bruk av informantene i NoTa i 2004 og 2005.

Av verb som er sosialt integrert i norsk, har jeg i NoTa-materialet og *Anglisismeordboka* funnet: *backe ut, blipe ut, chatte, chippe, deale, joine, kicke, linke, printe, relaxed, role, shine opp, skate, toure*. Ti adjektiv finnes også i *Anglisismeordboka*. Disse er: *cool, fake, funny, hard-core, heavy, hot, keen, risky, show, unfair*. Interjeksjonene som er godt sosialt integrert er *shit, sorry, yeah* og *yes*.

Som vi så i kapittel 6.5.2, blir utenlandske fraser blir brukt på ulike måter i norsk språk. Noen fraser er sitater, andre faste uttrykk. Enkelte av frasene i mitt materiale er også registrert på 90-tallet i *Anglisismeordboka*. Det er faste uttrykk som brukes i gitte situasjoner⁵⁴. De frasene jeg har funnet både i NoTa og i *Anglisismeordboka*, er som følger: *big business, golden goal, good old times, still going, the big thing, you name it*.

Det at ordene finnes i *Anglisismeordboka* kan være en indikator på at lånordene er godt sosialt integrert, og kan kanskje om noen år være å finne i de vanligste ordbøkene også.

En annen måte å undersøke hvor godt sosialt integrert ordet er, vil kunne være å ”google” ordet på norske nettsider. Dersom man i søkemotoren *Google* skriver inn et ord eller en frase, vil alle sider med forekomstene av samme ord komme opp. Å for eksempel søke på ”Sorry Mac” med norsk innstilling på *Google* gir rundt 8300 treff. Antall treff vil kunne fortelle noe om hvor mange ganger det vi søkte etter er funnet i skriftlige kilder i sider med norsk tekst på internett. Et problem med søking på *Google* er at homonymer blir talt på samme måte. Et søk på ordet (EN) *God* – (NO) ’Gud’ for eksempel, vil gi alle forekomster av det norske adjektivet *god*. Heller ikke skillet mellom interjeksjonen *nice!* og ordet brukt som adjektiv, vil komme fram i et nettsøk.

Jeg kommer ikke til å søke opp alle lånordene på *Google*, fordi mitt materiale baserer seg på muntlig tale i Talespråskorpuset NoTa. Enkelte av lånordene og uttrykkene som ikke fantes i *Anglisismeordboka*, er ord som er vanlig i dagligtale i dag. I kapittel 8 om historisk sammenligning, vil jeg i noen grad benytte meg av *Google*-søk for å se om lånordene har fått mange treff. Jo flere treff, jo større spredning og jo lengre har uttrykkene vært i språket.

---

⁵⁴ I norsk har vi mange uttrykk og fraser på latin som fremdeles finnes i språket, som *gå ad undas, carpe diem, persona non grata*. Det er altså ikke noe nytt at også innlånte fraser kan etablere seg i norsk.

At ord slites ut og byttes ut med nye over generasjonene, er det liten tvil om. Noen lånord går over i allmennspråket, andre forsvinner ganske raskt, andre igjen forblir i språket som ”seiglivede slangord” (Hasund 2006:12). Blant ungdommer er det spesielt vanlig med slanguttrykk. Lånord som ikke finnes i *Anglisismeordboka*, men som er fanget opp i Tone Trytis *Norsk slangordbok*, er for eksempel disse fra NoTa-materialet: *smooth, trashed, creepy, fuck, psycho, keege, chill, stuck, wack, dølle, lost, whatever, sigg, blondie, bøff, family-en, player, rehab-center, rehab-mennesker, creds, burner, duden, bitch, bling, catche, busta, gutser, chillern, ditcha, bøffa, bæda, disse ut, munching, street, weird*.

Det som gjør slangord spesielle, er at det er ord som hører til innenfor en bestemt gruppe mennesker. Slang er en identitetsmarkør (Hasund 2006:12), og ordene er sosialt integrert for innvidde i det sosiale fellesskapet. Ordene som er listet opp over, er avvik fra standardspråket, og det er ikke meningen at betydningen skal være innlysende for alle. Blant ungdommene som tilhører det sosiale fellesskapet, er ordene over sosialt integrert.

Enkelte av lånordene hører til under spesielle felt, og er lånt inn fordi det ikke finnes norske avløserord, eller at avløserordene ikke er tatt i bruk. Typiske kategorier over ord som ikke har avløserord er musikk og data, i noen grad mat og drikke. Disse lånordene er sosialt integrert i miljøene som driver med det samme. Innen internett- og dataverdenen finnes lånord som *backup, webhotell, websider, link, linke, messenger, rebooting, source, word, slash, browser, mail, ruter, printe*.

Innen mat- og drikke finnes også noen lånord som: *cheeseburger, brownies, cheesedoodles, cheezballs, chicken bite- greia, fast food, cookieskjeks, six pack, white russian, tacowrapopplegg*. Er man kjent med ulike matvarer fra annen kultur enn norsk, kjenner man gjerne til hva en *wrap* er, eller man har vært borti ulike varianter av chips. Blant avholdsmennesker er det kanskje ikke selvsagt at *sixpack* betyr en sekspakning med øl, og *white russian* er kanskje ikke sosialt integrert som begrep på en drink med vodka, kaffelikør og melk.

En del uttrykk som blir forstått i musikkmiljøer er: *bootlegs, dj-booth, eurotrance, funk, groupies, punkabillyband, R'nB, remix, vinyljunkie, white label*. Man må være inneforstått med terminologien i de ulike miljøene for å forstå hva det prates om. Det er ikke bare utenlandske ord som kan oppleves som er dårlig sosialt integrert, alle arbeidsmiljø har sine spesialord som er ubegripelige for utenforstående.

For de som er kjent med TV-underholdning og serien *Lost*, vil lånordene i setningene under være sosialt integrert, man vil kjenne igjen betydningen og se referansen til personene, hendelsene og stedene som blir omtalt:

7-1 *nei det er ikke **reality** # vi ser på "LOST"*

7-2 *og så er det han som var nedi den **hatch-en***

7-3 *men de hadde blitt tatt av **the others** da # og blitt drept og sånn*

Andre eksempler på lånord fra TV-serier og filmer er: *governator*⁵⁵, *the defendant*, *assassins*, og fraser som: *beam me up scottie*. For de som ikke ser på TV, vil slike lånord oppleves som lite sosialt integrert.

I noen tilfeller kan man merke om ordet er sosialt integrert ved å se på dynamikken i samtalen. Har samtalepartneren oppfattet betydningen av ordet, og bruker vedkommende det igjen?

For å være sikker på at samtalepartneren forstår betydningen, kan taleren gi en forklaring rundt begrepet, innbakt i setningen og uten å la tilhøreren tape ansikt. Se for eksempel frasen *I call the shots* under, hvor informanten gjør en innsats for at det skal kjennes sosialt integrert ut:

7-4 *bare si det at e " **I call the shots** " det er bare sånn # " sånn gjør vi det*

7-5 ***I don't know** # jeg vet ikke jeg får håpe at hun vet hva hun driver med da*

Ifølge *Stor engelsk-norsk ordbok (Ordbok)* er *I call the shots* amerikansk-engelsk for å 'være leder, være den som bestemmer'. Ved å oversette de utenlandske ordene i samme setningen får informanten forsikret seg om samtalepartner forstår og får med seg innholdet.

Betydningen av ord kan være ulik i ulike miljøer. Ordet *bøff/bøffa* brukes i rusmiljøer om å lure noen og i bilmiljøer om å polere. Det kan også brukes om tyvlåne noe. Den konkrete betydningen av lånordet i eksempelet under er noe uklar for meg, men i samtalsituasjonen har begge informantene vært inneforstått med hva det ble pratet om. Verbet *bøffa* er sosialt integrert for dem, men ikke for alle utenforstående:

---

⁵⁵ Skuespiller Arnold Schwarzenegger, kjent fra *Terminator*-filmene, er guvernør i California, og navnet *governator* er et kallenavn skuespilleren fikk da han steg inn i politikken.

7-6 **bøffa** brettet til broren min og bare kjørte nedover

Oppsummering

Ord som er sosialt integrert finnes som regel i ordbøker og har stor spredning i befolkningen. Innenfor ulike fagretninger, interesseområder og ungdomsgrupper brukes ord som er uforståelige for andre, men sosialt integrert for de innvidde i det sosiale fellesskapet. To som prater sammen kan bruke ord som er sosialt integrert seg imellom, men uforståelige i kontekst for andre. Denne innskrenkingen av sosial integrering av lånord fra ordboknivå til samtalenivå leder oss over på enkeltpersoners følelse for lånordene, den psykologiske integreringen.

7.2 Psykologisk integrering

Det er lettere å legge merke til ord som er psykologisk ikke-integrert, enn de som er integrert. Grunnen til dette er at den psykologiske integreringen ofte henger sammen med den formelle integreringen. Er lånordet morfologisk og syntaktisk integrert i norsk, glir det lett inn i talestrømmen til språkbrukeren og vekker ikke oppsikt på samme måte som fonologisk og morfologisk uintegrerte lånord gjør. Jeg vil i dette avsnittet først diskutere noen trekk som går igjen i psykologisk ikke-integrerte lån i talespråk, deretter se på ord som er psykologisk integrert, men formelt uintegrert.

Psykologisk ikke-integrerte lån

Lånord som ikke er psykologisk integrert, er ord som kjennes fremmede for taleren. Den som bruker ordet, er ofte usikker på hvordan det uttales, og tar gjerne en pause foran selve ordet som i eksempelet under:

7-7 *jeg tapte en ti # (latter) # (uforståelig) små egne sånne # **low bets** # (uforståelig) lite innsats*

Firkanttegnet # uttrykker noen sekunders pause i talestrømmen. Det kan se ut som informanten leter etter ordet, tar en pause og bruker det engelske. Samtidig er informanten ikke helt sikker på om samtalepartneren forstår *low bets* og gjør en spontanoversetting til 'lite innsats'. Lånordet *low bets* er verken formelt eller psykologisk integrert, og fordi uttrykket trenger tolkning, kan det regnes som sosialt uintegrert også.

Småord som bygger opp rundt psykologisk uintegrerte lånord, er ord som *sånn*, *sånn derre*, -*opplegg*, -*greier*. Flere av ordene som er psykologisk uintegrert er hybridlån, hvor den siste delen av sammensetningen er norsk, som vist i eksemplene under:

7-8 *vi skal være sånn derre # du vet sånn **cheerleadersgreier** i halftime*

7-9 *så blir det mer sånn derre # e wolla **gangster-greie** ikke sant*

7-10 *sånn derre **trenings-Playstationgreie** liksom hvor du bare plugges et*

7-11 *ny sånn **Tacowrap-opplegg** nå vi # (uforståelig)*

7-12 *egentlig så burde jeg prøvd meg om jeg syns **Maryland Cookieskjeks** er like godt nå*

Mange barn og ungdommer bruker ord som *sånn*, *dings* og *boms* i sammensetninger hvor de ikke husker den korrekte betegnelsen eller er usikre på om ordet er riktig. Også for vanlige norske ord forekommer kjennetegn på psykologisk ikke-integrering, se selvvinnsikten til en 18 år gammel kvinnelig informant under:

7-13 *så er det **sånn** slags rundkjøring # så er det bare **sånn** inn til # venstre der og så er det de # **blokkgreiene** der # **greiene** og **greiene** liksom # jeg er sånn " **greier** " og " **ting** " og " **dings** " (latter) # jeg har alltid fått kjeft for det altså # jeg bare " å den **greia** på den **dingsen** " # alle bare " hæ ? "*

De fleste ordene som synes å være psykologisk uintegrert, har ordet *sånn* i en eller annen form foran seg. Det kan se ut som taleren bruker *sånn* fordi han/hun er usikker på uttalen og ordformen eller om betydningen er dekkende. Ordet *sånn* har også en sosial funksjon gjennom å virke dempende på det som kommer etter. I tilfeller hvor samtalepartneren ikke kjenner til begrepet som blir brukt, kan det oppleves som en ansiktstruende språkhandling (man taper ansikt ved å vise at man ikke forstår). For å unngå at samtalepartneren mister ansikt, brukes gjerne ordet *sånn* for å indikere at det som blir sagt ikke er helt psykologisk integrert hos taleren heller (Lie 2008:83). Ordene *sånn* og *sånn derre* er indikatorer på manglende psykologisk og sosial integrering, men har også andre pragmatiske bruksmåter i norsk⁵⁶.

⁵⁶ Tradisjonelt er *sånn* mest brukt for å uttrykke det omtrentlige og det forsterkende, men kan også uttrykke forbehold, høflighet og har en hvileordsfunksjon (Svein Lie 2008:81-82).

Lånord som ikke er psykologisk integrert hos språkbrukeren, er gjerne vanskelige å formulere riktig og fører gjerne til noe stotring i begynnelsen av ordet. Se setningene under for eksempel på ord som hos språkbrukeren ikke føles helt naturlige:

7-14 *så da kan vi # ha med # sønn og # fia- **fiancèen** # forloveden hans forlovede*

7-15 *det er veldig mye sånn små- # **small-talk***

7-16 *babla og bare ch- **chiller n** med .*

Pauser, nølelyder, omstart på ordet og reformulering, er alle trekk som tyder på at ord ikke er helt psykologisk integrert hos språkbrukeren. Andre tegn på manglende psykologisk integrering kan være latter, som i eksempelet under, hvor verbet *role* er uttalt med en tydelig engelsk [r]. Latteren kan være tegn på at det føles merkelig å plutselig skifte fra norsk til engelsk fonologi:

7-17 *det er jo bare å sette seg inn i bilen og bare (latter) **role** rundt liksom*

Flere eksempler på hvor latter forekommer vises under:

7-18 *det er sånn em stort # e **trance-party** # (latter) # det er med Sommerparaden og*

7-19 ** (fremre klikkelyd) * **Up and Go** (latter)*

7-20 *her er det faktisk ganske lite # av av sånn **gangsta** (latter)*

7-21 *jeg tror han har vært til sånn **rehab center** # (latter) # og # fått fikset det problemet (latter)*

7-22 *" jeg **tasja** deg " (latter) jeg vant (latter) så enkelt og greit var det*

Latter forekommer ofte i samtalene, og istedenfor å være oppriktig og hjertelig, kan latteren være uttrykk for nervøsitet og sjenanse. Eksemplene jeg har vist over, er tilfeller der latteren ser ut til å stå i forbindelse med ordbruken. Man kan ikke vite om språkbrukeren ler av noe som faktisk er morsomt, eller om latteren brukes for å skape en slags avstand til det uintegreerte ordet.

Psykologisk integrerte lån

Lånord som er psykologisk godt integrert, er som regel svært godt integrert formelt også. Ord som *chill*, *keen*, *printe*, *skate*, *snowboard*, *backe ut*, *lost* har tilpasset seg norsk morfologi og brukes alltid uten usikkerhetsmarkører.

Enkelte lånord som formelt sett er uintegrert, brukes med et markert tonefall. Informanten bruker lånordet med en påfallende selvsikkerhet. Disse ordene eller frasene brukes gjerne som lingvistisk dekorasjon, for å pynte på språket eller for å skape en spesiell effekt. Under følger noen eksempler på god psykologisk integrering:

- 7-23 *altså # formidlingspedagogikk* **hard-core**
- 7-24 *ja # jeg får si som vanlig da " I don't know " (latter)*
- 7-25 *da gav jeg n bare pengene tilbake og så sa jeg at " sorry Mac "*
- 7-26 **god** # *trene en gang om dagen jeg får dårlig samvittighet*
- 7-27 *og så* **køler** *jeg med den i fire timer*
- 7-28 *men det er jo det er litt* **addictive** *med en liten # et litt dop*
- 7-29 *ja hvordan går det med* **dame-n**

Lånene er både substantiv, adjektiv, verb, fraser og interjeksjoner (*God* [ga:d] – Gud). Felles for alle lånordene i setningene over, er at informanten legger ekstra trykk på det formelt ikke-integrerte ordet. Det siste eksempelet er et pseudolån hvor det norske ordet *dame* (i betydningen *kjæreste*) er gitt en engelsk uttale, [daim], og fått hankjønnssendelse. Det virker heller ikke som alder eller kjønn spiller noen rolle for hvilke informanter som har en psykologisk god integrering av formelt uintegrerte lån. Forekomstene av psykologisk godt integrerte ord er noenlunde jevnt fordelt på de sosiolingvistiske variablene.

Lånord som er psykologisk godt integrert, brukes av språkbrukere som behersker engelsk godt og gjør et nummer ut av at lånet er fonologisk uintegrert. Grunnene til at man bruker utenlandske lånord i norsk på en slik framhevet måte, er for å gi assosiasjoner til noe som oppfattes som godt, dårlig, morsomt eller lignende (Jarvard 1995:43). Psykologisk godt integrerte lånord brukes for å uttrykke holdninger, følelser og verdier. Holdningene kan på den ene siden være manipulerende eller vurderende, og på en annen side kan lånord benyttes for å være politisk korrekt eller for å nøytralisere belastede ord (Jarvard 1995:44-51).

Oppsummering

Psykologisk ikke-integrerte ord er lånord som ikke føles naturlige for mottakeren. De kjennetegnes av at språkbrukeren nøler og stotrer noe i det ordet skal uttales, det kommer gjerne noen fyllord som *noe*, *sånn* før ordet og sammensetninger med *-greier* og *-opplegg* etter ordet. Noen ord følges av latter, trolig fordi lånord virker litt malplassert i setningen.

Psykologisk godt integrerte ord er lånord som er framhevet i setningen, skaper en effekt og gir assosiasjoner.

7.3 Leksikalsk integrering

Som vi så i kapittel 3, definerte Helge Sandøy leksikalsk integrering som at ordet kan gå over til å finnes i flere ordklasser og få et liv uavhengig av opphavsspråket (Sandøy 2000:47). I *Rocka, hipt og snacksy* beskrives ord som har 'tatt seg plass' i det norske ordforrådet, som *leksikalsk integrert i språket*" (Johansson og Graedler 2002:136). Leksikalsk integrering kan igjen deles i tre ulike typer: innsnevring, utvidning og forskyvning.

En del engelske verb lånes inn hvor uttrykket består av verb pluss et adverb eller en preposisjon. Det blir hevdet at adverbet byttes ut med et tilsvarende norsk adverb som en del av integreringen (Johansson og Graedler 2002:178). Som eksempel nevnes *fluff up – fluffe opp* og *drift off – drifte av*.

For å kunne si noe om leksikalisering av lånene, må ordene være sosialt integrert. I setninger hvor det utenlandske ordet er lånt inn og brukt én eneste gang, er det vanskelig å si noe om hvilke andre betydningsfelt som berøres. Dersom verbet *passer* [pæse] – her: 'dø', blir sosialt integrert og brukt i lignende sammenhenger, kan bruken av *passer* i setningen under regnes som en *innsnevring* av det engelske opphavet:

7-30   så får vi se da hvis han ikke **passer** så må vi ha n

Foreløpig er ikke *passer* i betydningen 'å dø' et ord som brukes veldig mye i norsk⁵⁷. De ordene som vil bli omtalt i de neste avsnittene er alle ord som er sosialt integrert i norsk språk. Jeg vil i de følgende avsnittene trekke fram noen lånord som er representative for leksikalsk integrering.

Innsnevring

---

⁵⁷ Dette kan jeg hevde blant annet fordi ordet ikke finnes med lik betydning i *Norsk slangordbok* fra 2008.

Det engelske ordet *date* betyr blant annet *daddel, daddelpalme, dato, årstall, tidspunkt, frist, termin, avtale, stevnemøte, kjæreste* og *venn* (Ordnett). I norsk brukes det kun i betydningen av å treffe noen som man liker godt⁵⁸. Det er en innsnevring som har skjedd i låneprosessen. Vi har ikke tatt med alle betydningsområdene til ordet når vi bruker det i norsk.

Utvidning

Adjektivet (EN) *bad* – (NO) 'dårlig' brukes på engelsk som adjektiv, adverb eller substantiv. Se eksemplene på bruken av lånordet *bad* i setningene under:

7-31 *da hadde jeg faen meg **bæda** helt altså*

7-32 *jeg hadde **bad-a** slutta på (uforståelig) # jeg hadde slutta på dagen da altså*

7-33 *tror du du **bad-er** nå eller # nei får ikke høre på musikk # (skriking) (latter)*

Ordet har på norsk skiftet ordklasse fra adjektiv til å bli et verb: *å bæde – å miste besinnselsen* (Tryti 2008:51). Dette ordet har altså blitt leksikalisert, tillagt en annen ordklasse og fått utvidet betydning.

Forskyvning

Substantiv til verb: Det tyske ordet *Vorspiel* brukes på norsk som betegnelse på et 'selskaperlig samvær før en større fest'. Tyskerne bruker ordet *forspill* enten i seksuell eller musikalsk betydning, ikke slik vi i norsk betydning bruker lånordet. Dette substantivet har i etterkant blitt avledet til verbet *vorse* [fo:je].

Det arabiske ordet *jalla* - 'skynd deg, kom igjen'⁵⁹, og slik det brukes i norsk, er det en forskyvning av den opprinnelige betydningen. I norsk språk brukes *jalla* som substantiv om personer fra ikke-vestlige land, som adjektiv om noe som er simpelt, smakløst og glørete eller dårlig, fælt og tåpelig (Tryti 2008:174). Informantene i NoTa bruker ordet *jalla* slik:

7-34 *er det mye sånn **jalla** i # disse tårna og sånn da ?*

7-35 *jævla trafikkert og den derre # **jalla** # skrikinga*

⁵⁸ Dette substantivet er trolig lånt inn fordi *avtale* er for formelt, og *stevnemøte* høres noe gammeldags ut.

⁵⁹ Oversettelsen har jeg fra diverse nettsider, blant annet denne om cateringbedriften som ansetter innvandrere for å lære dem norsk og entrepenørskap: <http://teambodo.no/om-team-bodo/nyheter/1-nyheter-fra-tb/484-jalla-jalla-bedrift-for-norsk.html>

Også ordet *wolla* har blitt sterkt leksikalisert. (AR) *walla, valla, wolla, volla* – (NO) 'jeg lover, jeg sverger'. Dette ordet brukes også som hilsen og med betydningen 'innvandrer'. Det kan se ut som at lånord fra ikke-vestlige språk blir leksikalisert i større grad enn ord fra engelsk, tysk og fransk. Ordene er fanget opp av språkbrukere som ikke har kjennskap til arabisk, berbisk eller urdu, og bruker det andre sammenhenger.

Innsnevret, utvidet og forskjøvet betydning er ganske vanlig når ord lånes inn i et annet språk. Vi skal nå se på engelskklingende ord som oppstår utenfor en engelskspråklig kontekst.

Pseudolån

Pseudolån er ord som er skapt av utenlandsk språkmateriale, men som mangler ekvivalenter i engelsk, eller har en annen bruksmåte. Johansson og Graedler (2002:23) nevner *snacksy*, *snowjogger* (type sko), *stressless* (type lenestol) fra norsk, og *timemanager* (avtalebok) i dansk. Ordet *walkman* er japansk og kalles på svensk *freestyle*. Tyskerne kaller mobiltelefon *handy*. Slike ordlaginger kan være en kreativ ordlek, eller, ifølge Sørensen (1995:23), forenklinger av engelske uttrykk som *aircondition* og *slowfox* istedenfor *airconditioning* og *slow foxtrot*. Et eksempel på forenkling eller grammatisk feilbruk er ordet *non-existing* som blir brukt som et verb, hvor engelskmenn ville sagt *non-existent* eller *not existing*.

Noen pseudolån har vi alt diskutert under formell integrering, men vi skal likevel se på dem i dette avsnittet. Ord som: *baite* [baite], *slad* [ʃlæd] og *dame-n* [dæimn] er anglifisering av norske ord *bite*, *sladde* og *dame*.

7-36   egentlig # det er noe du kan drive å **baite** på og sånn da men

7-37   blir bare blip blip og **slad** **slad**

7-38   ja hvordan går det med **dame-n**

Disse ordene høres engelske ut i uttalen, men enten finnes de ikke, eller de brukes ikke på samme måte på engelsk.

Frisyren som på norsk kalles *hockeysveis* er på engelsk *mullet*⁶⁰. To informanter prater om en tredje person og i det de har klarlagt hvem de faktisk prater om, konkluderer den ene:

7-39 *altså det er han med **hockeycut-en** # æsj*

En slik spontan oversettelse av *sveis* til *cut*, er forståelig fordi det engelske ordet for *hårklipp* er *haircut*. Ordet *hockeycut* er likevel ikke forståelig for engelsktalende. Et bildesøk av ordet *hockeycut* på *Google* viser bilder av ishockeyskjorter. Ordet *hockeycut* er altså et pseudolån, laget av engelsk ordmateriale uten samme betydning i engelsk.

En siste type pseudolån jeg vil ta med, er sammensetninger som høres ut som fengende varenavn eller konsepter. Disse kan oppstå både i norsk og engelsk, men grunnen til at jeg har klassifisert slike kreative ord dannelser som pseudolån, er at informantene virker overrasket selv over hva de har sagt. I eksempelet under er ordet *babynapper* skutt inn som oppbakking av samtalepartnerens historie om noen som kidnappet en baby:

7-40 ***babynapper** [latter]*

Ordet *babynapper* finnes også konstruert i avisartikler på engelsk, men det er ikke et oppslagsord i *Merriam Webster Online Dictionary*.

Verb med tilheng

I mange tilfeller oversettes det engelske adverbet eller preposisjon direkte til norsk, som i verbene: *backe ut*, *battle ut*, *chippe over*, *linke til*, *printe ut*. Det forekommer også tilfeller av utenlandske verb bøydd på norsk med norske småord til, som ikke har noen motsvarighet i kildespråket.

Verbet (EN) *chill* – (NO) 'kjølne' brukes annerledes på norsk enn på engelsk. På engelsk kan uttrykket *chill* ha betydningen 'å slappe av', men da i sammensetningen: *chill out*. Dette uttrykket er ikke oversatt direkte til norsk, som Johansson og Graedler i *Rocka, hipt og Snacksy* mener det burde blitt:

I tilfeller hvor engelske uttrykk består av et verb pluss et adverb (partikkel), blir adverbet som regel byttet ut med et tilsvarende norsk adverb, som en del av integreringen. (Johansson og Graedler 2002:178).

⁶⁰ Ofte referert til som: *Business in the front, party in back*.

Det som er noe uvanlig i tilfellet med *chill*, er at ordet slett ikke oversettes til *chille ut*, men utvikler seg annerledes enn mønsteret i kildespråket. Se eksempelsetningene under:

7-41 *det er mer sånn " ja jeg bare **chiller'n** jeg avor her " og " jeg loker n " og # sånne ord liksom*

7-42 *babla og bare ch- **chiller'n** med .*

7-43 *bare kjøre rundt og bare **chille'n** heftig li- og bare høre på musikk og ta deg en sigg*

7-44 *jeg tenkte # jeg **chillern** her sammen med litt her og litt der og så end- ender jeg opp med sikkert med gifte med en eller annen pakistansk jente*

I norsk har vi altså lagt til et klitisert pronomen som objekt, uten at pronomenet peker tilbake på noe. Som motsetning står verbet *chippe*, hvor *'n* peker tilbake til ballen som ble skytt, se setningen under:

7-45 *dro til siden for keeper # istedenfor å bare **chippe n** over*

Denne typen *'n* må ikke forveksles med endelsen på adjektiv og substantiv som *kjipern*, *fankern*, *fillern*, *muttern*, *fatteren*. Det er i norsk talespråk svært vanlig å bruke sammentrekningsformen *n* istedenfor *han*, som i tilfeldig utvalgte setninger fra NoTa, vist under:

7-46 *det det syns **n** var urettferdig # men sånn er det*

7-47 *han har iallfall oppført seg klin gærent # det har **n** så vi får håpe han er ute av bildet*

Hvorfor noen verb har et logisk tomt pronomen, er et interessant tema som jeg ikke har mulighet til å se nærmere på i denne oppgaven. Jeg vil likevel belyse denne verbtilhengfunksjonen med et annet verb brukt blant ungdommer. Det norske ordet *loke* – 'vere sein, dra seg, somle, hefte' (*Nynorskordboka*⁶¹) som har *'n*-endelse uten noe faktisk pronomen:

7-48 *og " jeg **loker n** " og # sånne ord liksom*

Det må føyes til at i NoTa er 11 av de 12 forekomstene av *loke* uten *'n*-endelsen. Verbet *disse* - 'å hetse, fornærme' kommer fra engelsk slang *diss* og brukes uten adverb. I noen tilfeller er *disse* alene og andre ganger med adverbet *ut* etter:

---

⁶¹ Finnes på nett under samme nettsadresse som *Bokmålsordboka*.

7-49 *men sånn vi klarte å **disse** ut lærerne*

7-50 *folk har **disset** meg fordi jeg snakker veldig rent*

Hvorfor det tilføyes småord som etterheng på verbene, er ikke noe jeg skal gå nærmere i dybden på her. Jeg har forsøkt å fokusere på forekomstene fra materialet.

Oppsummering

Leksikalsk integrering dreier seg om hvordan lånord lever videre i språket, skaper nye betydninger og ikke lenger er overførbare tilbake til opphavsspråket. Noen ord får en innskrenket betydning som ordet *date*, andre får utvidet betydning på norsk, som det engelske adjektivet *bad* som har blitt til verbet *bæde*. Betydningen kan bli forskjøvet noe i norsk, og særlig i lånord fra språk som ikke er helt kjente for språkbrukerne. Ordet *jalla* har helt mistet sin betydning fra arabisk: *hurtig, kom igjen* og brukes som et adjektiv om noe som er dårlig eller annenrangs. Pseudolån er ord som er dannet utenfor engelskspråklig kontekst, men består av engelsk språkmateriale, ord som *hockeycut*, *babynapper*, *dame-n* og *non-existing*. Til slutt så vi på verb med tilheng hvor det enten i norsk eller engelsk er lagt til et ekstra adverb som *ut, til, out*.

8. Historisk sammenlingning

En måte å undersøke hvordan utviklingen av lånord har gått for seg, er å sammenligne med et tidligere talemålskorpus. Informantene i TAUS-materialet (Talemålsundersøkelsen i Oslo), er intervjuet i perioden 1971-1973. Noen av intervjuene er gått tapt, men det er 59 intervjuer som er tilgjengelig i et søkbart korpus (<http://www.tekstlab.uio.no/nota/taus/index.html>).

Det er kun intervjuer i korpuset, ingen samtaler mellom informanter. Dette kan være en feilkilde til den lave forekomsten av utenlandske lånord i TAUS. Ved å søke på x-merkede ord i TAUS-korpuset fant jeg 4 substantiv, 2 adjektiv og 1 interjeksjon. Disse er listet opp under:

8-1 *nei # men altså pikeværelset er lå jo i alminnelighet i nokså direkte **connection** til # kjøkkenet*

8-2 *nei inne # inne **water** ordentlig inne*

8-3 *sånt og # særlig liksom det var som som liksom var sånn litt på e sånn **underdogs***

8-4 *ja da var det på sånn is- **parties** hos # venner og # venninner og så videre sånn*

8-5 *han selv om han bor på vestkanten så er n ikke sånn **vestkant-minded** altså (latter) # på noen måte*

8-6 *det er vulgarismene som trenger inn i språket # og man lager det til et **decent** språk hva det opprinnelig ikke har vært*

8-7 *å **gosh** # eller aller første jeg husker faktisk det er n da kan jeg ikke ha vært store skrotten*

Interjeksjonen (EN) *gosh* – (NO) 'jøss' er et utbruddsord som kommer først i setningen. Det er ikke overraskende at interjeksjoner på engelsk forekommer fordi engelsk har hatt stor innflytelse på norsk samfunn i flere tiår (Johansson og Graedler 2002:70). Begge flertallssubstantivene (*underdogs*, *parties*) har engelsk *s*-endelse, men er integrert i *Bokmålsordboka* nå. Ordet *underdog* finnes i *Bokmålsordboka* med betydningen 'den svakeste part, taper'. Også ordet *party* finnes i *Bokmålsordboka*, men har ikke blitt fastlagt med noen flertallsendelse. *Bokmålsordboka* har følgende forklaring på adjektivet *vestkant-minded*:

-minded suff (utt *maindid*; eng., av *mind* 'sinn, tenkemåte') som er vant med, innstilt på, interessert i det som førsteleddet nevner, -bevisst, i ord som *bilminded*, *serviceminded*

De andre substantivene: *water* – 'vannklosett' (finnes i *Bokmålsordboka*) og *connection* – 'forbindelse'. Adjektivet *decent* – 'anstendig' finnes ikke i *Bokmålsordboka*.

I forbindelse med undersøkelsen av sosialt integrerte ord i kapittel 7.1 ble det tydelig at en del lånord ikke var i bruk i 1997 i *Anglisismeordboka*. Jeg vil i de følgende avsnittene vie oppmerksomheten mot de ordene som tydeligvis har blitt tatt i bruk i løpet av de siste 10 årene. Lånord med spesiell referanse, navn på steder og hendelser i en virkelig eller parallell verden vil jeg ikke ta med. Den følgende gjennomgang dreier seg om nye fenomener i norsk språk hovedsakelig grunnet innflytelse fra engelsk. Jeg vil se på ordklassene verb, adjektiv og substantiv, og sammenligne ord som ikke fantes i *Anglisismeordboka* 1997 (jeg kaller dem "nyinnlånte") med ord som finnes i *Norsk slangordbok* for å si noe om hvilke ord som kanskje er i ferd med å etablere seg i norsk.

Fortid og framtid for verb

Verb er en ordklasse som lett tar inn nye ord og formelt integrerer dem til norsk morfologi. Det er vanligere i muntlig språk å låne verb. Ifølge *Rocka*, *hipt* og *snacksy* er kun 6-10 % av lånene i skriftlig materiale fra ordklassen verb (Johansson og Graedler 2002:176). *Anglisismeordboka* bruker hovedsakelig skriftlige kilder som materiale, og det kan være det som er grunnen til at mengden "nyinnlånte" verb virker så stor ved en sammenligning mellom *Anglisismeordboka* og NoTa-forekomstene.

De verbene som faktisk finnes i *Anglisimeordboka* er følgende: *backe ut*, *blipe ut*, *chatte*, *chippe*, *deale*, *joine*, *kick*, *linke*, *printe*, *relaxed*, *role*, *shine*, *skate*, *touré*. Disse verbene har altså vært i bruk i norsk siden *Anglisismeordboka* ble gitt ut i 1997. For å vise noen verb som kanskje vil være å finne om noen år, eller som kanskje har forsvunnet ut av bruk, kan vi se på forekomstene av verb som verken finnes i *Norsk slangordbok* eller i *Anglisismeordboka*: *avor*, *baite*, *battle ut*, *challange*, *detektere*, *hitte*, *klæsje*, *køle*, *non-existing*, *passe*, *slad*, *streame*, *tasje*, *trapped*, *vorse*, *waile*

Fortid og framtid for adjektiv

Det er en stor andel adjektiv som er kommet inn i norsk språk på nytt. Dette kan selvsagt ha sammenheng med at Graedlers materiale baserte seg på skriftlige kilder, men også fordi språket stadig fornyer seg, og bruken av adjektiv kan være et ekspressivt virkemiddel. Av totalt 54 ulike adjektiv er det kun de følgende som også finnes i *Anglisismeordboka*: *cool, fake, funny, hard-core, heavy, hot, keen, risky, show, unfair*. Det er mulig disse vil komme inn i ordbøker etter hvert, dersom de fortsetter å bli brukt i norsk.

Av de adjektivene som i årene fram til 1997 fikk *t*-endelse i attributiv, predikativ eller adverbial stilling hos Graedler, *hipp, kjip, kul, røff, tøff*, har alle gått inn i *Bokmålsordboka*. Når det gjelder bøyingen av adjektiv, er det bare tiden som vil vise om de ordene som grammatisk sett kunne fått samsvarsbøying og morfologisk gradbøying (*chill, taz, keen*), etter hvert vil integreres.

Noen adjektiv er på vei til å etablere seg i norsk språk, andre er engangslån eller motelån som brukes flittig i kortere perioder og forsvinner igjen. Adjektiv som i Graedlers materiale ikke fikk endelse hvor det ville vært forventet, er ord som: *crossbred, sophisticated, flashy, laidback, funky* (Graedler 1995:87). Adjektiv brukes gjerne uintegrert i norsk for forsterkende virkning⁶². Noen eksempler på adjektiv som brukes av informantene i NoTa, men ikke finnes i *Anglisismeordboka* fra 1997 eller *Norsk slangordbok* fra 2008, er disse: *chubby, chunky, closed, confused, crap, funkstilaktig, gone, handy, kick-ass, nasty, nice, obsessed, pimp, rich, selfindulgent, shitty, shoddy, stinky, strange, sweet*.

Enkelte av disse er trolig moteord som vil forsvinne i løpet av kort tid i språket, men andre kan bli formelt og sosialt integrert i norsk. De ble ikke brukt i av informanter i TAUS på 1970-tallet, heller ikke i avismaterialet til Graedler på 90-tallet.

Fortid og framtid for substantiv

Hele 80 av substantivene i typetabellen over ulike forekomster finnes også i *Anglisismeordboka* fra 1997. Dette utgjør nesten halvparten av alle de ulike substantivene i NoTa-materialet: *afterski, apartment, art-director, attention, audition, backup, bad taste-party, beautydame, booking, bootlegs, boots, brownies, bullshit, businessman, cheerleader,*

---

⁶² Jeg har for eksempel observert at det nye yndlingsordet til noen i min omgangskrets er *intrigued*, et ord som i disse dager brukes om å være betatt, fascinert og å ha lyst til.

cheeseburger, college, date, deal, dealer, discmann-en, DJ, drugs, fast food, feeling, fighting, funk, gadgets, gangsta music, gangstas, gardenpartys, goal, groupies, heavy metal, high school, hobbies, honky tonk, hooligans, jointen, kit, lap-top-en, link, lipgloss, mail, marsmallows, matchbox, metal, musical, must, pads, peanuts, performanceart, pop metal band, rack, radiospot, rating, reality-tv, remix, research, ruterer, sixpack, skateboard, small-talk, smokingjacket, snowboard, squaredance, stand-by, steamer, stories, strapless, stæsj, surround, talkshow, timingen, touch downs, trance-party, trash, vinyljunkie, websider, white board. Disse ordene fantes i norske aviser på 1990-tallet, og er fremdeles i bruk av NoTA-informantene.

Substantiv kan få norske endelser etter litt tid. Graedler skriver om ordet *deadline* at det nærmest aldri forekommer med en morfologisk bestemthetsform:

Even nouns ending in unstressed [ain] seem to block the definiteness of ending: of 12 definite occurrences of forms ending in –line, only one occurs with the definite ending; the noun DEADLINE seems hardly ever to be used with a morphologically expressed definite form. (Graedler 1995:101)

Ved å søke på ordet *deadline* på norske Google-sider fikk jeg 146 000 treff, men ved å søke på bestemt form *deadlinen* ble antallet 147 000 treff (Google per 11.3.09). Det virker altså som om substantiv over tid kan få norsk endelse.

Blant substantivene som ikke er listet opp i verken *Anglismeordboka* eller *Norsk slangordbok*, er det noen som overrasker litt. Ordene jeg etter intuisjonen ville trodd var bedre integrert sosialt sett, er følgende: *blind-date, boyband, browseren, cluet, connection, effort, halloween, high, limiter, make-over, messenger, moves-ene, privacy, road trip, stalker, tacowrap, trademark, wannabe*. Det er bare tiden som vil vise hvilke ord som etableres i norsk og hvilke som kun er flyktig på besøk i noen år.

Oppsummering

I gjennomgangen av lånord i tidligere forskning har vi sammenlignet NoTa-forekomstene med TAUS-materialet og funnet at det er svært få lånord i opptakene fra 1971-73 sammenlignet med opptakene gjort i 2004 og 2005. Det kan være en feilkilde at TAUS-opptakene er intervjuer, og ikke frie samtaler. En annen sammenligning jeg har foretatt, er med forekomstene av ord i *Anglismeordboka*. Det er overraskende mange ord som fantes både i NoTa-materialet og i Graedlers materiale, men som foreløpig ikke er tatt med i

Bokmålsordboka. Noen adjektiv og substantiv Anne-Line Graedler diskuterte i sin doktoravhandling, er nå tatt inn i norske ordbøker og formelt integrert til norske bøyingsmønstre. Tiden vil vise hvilke lånord som har livets rett i norsk språk.

9. Avslutning

Levende språk er alltid under forandring. Språk utvikles gjennom kontakt med andre språk og ved å låne inn ord til ulike formål. Norsk språk har i tidligere tider lånt mye fra latin, gresk, fransk, engelsk og tysk. I denne oppgaven har jeg sett på lånord som er i bruk i norsk talespråk. Jeg har fokusert på hva som lånes, hvem som låner, og hvordan lånene integreres.

Oppsummering

Hovedfokuset i oppgaven har vært den formelle integreringen av nyere lånord i norsk talespråk. Som en avgrensning for hvor gamle lånord som skal diskuteres, har jeg latt *Bokmålsordboka* avgjøre skillet mellom gamle og nye lånord.

Jeg har benyttet meg av Norsk Talespråskorpus - Oslodelen (NoTa-korpuset) og Talemålsundersøkelsen i Oslo (TAUS). Informantene i NoTa er jevnt fordelt på kjønn, alder og utdanning.

For å se på *hva* som lånes inn i norsk, studerte jeg i kapittel 5 funnene i NoTa-materialet på ulike måter. Ved å telle antall lånord, se på de mest frekvente lånordene, språkene det lånes fra, innlånsstrategiene som var brukt og ordklassfordeling, fikk jeg trukket sammenligninger til andre verk om lånord i skandinaviske språk.

En første oppdagelse var at det finnes særdeles få lånord i norsk talespråk. Jeg fant i mitt materiale 812 lånord og fraser (etter at utenlandske varenavn, filmer og musikkgrupper var tatt bort). Gjennomsnittlig er kun 0,11 % av ordene i NoTa lånord. Språkene det lånes fra, er for det meste engelsk (92,2 %), og ellers forekommer noen ord fra tysk, fransk, arabisk, berbisk og urdu. Franske lånord benyttes kun av informanter over 33 år, og ikke-vestlige lånord (bortsett fra *jalla*) brukes kun blant de yngste informantene.

Når det gjelder innlånsstrategier, er det hovedsakelig *direkte lån* som tas i bruk. Hele 80,2 % av lånene er enkeltstående ord. Det finnes også en del hybrider (5,3 %) sammensatt av et lånord pluss norsk etterledd, ord som *fishingtur*, *jallanorsk*, *rehabmennesker*.

De mest frekvente ordene er adjektiv og interjeksjoner som *yes, shit, chill*. Den ordklassen det lånes mest ord til, er substantiv, men adjektiv og interjeksjoner er også store ordklasser i dette materialet. Andelen innlånte verb er mindre enn forventet for muntlig tale.

Som svar på spørsmålet om *hvem* som bruker lånord, fant jeg at mye stemmer med tidligere undersøkelser: Menn er mer positive til lånord enn kvinner (menn: 6,4 lånord per samtale versus kvinner: 3,4 lånord per samtale), og de unge (15-20 år) benytter seg av flere lånord enn de eldre. Det som har vært interessant å se, er at også eldre informanter bruker enkelte lånord, og at det er informanter i gruppa 31-45 år som topper listen over informanter med flest lånord.

For å besvare spørsmålet om *hvordan* lånord integreres, så vi i kapittel 6 på den formelle integreringen av lånord. Fonologisk sett forsøker alle informantene å uttale lydene i lånordet som på opphavsspråket, men lyder som ikke finnes i norsk, uttales som regel med lignende lyder, som for eksempel det arabiske *taz*, som uttales uten *z*-lyden på norsk: [tas]. Det spennende er at noen lyder ikke integreres til norsk fonologi, men beholder uttalen som i opphavsspråket. Dette gjelder lydene [θ] og [ð] og den engelske [w] i ord som *thanks, the others, weird, twenty, sweet*. Tonefallet er østnorsk i enkeltord og kortere fraser, men ved flere lånord etter hverandre, skifter intonasjonen fra østnorsk til et mer nøytralt eller engelsklignende toneleie.

Lånord integreres i ulik grad etter hvilken ordklasse de tilhører. Verb er godt formelt integrert, og substantiv følger like etter med stor grad av morfologiske bøyingsendelser. Lån til ordklassen adjektiv er ofte uintegrert, dette gjerne fordi ordene skiller seg ut fonologisk og brukes for å skape en mer dramatisk effekt. Adverb, fraser og interjeksjoner integreres ikke formelt, fordi det ikke finnes noen bøyingsmønstre de kan ta etter i norsk morfologi.

I kapittel 7 gikk vi over til å se på den sosiale, psykologiske og leksikalske integreringen av lånord. Sosialt integrerte ord er ord som forstås og brukes av større deler av befolkningen. Enkelte av ordene finnes i *Norsk slangordbok* og er dermed sosialt integrert som slanguttrykk blant ungdommer. Andre ord brukes innenfor enkelte fagmiljøer eller interesseområder, som i dataverden: *websider, linke, rebooting, ruter*, eller innen musikk: *bootlegs, remix, vinyljunkie, funk*. Ord kan også være sosialt integrert i en samtale hvor samtalepartnerne skjønner betydningen av ordet, selv om utenforstående ikke begriper hva det snakkes om.

I kapittelet om psykologisk integrering så vi på ord som ikke var psykologisk integrert hos informantene, ord som følges av nølelyder eller pakkes inn i fyllord som *sånn*, *-opplegg*, *-greier*. Psykologisk godt integrerte ord er ord som er formelt uintegrert i norsk, men som brukes med en ekstra tyngde, for eksempel ordene *hard core*, *addictive*. Ordene skaper en spesiell effekt og brukes som lingvistisk dekor.

Under leksikalsk integrering så vi på ord som *bæde*, *chille*, *date*, *jalla*, *vorse*, som har utviklet seg videre fra betydningen de hadde i opphavsspråket.

Som en historisk sammenligning, fant jeg i kapittel 8 lånord i TAUS-materialet fra 1971-73 og sammenlignet forekomstene der med *Bokmålsordboka* (2005). Lånordene i NoTa holdt jeg opp mot *Anglisismeordboka* fra 1997 og fant at det var overraskende mange lånord som var i bruk i norsk på 1990-tallet som fremdeles brukes av informanter i 2004-2005. Kanskje vil noen av lånordene som var i bruk på 1990-tallet og som også finnes i NoTa-materialet, tas inn i *Bokmålsordboka* etter hvert. Dette gjelder verb som *skate*, *kicke*, *chatte*, adjektiv som *cool*, *heavy*, *keen*, substantiv som *gadget*, *groupie*, *talkshow*, fraser som *big business*, *good old times*, *you name it*.

Sammenhenger mellom hva, hvordan og hvem

Forskningsmålene for denne oppgaven var å se på hva slags lånord som finnes i norsk talespråk, hvordan de integreres og hvem som bruker lånord og fraser.

Det er hovedsakelig engelske ord som lånes, og ordene lånes for det meste inn som direkte lån. Det finnes mange formelt uintegrerte adjektiv og fraser som er psykologisk godt integrert hos språkbrukeren, dette vises ved den påfallende tyngden som vektlegges lånordene i setningen.

Lånordene er i stor grad sosialt integrert, de forstås av samtalepartnerne som tilhører samme miljø, har lik utdanning, er på samme alder eller har felles interesse innen visse felt.

Ord fra ikke-vestlige språk blir i større grad leksikalisert enn ord fra engelsk, ord som *jalla* og *wolla* har i norsk språk fått en betydning langt fra den opprinnelige betydningen (i opphavsspråket). De lånordene som er mest frekvent brukt, brukes gjerne i flere betydninger og i flere ordklasser. Ordet *fuck* for eksempel, er både adjektiv, interjeksjon og verb. Noen

---

ord integreres særdeles godt leksikalsk, og i ord som *vorse* er det ikke sikkert at opphavet (TY) *vorspiel* - (NO) 'forspill' er like selvsagt for alle informantene.

Forslag til videre arbeid

Informantene i NoTa kommer alle fra Oslo-området, og jeg gjør meg noen tanker rundt mengden ord og måten ordene formelt integreres på. Det kunne vært interessant å sammenligne hvordan lånord integreres i ulike deler av landet, om bøyingsmønstrene er annerledes, om apokope, skarre-*r* og rulle-*r* spiller noen rolle, og om noen landsdeler tar i bruk flere lånord enn andre. Ved hjelp av Nordisk Dialektkorpus vil det være mulig å gjøre en lignende undersøkelse som den jeg har gjort på rundt 100 målepunkter i Norge. Det ville også vært interessant og sett på språkbruken i en annen situasjon enn stillesittende samtale. Hvordan er bruken av lånord når informantene er opptatt med noe annet og ikke tenker på at de skal prate? Det kunne vært interessant å se på om informantene vil bruke flere eller færre lånord, eller om mengden lån vil være lik i alle situasjoner.

Kildeliste

Andersen, Pia Høgmo. 2007. *"Oh bloody hell sir æ åsså tar æ av mæ kappa". En undersøkelse av engelske innslag i rollespill*. Masteroppgave i nordisk språkvitenskap. Universitetet i Tromsø.

AOB, se Graedler og Johanessen 1997.

Bale, Kjersti og Erik Bjerck Hagen. 2006. "Norsk bort fra universitetene" i Hagen, Erik Bjerck og Anders Johansen (red.) *Hva skal vi med vitenskap. 13 innlegg fra striden om tellekantene*. Universitetsforlaget. Oslo.

BMO, se *Bokmålsordboka*.

Bokmålsordboka. 2005. [online]. Universitetsforlaget. Tilgjengelig fra: <http://www.dokpro.uio.no/ordboksoek.html>. Utgaven på internett er ajourført 23. januar 2006.

Brandsegg, Therese. 2001. *"Kolles pute'n herre together da?" - om engelske innslag i talespråket til trønderske ungdommer*. Hovedoppgave i nordisk. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Broch, Kristin Hagen. 2001. *Ungdomsspråk i Oslo, liksom – en studie av hvordan holdninger til eget talemål kan bidra til å forklare ungdommers valg av språklige strategier*. Hovedoppgave i nordisk språk og litteratur. Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. Universitetet i Oslo.

Brock-Utne, Birgit. 2006. "Avviklingen av norsk fagspråk" i Hagen, Erik Bjerck og Anders Johansen (red.) *Hva skal vi med vitenskap. 13 innlegg fra striden om tellekantene*. Universitetsforlaget. Oslo.

Chrystal, Judith-Ann. 1988. *Engelskan i svensk dagspress*. Svenska språknemnden.

Davidsen-Nielsen, Niels, Erik Hansen og Pia Jarvad. 1999. *Engelsk eller ikke engelsk? That is the question. Engelsk indflydelse på dansk*. Dansk sprognavns skrifter 28. Gyldendal.

Drange, Eli-Marie (red.) Ulla-Britt Kotsinas og Anna-Brita Stenström. 2002. *Jallaspråk, slanguage og annet ungdomsspråk i Norden*. Høyskoleforlaget. Kristiansand.

Edlund, Lars-Erik og Birgitta Hene. 2004. *Lånord i svenskan. Om språkförändringar i tid och rum*. Norstedts. Stockholm.

Eek, Øystein. 2005. "Nyord og allmenne ordbøker" i Lorentzen og Trap-Jensens *Nordiske studier i leksikografi 8. Rapport fra konference om Leksikografi i Norden. Sønderborg 24.-28.mai 2005*.

Endresen, Rolf Teil, Hanne Gram Simonsen og Andreas Sveen (red.). 2000. *Innføring i lingvistikk*. Universitetsforlaget. Oslo.

-
- Filipović, Rudolf (red.). 1982. *The English Element in European Languages*. Vol 2. Reports and Studies. Institute of Linguistics. Faculty of Philosophy. University of Zagreb.
- Fjeld, Ruth Varvedt. 2008. "Talespråksforskningens betydning for leksikografien" i Johannessen, Janne Bondi og Kristin Hagen (red.) *Språk i Oslo. Ny forskning omkring talespråk*. Novus Forlag. Oslo.
- Flydal, Einar. 1983. *Oljespråk. Språklige lovbrudd og lovlige språkbrudd på sokkelen*. Universitetsforlaget.
- Faarlund, Jan Terje, Svein Lie, Kjell Ivar Vannebo. 2006. *Norsk referansegrammatikk*. 4. opplag. Universitetsforlaget. Oslo.
- Guldbrandsen, Tone. 1985. *Med fireflaiten åffsjår. Norske oljearbeideres bruk av anglisimer*. Universitetsforlaget. Stavanger.
- Graedler, Anne-Line. 1995. *Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian*. Avhandling (dr. art.) Universitetet i Oslo.
- Graedler, Anne-Line og Stig Johansson. 1997. *Anglisismeordboka. Engelske lånord i norsk*. Universitetsforlaget. Oslo.
- Graedler, Anne-Line. 1998. *Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian*. Universitetsforlaget AS. Oslo.
- Graedler, Anne-Line. 2002. "Norwegian" i Görlach, Manfred *English in Europe*. Oxford University Press.
- Grønvik, Ann Kringstad. 2003. "Ja, der har vi ikke noe valg, det er jo ikke noe alternativ". *En kasusstudie av en norsk bedrift med engelsk som konsernspråk*". Hovedfagsoppgave i nordisk språk. Det historisk-filosofiske fakultet: Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. NTNU.
- Görlach, Manfred. 2002. *English in Europe*. Oxford University Press.
- Hasund, Ingrid Kristine. 2002. *Det globaliserte ungdomsspråket* [online] Høyskolen i Agder. Tilgjengelig fra:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:V9xJJgQLktEJ:www.kulturrad.no/sitefiles/1/omoss/Konferanser/Detglobaliserteungdomsspraket2002.pdf+unders%C3%B8kelsen&hl=no&ct=clnk&cd=2&gl=no> [nedlastet 11.02.09].
- Hasund, Ingrid Kristine. 2006. *Slang*. Kunnskapsforlaget. Oslo.
- Hellevik, Alf. 1963. *Lånord-problemet. To foredrag i norsk språknemd med eit tillegg*. J.W. Cappelens forlag. Oslo.
- Hellum, Hege. 2003. *En undersøkelse av unge språkbrukeres holdninger til engelske importord i norsk*. Hovedoppgave i nordisk språk. Universitetet i Oslo.

-
- Höglin, Renée. 2002. *Engelska språket som hot og tillgång i Norden*. [online] København: Nordisk ministerråd. Tilgjengelig fra: <http://folk.uio.no/slief/hoglin.pdf> [nedlastet 13.10.08].
- Jarvad, Pia. 1995. *Nye ord - hvorfor og hvordan?* Gyldendal. Copenhagen.
- Jarvad, Pia og Helge Sandøy (red.). 2007. *Stuntman og andre importord i Norden. Om udtale og bøjning*. Novus Forlag. Oslo.
- Johannessen, Janne Bondi. 2001. "Sammensatte ord" i *Norsk Lingvistisk Tidsskrift*. Årgang 19, 59-91. Novus Forlag. Oslo.
- Johannessen, Janne Bondi og Kristin Hagen (red.). 2008. *Språk i Oslo. Ny forskning omkring talespråk*. Novus Forlag. Oslo
- Johansson, Stig og Anne-Line Graedler. 2002. *Rocka, hipt og snacksy. Om engelsk i norsk språk og samfunn*. HøyskoleForlaget. Kristiansand.
- Josephson, Olle. 2007. "Språken byts och blandas, men det mesta består" i *Språkvård* 2/2007. Språkrådet. Stockholm.
- Jämtelid, Kristina. 1996. *Engelska lånord förr och nu. En jämförande studie av tidningsartiklar från 1965 och 1995*. TeFa nr 15. Forskningsgruppen for text- och fackstudier. Uppsala Universitet.
- Labov, William. 1991. *Sociolinguistic patterns*. University of Pennsylvania Press. Philadelphia.
- Lie, Svein. 2008. "Veldig sånn festejente" i Johannessen, Janne Bondi og Kristin Hagen (red.) *Språk i Oslo. Ny forskning omkring talespråk*. Novus Forlag. Oslo.
- Ljosland, Ragnhild. 2003. *Engelsk som akademisk språk i Norge. En domenetapsstudie*. Hovedfagsoppgave i nordisk språk. Det historisk-filosofiske fakultet: Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. NTNU.
- Ljung, Magnus. 1985. *Lam anka – ett måste? En undersøkning av engelskan i svenskan, dess mottagande och spridning*. EIS Report No.8. Stockholm. Department of English. University of Stockholm.
- Ljung, Magnus. 1988. *Skinheads, hackers & lama ankor. Engelskan i 80-talets svenska*. Bokförlaget Trevi. Stockholm.
- Kulbrandstad, Lars Anders. 1998. *Språkets mønstre. Grammatiske begreper og metoder*. Universitetsforlaget. Oslo.
- Masvie, Inger Lise. 1992. *English in Norway : a sociolinguistic study*. Hovedoppgave i engelsk. Universitetet i Oslo.
- Merriam-Webster Online Dictionary*. 2009. [online]. Merriam-Webster Online. Tilgjengelig fra: <http://www.merriam-webster.com/> [Nedlastet 23.5.09].

-
- Moen, Per. 1991. "The Influence of a Norwegian Substratum on the Pronunciation of Norwegian-American in the Upper Midwest" i Helleland, Botolv. *Norsk språk i Amerika. Norwegian Language in America*. Novus Forlag. Oslo.
- NHO. 2007. *Språkråd til næringslivet* [Online]. Tilgjengelig fra: <http://www.nho.no/article.php?articleID=19074&categoryID=9> [Nedlastet 1.9.2008].
- Nilsen, Ingeborg Eskild. 2006. *Vi glemmer de norske orda, fordi vi bruker dem på engelsk. Bruk av engelsk i norsk næringsliv - en undersøkelse i Statoil*. Masteroppgave i nordisk språk. Det historisk-filosofiske fakultet: Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. NTNU.
- Nordisk dialektkorpus. "Scandiasyn. Scandinavian Dialect Syntax. Dialektkorpus – datainnsamling – database [online]. Tekstlaboratoriet, ILN, Universitetet i Oslo. Tilgjengelig fra: <http://www.tekstlab.uio.no/nota/scandiasyn/> [Nedlastet 25.5.09].
- Norsk i hundre! Norsk som nasjonalspråk i globaliseringens tidsalder. Et forslag til strategi*. 2005. Språkrådet.
- Norsk talespråkskorpus – Oslodelen*. [online]. Tekstlaboratoriet, ILN, Universitetet i Oslo. Tilgjengelig fra: <http://www.tekstlab.uio.no/nota/oslo/index.html> [Nedlastet 24.5.09].
- Norås, Sindre Bjørnar. 2007. "Det høres så mye mer fancy ut å plote inn litt engelsk" *Our Norwegian-English language – Are we really just borrowing words or are we actually bilingual?* Masteroppgave i engelsk. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim.
- NoTa, se *Norsk talespråkskorpus – Oslodelen*.
- NRG, se Faarlund mfl. 2006.
- Nustad, Terje. 2007. "Oljeindustrien undergraver norsk som arbeidsspråk" [online]. I SAFE. Tilgjengelig fra: <http://www.safe.no/news.cfm?id=162413> [Nedlastet 21.09.08].
- Preisler, Bent. 1999. *Danskerne og det engelske sprog*. Roskilde Universitetsforlag/Samfundslitteratur.
- Olsen, Katrine Bønlykke. 2002. *Engelsk bøjning i dansk. En undersøgelse af engelske importords integration i det danske bøjningssystem – og af ordstrukturens rolle heri*. [online]. Institut for Nordisk Filologi. Københavns Universitet. Tilgjengelig fra: <http://home19.inet.tele.dk/boenlykke/> [Nedlastet 9.4.09]
- Olsen, Katrine Bønlykke. 2003. [online]. "Om bøjning af engelske ord i dansk" i *Nyt fra Sprognævnet*. 2003/2.juni. Tilgjengelig fra: <http://www.dsn.dk/nfs/2003-2.htm#engelsk> [Nedlastet 9.4.09].
- Opsahl, Toril, Unn Røyneland og Bente Ailin Svendsen. 2008. "Syns du jallanorsk er lættis, eller?" – om taggen [*lang=X*] i Johannessen, Janne Bondi og Kristin Hagen (red.) *Språk i Oslo. Ny forskning omkring talespråk*. Novus Forlag. Oslo.

- Ordnnett. Kunnskapsforlagets blå språk- og ordboktjeneste*. [online]. Kunnskapsforlaget. Tilgjengelig fra: <http://ordnett.no/ordbok.html> [Nedlastet 25.5.09].
- Rand Schmidt, Kari Anne. 1982. "The Adaption of English loanwords in Norwegian" i Filipović, Rudolf (red.). *The English Element in European Languages*. Vol 2. Reports and Studies. Institute of Linguistics. Faculty of Philosophy. University of Zagreb.
- Sandøy, Helge. 2000. *Lånte fjører eller bunad? Om importord i norsk*. Landslaget for norskundervisning LNU/ Cappelen akademisk forlag. Oslo.
- Sharp, Harriet. 2001. *English in Spoken Swedish. A Corpus Study of Two Discourse Domains*. Almqvist & Wiksell International. Stockholm.
- Skjekkeland, Martin. 1997. *Dei norske dialektane. Tradisjonelle særdrag i jamføring med skriftmåla*. Høyskoleforlaget. Kristiansand S.
- Steene, Aasta. 1945. *English Loan-words in Modern Norwegian. A study of linguistic borrowing in the process*. Oxford University Press, London og Johan Grundt Tanum forlag, Oslo.
- Stor engelsk-norsk ordbok*. 2008. [online]. Kunnskapsforlaget. H. Aschehoug Co. (W. Nygaard) A/S og Gyldendal ASA. Oslo. Tilgjengelig fra: <http://www.ordnett.no/19.html> [Nedlastet 24.5.09].
- Sørensen, Knud. 1973. *Engelske lån i dansk*. Dansk Sprognævns skrifter 8. I kommisjon hos Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag A.S. København.
- Sørensen, Knud. 1995. *Engelsk i dansk. Er det et must?* Munksgaards sprogserie. København.
- Talemålsundersøkelsen i Oslo (TAUS)*. [online]. Tekstlaboratoriet, ILN, Universitetet i Oslo. Tilgjengelig fra: <http://www.tekstlab.uio.no/nota/taus/index.html> [Nedlastet 4.5.09].
- TeamBodøKF. Drivkraft i Næringsutvikling."Jalla Jalla – Bedrift for å lære norsk" [online]. Tilgjengelig fra: <http://teambodo.no/om-team-bodo/nyheter/1-nyheter-fra-tb/484-jalla-jalla-bedrift-for--norsk.html> [Nedlastet 9.mai 2009].
- Thøgersen, Jacob. 2007. *Det er meget godt som det er... er det ikke? En undersøkelse av danskernes holdninger til engelsk*. Novus forlag. Oslo.
- Tryti, Tone. 2008. *Norsk slangordbok*. Kunnskapsforlaget. Oslo.

Appendiks: Fullstendig eksemplartabell

Første kolonne er lånord, neste er informantnummer i NoTa. Tredje kolonne viser kjønn (M = mann, F = kvinne). Fjerde kolonne viser informantens alder, og femte kolonne viser utdanningsnivået (H = høy, L = lav utdanning). Den sjette kolonnen er bruddstykket av samtalen hvor lånordet opptrer. I tilfeller hvor lånordet har blitt gjentatt flere ganger i en setning, har jeg ikke ført opp gjeldende setningen hver gang. Blant interjeksjoner som *yes* har jeg ikke alltid tatt med konteksten, fordi ordet *yes* brukes som svar eller samtalefyll hvor man gjerne ville ventet et norsk *ja* eller *mm*.

addictive	79	M	34	H	men det er jo det er litt addictive med en liten # et litt dop
afro-american	93	F	18	L	derre e afrodame afro-american eller er hun vanlig e
afterski	63	F	39	H	så var det litt sånn after ski da så vi sier nesten at nå (kremting) har ungene lært hva flatfyll er
all-inclusive-hotell	82	M	44	H	alle russerne dem reiser på all-inclusive-hotell
apartment	5	F	30	H	apartment ja # mm (sugelyd) det var sånn
apartment	5	F	30	H	u apartment for bare tretti euro (latter) # ja ja # mm
apartment	6	M	31	H	nei det var hva var det de kalte det ? apartment ?
arcade games	146	M	16	L	annet enn å sitte og spille sånn (uforståelig) arcade games
Arnold and me	97	F	33	L	du og Arnold (latter) # Arnold and me (latter)
art-director	16	M	18	H	bli noe sånn art-director # eller et eller annet innen reklame eller noe sånt
assasins	147	M	16	ukjent	det var det var sånn liksom assasins og sånn
attention	85	M	18	H	så han kan ikke få noe sånn attention av oss
audition	2	M	28	H	(latter) audition
audition	177	F	55	H	når de kommer på audition og # ikke kan synge i det hele tatt
auditionsgreie	35	M	18	L	så vi spilte vi hadde sånn # auditionsgreie eller # vi måtte spille
ausschreitung	103	M	59	H	det er som tyskerne kaller det Ausschreitung
avor	37	F	18	L	men e # det er mer sånn " ja jeg bare chiller n jeg avor her " og " jeg loker n " og # sånne ord liksom
babygym	180	F	17	H	kjøpte sånn derre # e babygym ikke sant som ligna på Tigergutt
babynapper	180	F	17	H	babynapper [latter]
baccalaureate	3	F	34	H	og to år # m på sånn baccalaureate # sånn # vi måtte skrive på engelsk # mm
backa	172	M	19	L	de ringte meg fordi han ene hadde backa ut
backer ut	76	F	26	H	det er du som det er du som backer ut
backup	179	F	17	L	men det er så greit å bare ha noe i backup
bad taste-party	69	F	57	H	bad taste-party (latter)
bad taste-party	70	M	61	H	det var hvis du skulle være sånn bad taste-party det (uforståelig)
bad-a	161	M	18	L	jeg hadde bad-a slutta på (uforståelig) # jeg hadde slutta på dagen da altså
bad-a	161	M	18	L	så fikk han dårligere karakter han bad-a på eller et eller annet
bad-er	166	M	17	ukjent	tror du du bad-er nå eller # nei får ikke høre på musikk # (skriking) (latter)
bad-er	166	M	17	ukjent	du bad-er du også # musikk # og så seigmenn #
baite på	32	M	18	H	egentlig # det er noe du kan drive å baite på og sånn da men
bare peanuts	107	M	65	H	jo bare peanuts # den får vi nok bare glemme gitt
battler	31	M	18	L	ja han battler mot han derre svære karen
battler ut	32	M	18	H	han driver og battler ut

baywatch-stuntet	90	M	19	H	men e # det du skulle vært med på var Baywatch-stuntet vårt
beam me up	98	M	32	L	* " Beam me up, Scottie "
beautydame	168	F	27	L	hun gikk i sånn # beautydame og # fikk vokset hele kroppen og barten
beng	97	F	33	L	jeg bare # gir beng
big business	72	M	58	L	det er det * det er big business e
big hands breast	35	M	18	L	big hands breast (latter)
bitch	34	F	18	H	ja # bitch (om lærer)
blind-date	76	F	26	H	på blind-date på homsebar
bling	89	F	18	H	mange av de guttene som har sånn bling i øret
blip	97	F	33	L	
blip	97	F	33	L	
blip	98	M	32	L	
blip	98	M	32	L	
blip	98	M	32	L	
blipe	97	F	33	L	
blipe	97	F	33	L	
blipe ut	98	M	32	L	tror ikke vi trenger å blipe ut noen ting jeg hoster jo bort alt som er
blippe	97	F	33	L	jeg tror vi må blippe mye hosting her
blippe ut	97	F	33	L	hun får # blippe ut det hun har lyst til å blippe ut
blondie	36	M	21	L	er det mulig ? # hun var skikkelig skikkelig blondie liksom
blondie	36	M	21	L	" hva er det ? " # " he he he he " # skikkelig blondie
blondie	142	F	18	L	jeg sa til em (fremre klikkelyd) blondien i _stad at e (latter) jeg skulle trekke meg
blondie	142	F	18	L	det er ikke noe negativt altså det er ikke noe sånn at jeg tror at du faktisk er dum det er bare sånn derre blondie liksom
Bogis	114	M	49	H	det må ha vært noe sånn bogis
booking	184	F	29	L	der har det vært opptatt få booking i ganske lang tid
bootlegs	79	M	34	H	det er " bootlegs " altså vi vi eier ikke ulovlige ting vi nei MP3 har jeg ikke nei
bootlegs	80	M	34	H	og en del bootlegs som ikke ## ja # som ikke er fryktelig mye bootlegs men
bootlegs	80	M	34	H	og en del bootlegs som ikke ## ja # som ikke er fryktelig mye bootlegs men e d- d- de hadde vært dyre # på en måte hvis jeg skulle solgt de
boots	185	F	37	L	og så hadde hun kjøpt seg noen boots til F6 som hun er tante til
bora-bora-partyet	25	M	20	H	men da var du ikke gammel nok til å komme inn på det Bora-Bora-partyet da ?
bowlinggansters	79	M	34	H	bowlinggansters
boybad	173	M	19	L	boyband vel
brett-feelinga	32	M	18	H	det blir mer sånn derre brett-feelinga
brownies	122	F	47	H	ja jeg så det lå noe brownies der forrige dagen òg
browseren	126	M	53	H	vi som administratorer vi prøvde å åpne browseren # sporveien dot n o
bullshit	16	M	18	H	men # m åtti prosent er jo nesten bullshit
bullshit	31	M	18	L	jeg veit da faen jeg # enten er det han som har loka det eller så er det et eller annet bullshit jeg veit da faen
bullshit	31	M	18	L	jeg tror ikke det er så masse bullshit der egentlig
bullshit	35	M	18	L	det er bullshit mor faen det er bullshit det bare ...
bullshit	35	M	18	L	det er bullshit mor faen det er bullshit det bare .
bullshit	35	M	18	L	(labial vibrant) e reising og alt sånn derre bullshit
bullshit	36	M	21	L	fordi jeg trodde aldri jeg bare " ja elske og sånn det er bullshit "
bullshit	36	M	21	L	altså tro meg # jeg sverger jeg sa det samme jeg bare " det er bullshit dere er inspirert av filmer "
bullshit	36	M	21	L	nei * men det det er det er bullshit * men
burner	32	M	18	H	skal jeg lage der # en gæren burner
businessmann	35	M	18	L	å det er faren # du vet faren er businessmann han fikser ting for han og sånn hadde faren min vært sånn (sibilant) jeg hadde vært i Milan nå jeg òg

businessmann	35	M	18	L	faren er businessmann han ble kasta tilbake med en gang
busta	150	M	16	ukjent	når hun var e borte så er jeg garantert at jeg ikke kunne bli busta
butch	112	M	37	L	helt suveren dame altså skikkelig sånn butch # type altså
bæda	31	M	18	L	da hadde jeg faen meg bæda helt altså
bøff	97	F	33	L	og det var bare bøff da for det han var helt ny der han
bøffa	31	M	18	L	bøffa brettet til broren min og bare kjørte nedover
bøste	32	M	18	H	ja ja læreren holdt på å bøste dem og sånn da men han e læreren skjønte det ikke
catche	16	M	18	H	men jeg klarer ikke å catche koreografien så fort
challange	147	M	16	ukjent	å kanskje jeg challange de til en duell
chapeau-claque	69	F	57	H	chapeau-claque som du slår sammen ?
chapeau-claque	70	M	61	H	vi har flosshatt hjemme vi en sånn # chapeau-claque
Chatmelding	174	M	20	H	når du kan sitte og bruke ti kroner på å sende inn en chatmelding # på telefon
chatta	27	F	18	L	vi satt og bare chatta liksom
chatta	30	F	18	H	alle satt i styrkerommet og liksom bare " ja ja " og chatta og sånn
cheerleadersgreier	35	M	18	L	vi skal være sånn derre # du vet sånn cheerleadersgreier i halftime
cheeseburger	137	M	18	L	der så kosta liksom to kroner for en (latter) cheeseburger
cheeseburgeren	140	M	17	H	m # cheeseburgeren
cheese-doodles	8	F	18	H	så jeg fant # Cheese-doodles i jakken min en gang
cheese-doodles	8	F	18	H	og det regnet jeg som Chee- Cheese-doodles var da godteri
cheeze ballz	90	M	19	H	en kasse med Cheeze ballz der # så alle bare # " oi Cheeze ballz " bare (lydmalende ord)
cheeze ballz	90	M	19	H	ble igjen en kasse med Cheeze ballz da i bussen så var ingen som likte det (uforståelig) # folk satt og spiste på ...
cheeze ballz	90	M	19	H	så bare sto det en kasse med Cheeze ballz der # så alle bare # " oi Cheeze ballz " bare (lydmalende ord)
chicken bite-greia	191	M	20	H	det er e som for_eksempel ch- Chicken Bite-greia
chill	25	M	20	H	nei det er kult chill å bo alene da
chill	31	M	18	L	ja det blir chill altså
chill	31	M	18	L	kjøre røyk og alkohol ## det er chill det altså
chill	31	M	18	L	jævla chill altså
chill	31	M	18	L	ja ja # jeg veit akkurat åssen veien ser ut opp der ikke sant # det er det som er jævla chill
chill	31	M	18	L	men det er jo chill da men faen (latter)
chill	31	M	18	L	sånn sett er det jo chill når egentlig da kommer du inn der e det er nærme deg ikke sant
chill	31	M	18	L	er det som er chill med det
chill	31	M	18	L	det er chill da
chill	31	M	18	L	nei men jeg syns det er chi- chill å tegne med blyanter noen ganger men # det blir taz i lengden altså
chill	31	M	18	L	ja men det er jo egentlig chill da
chill	31	M	18	L	ja men det er egentlig chill da
chill	32	M	18	H	skal jeg få meg chill bil # digg bil # feite
chill	32	M	18	H	nei det m m chill for kjøreskolen liksom
chill	32	M	18	H	det er chill for noen men det er lok for de som ...
chill	36	M	21	L	chill
chill	93	F	18	L	vi lær- han M5 er også litt chill da # han er veldig
chill	166	M	17	Ukjent	det er chill
chill	166	M	17	ukjent	* det er chill * mm
chill	166	M	17	Ukjent	filmer og alt mulig sånn så blir chill (latter)
chill	166	M	17	Ukjent	akkurat nå hadde det vært chill med en st- stor # Big Mac
chill	166	M	17	Ukjent	det hadde vært så jævlig chill nå altså

chill	166	M	17	Ukjent	vet du hva som er chill eller ?
chill	166	M	17	ukjent	det var bare chill liksom det var # digg (latter)
chill	166	M	17	Ukjent	var bare sånn chill tur liksom
chill	166	M	17	Ukjent	hm # det som er chill er de derre nye mp3-spillerne # du kan ta opp # det du sier
chill	171	M	18	L	det er egentlig ganske chill egentlig fordi jeg gjør ikke så jævlig mye
chille	165	F	19	H	* ja * mm * m jeg hadde chille taster jeg * (latter) * å ja den
chille n	31	M	18	L	bare kjøre rundt og bare chille n heftig li- og bare høre på musikk og ta deg en sigg
Chiller n	28	F	18	L	babla og bare ch- chiller n med .
chiller n	37	F	18	L	istedenfor ## " ja jeg bare slapper av " eller " jeg bare " ja # så sier dem " jeg chiller n "
chillere	32	M	18	H	brukt spraybokser da mye chillere # (latter)
chillern	36	M	21	L	jeg tenkte # jeg chillern her sammen med litt her og litt der og så end- ender jeg opp med sikkert med gifte med en eller annen pakistansk jente
chillern	36	M	21	L	og så chillern (uforståelig) så ble jeg sammen med hun jenta # hun ene
chillern	37	F	18	L	det er mer sånn " ja jeg bare chiller n jeg avor her " og " jeg loker n " og # sånne ord liksom
chippe	140	M	17	H	dro til siden for keeper # istedenfor å bare chippe n over
chunky	180	F	17	H	det er kult og så ganske sånn chunky
circle	64	F	60	H	da er det jo greit med Circle line som virkelig går i en circle
close	35	M	18	L	jeg er jo # så close med fotball
closed	64	F	60	H	og kommer der hvor vi da skal gjennom ikke sant så var porten for " closed " sto det
cluet	68	M	58	H	men så er cluet at e du har aldri noe innslag
college-miljøene	19	M	18	H	nei jeg tror det er litt sånn på college-miljøene og high-school og ...
come ci comme ça	128	M	52	H	nei det er come ci comme ça
confused	79	M	34	H	jeg er da litt confused på # Marikollen Rælingen i og for seg også og Lørenskog # em
Connection	97	F	33	L	da tar de det der de får billigst og enklest # connection og sånn
cool	171	M	18	L	tygg tygg # (latter) # det er greit # cool ## ja ja ja
cool	171	M	18	L	* cool
cool	171	M	18	L	det er greit # cool ## ja ja ja
coopertesten	140	M	17	H	og så skulle jeg løpe coopertesten
coopertesten	140	M	17	H	
could you please take off your hat sir?	2	M	28	H	og så liksom " could you please take off your hat sir? "
crap	171	M	18	L	seriøst? # nei for noe crap
creds	7	F	17	H	og så var det creds hvis du e spiste edderkoppen med m # med beina da
creepy	80	M	34	H	mm creepy å tenke på
dame-n	150	M	16	ukjent	ja hvordan går det med dame-n
damn	35	M	18	L	kan jeg få litt papir her eller ? (latter) (snufsing) damn altså nesa mi drypper
damn	35	M	18	L	du vet aldri om hun # plutselig du våkner med henne " damn "
date	2	M	28	H	må være på en date da men
date	76	F	26	H	han skulle få lov å slippe å kjenne meg igjen liksom hvis han skulle på date
date	168	F	27	L	nei fordi du skulle ut på date # på Cabo Village
date	181	F	24	H	min første date på søndag liksom # yes
date	181	F	24	H	han pleier å ringe hvis han skal på date så ringer han meg for han
date	181	F	24	H	og det var jo egentlig ikke en date heller (latter)
Deal	7	F	17	H	det du har stemt på nå var jo skikkelig dårlig deal da
Deal	15	M	18	H	når de har deal
Deal	191	M	20	H	men det er bra deal da # for e # for e stedet

dealen	142	F	18	L	ja jeg skjønner ikke (uforståelig) dealen med dere altså
Dealer	16	M	18	H	han som er ute og dealer penger # han er hos en mann
Dealer	145	M	16	H	de som er ute er ute og så kan jeg være sånn fast dealer
defendant	94	F	19	H	e Michael sin side da # på en måte # the defendant (latter)
detektore	4	F	27	H	allikevel så klarer de å d- detektore små forandringer i # spenning da på overflaten av hodet
discmann-en	29	M	19	L	legg bort den discmann-en
disse ut	30	F	18	H	men sånn vi klarte å disse ut lærerne
disset	171	M	18	L	folk har disset meg fordi jeg snakker veldig rent
ditcha	27	F	18	L	jeg følte at jeg ditcha henne men jeg gjorde jo ikke det
ditcha	27	F	18	L	vi bare ditcha henne
ditcha	149	M	16	Ukjent	han ditcha henne fordi hun (latter)
ditcha	149	M	16	Ukjent	begynner på Sogn så blir du ditch-a
Dj	79	M	34	H	som er en litt sånn hybrid jazz house soul # hiphop mye rart DJ
dj	79	M	34	H	så da ga jeg den til M2 E1 for han er DJ # så kan han få høre på den for meg
dj	79	M	34	H	jeg gikk jo og hørte det når jeg var på jeg var på Quartfestivalen i sommer og så var jeg å høre på en DJ som heter Giles Pearson
dj	90	M	19	H	fikk vi # kom det en sånn dj fra Stavanger som sa at e vi hadde den kuleste bussen så han skulle være dj der
dj	90	M	19	H	vi hadde den kuleste bussen så han skulle være dj der
dj-booth-en	15	M	18	H	det var ved dansegulvet der # på den DJ-booth-en
dj-en	90	M	19	H	han var den beste dj-en som var der
don't mention the word	74	M	38	H	det var sånn " don't mention the word " (latter)
don't worry	179	F	17	L	don't worry liksom
down the drain	126	M	53	H	fikk ikke gjort det godt igjen (latter) # down the drain
drit-funny	166	M	17	ukjent	den er egentlig drit-funny men
dritkeen	36	M	21	L	ja si fra når det starter inne da # det er jeg dritkeen på
dritkeen	89	F	18	H	men vi er dritkeen på å komme i ringen med dere og sånn
drit-sjpa	166	M	17	Ukjent	ja drit-sjpa i_hvert_fall # gærning # sjpa herregud sant # sjpa ikke sant # ja ## skjerp deg
drittaz	31	M	18	L	da er det s- drittaz da (latter)
drittaz	31	M	18	L	* såpass (latter) * (uforståelig) drittaz altså
drugs	94	F	19	H	så har han vært litt sånn inne for dop og drugs og sånne ting
duden	85	M	18	H	* han duden
dvd-recorder	170	M	56	L	vi har bare en sånn vanlig dvd-recorder vi
døll	79	M	34	H	og så er det kult å se e Lars Lillo Stenberg som i De Lillos er liksom litt døll # jeg er jo # ikke sånn voldsomt opptatt av dem men
dølle	116	F	29	H	guttene ble gående igjen på de litt dølle # skolene i utkanten
døllt	79	M	34	H	en sånn by hvor alt det som er er kjedelig og døllt i Oslo
døllt	79	M	34	H	er på måte kjedelig og døllt i New_York men det er kult samtidig # fordi det er litt sånn som det er på film
dølt	79	M	34	H	fryktelig dølt
dølt	79	M	34	H	* det er dølt
effort	79	M	34	H	det krever minimal effort for å # ha ha det skitkult
ein zwei	107	M	65	H	" ein zwei " vet du og de de klaska i asfalten disse herre # støvlene vet du
enemies	35	M	18	L	(latter) # enemies (latter) jeg hater United altså shit altså
eurotrance	79	M	34	H	å spille skikkelig shitty eurotrance
exactly	79	M	34	H	og bowling exactly ## bowling og sushi og Bollywood
faka	82	M	44	H	du får jo kjøpt alt mulig faka i Tyrkia da
fake	82	M	44	H	det samme hadde e Adiddas og og der e er det ikke noe sånn fake da
fake	101	M	58	L	må jo i_hvert_fall være # fake
fake	140	M	17	H	det er jo en fake av de

familien	106	F	38	H	det må være noe som familien liker sånn
family-en	28	F	18	L	å hele family-en
fast food	107	M	65	H	hva syns du om " fast food " da ?
fast foods	107	M	65	H	så er det altså f- # står det fast foods står det
feeling	31	M	18	L	blir mye rære feeling da liksom
feelingen	75	M	26	H	du må jo ha ## på en måte ## feelingen inne
fiancéen	101	M	58	L	så da kan vi # ha med # sønn og # fia- fiancèen # forloveden hans forlovede
fighting	140	M	17	H	jeg husker at det var ## mye # sånn # fighting nesten altså hvem skulle være # sjefer i klassen og # alt det der
film-deal	25	M	20	H	skal få meg skal få meg sånn film-deal sånn der at e # får e kan leie
First time around	79	M	34	H	jeg fikk aldri sett dem first time around
fishingtur	112	M	37	L	fremmed for tanken på en e # fishingtur allerede til høsten eller
free seat	88	F	19	L	men det var sånn derre free seat eller noe sånt
Fuck	35	M	18	L	alle driver og # k- # klenger seg på deg og sånn fuck nattbuss da jeg tenker
Fuck	35	M	18	L	barna får ikke to spenn en gang på å leve # fuck altså
Fuck	35	M	18	L	(latter) fuck nattbu- (latter)
Fuck	35	M	18	L	* fuck nattbu-
Fuck	35	M	18	L	å fuck # utlending ## morapuler altså (latter)
Fuck	35	M	18	L	jeg (uforståelig) fuck det jeg bare tok papir på e ble ferdig (latter)
Fuck	35	M	18	L	å ja altså jeg er sliten altså matteprøve etterpå fuck altså
fucka	31	M	18	L	det skjønner du sjøl altså # når fucka folk som når du sykler midt i gata liksom
fucka	32	M	18	H	fucka greier altså * (latter)
fucka	32	M	18	L	ja så bilen står helt fucka eller har fiksa n
fucka	32	M	18	L	(latter) # m fucka greier
fucka	36	M	21	L	er mye fucka opp (stønning)
fucka	36	M	21	L	det er fucka opp da
fucka	36	M	21	L	fucka opp greie altså
Fucka opp	36	M	21	L	de fleste som blir fucka opp i huet det er et eller annet
Fucke	35	M	18	L	de ja blir jeg tror ikke det blir det samme å fucke for moro skyld liksom
Fucke opp	98	M	32	L	nå kan vi fucke opp hele intervjuet her du slår på dansk og jeg tar e litt gebrokkent engelsk
Fucker	36	M	21	L	du fucker opp livet til barnet ditt og ja
full traditional english	64	F	60	H	vi var på Harrod `s og drakk full traditional english # eller nei full traditional afternoon tea
Funk	16	M	18	H	jeg går på funk
funkstilaktig	8	F	18	H	han har tegnet det så det er veldig sånn # funkstilaktig da
funny	166	M	17	ukjent	syns du sånn derre er funny eller
gadgets	79	M	34	H	har du e er liksom stua di full av gadgets ?
gangsta	179	F	17	L	her er det faktisk ganske lite # av av sånn gangsta (latter)
gangsta	180	F	17	H	ellers så har du gangsta
gangsta music	137	M	18	L	" gangsta music " ? (latter)
gangstas	180	F	17	H	folk er så like enten så er de gangstas de tror de er
gangster-greie	191	M	20	H	så blir det mer sånn derre # e wolla gangster-greie ikke sant
gardenpartys	108	M	70	H	for jeg som du vet så skal jeg ha et gardenparty i_morgen
gekkotyp	181	F	24	H	en vanlig øgle en sånn firfisleøgle # sånn gekkotyp
get a life	97	F	33	L	ligget i kø førtien dager eller noe sånt (latter) ikke sant (latter) get a life
Get the fuck out of here	161	M	18	L	ja # så gjør vi sånn " # du # get the fuck out of here
Give me five for den	19	M	18	H	give me five # for den
glitter og glam	174	M	20	H	jeg mener se på det beltet da (latter) # det er glitter og glam altså

goaler	2	M	28	H	Rooney nå blir litt stabil på høyden nå så putter n både to og tre goaler i hver match etter hvert
god	89	F	18	H	god # trene en gang om dagen jeg får dårlig samvittighet
golden goal	36	M	21	L	han ene skåret selvmål der # på golden goal
gone	79	M	34	H	så nå er det gone men e
good old times	2	M	28	H	* (latter) å ja * good old times # good old times
gouvernator	97	F	33	L	* (latter) * var Gouvernator ?
graphic	57	F	72	L	Graphic er det vel
groupies	102	M	56	L	dere hadde mange groupies etter dere dere da
gutser	115	F	46	H	det er litt # kult rett_og_slett at de # gutser og # lager det
had the first idea	79	M	34	H	jeg hadde jo ikke had the first idea
hairy lady	180	F	17	H	jeg er ganske hairy lady skjønner du
halftime	35	M	18	L	vi skal være sånn derre # du vet sånn cheerleadersgreier i halftime
halloween	163	F	18	H	Halloween å # det var så mange barn # som kom og banka på døra # og jeg bare " nei # jeg har ikke godteri "
halloween	163	F	18	H	(latter) nei jeg (latter) jeg husker Halloween
halloween	164	M	19	L	får sånn frukt og sånn på Halloween # da blir jeg sur altså
halloween	164	M	19	L	mm # jeg husker en Halloween så klarte jeg å # skremme en liten jente # til hun gråt
halloween-fest	163	F	18	H	på barneskolen så var vi på # (fremre klikkelyd) Ammerudklubben # da hadde dem arrangert sånn Halloween-fest
halloween-kapper	188	F	43	L	nei jeg skal se hva jeg har noe sånne men det blir skummelt igjen med sånne # har jo sånne Halloween # kapper og ja
handy	41	M	30	H	og litt mindre handy enn jeg er
happy camper	181	F	24	H	happy ? # happy camper
hard-core	42	F	29	H	altså # formidlingspedagogikk hard-core
hatch-en	145	M	16	H	og så er det han som var nedi den hatch-en
heavy	2	M	28	H	ja # litt tungt for meg trur jeg # litt heavy
heavy	64	F	60	H	" ah ja_vel da er den heavy "
heavy	158	F	38	L	og så sa jeg " blir du aldri dritt lei dette livet da ? " hun heavy som var så glad i heavy_metal og sånn
heavy metal	158	F	38	L	hun heavy som var så glad i heavy_metal og sånn
hello	179	F	17	L	hello
hello	180	F	17	H	hello (latter) når vi er førti og de er sånn noen og tretti
hey	16	M	18	H	og så er man helt med og bare " hey # kult her har jeg vært " og # det er jo litt morsomt
hey	16	M	18	H	og så er det sånn ja du syns det han skriver er litt kult det er liksom " hey du tar det litt sånn på kornet "
hey	20	F	18	H	ja # var du # hey hey det var dårlig gjort
hey	142	F	18	L	ingen andre kan nei (latter) det er liksom sånn hey (latter)
hey hey	20	F	18	H	ja # var du # hey hey det var dårlig gjort
high	112	M	37	L	det gir deg en fem minutters high men altså e så er du ferdig
high school	192	F	20	H	der_borte så der det # slik at man # e avslutter # eller high school # t- slutter jo andre året i videregående her
high-school	19	M	18	H	nei jeg tror det er litt sånn på college-miljøene og high-school og
his soulmate	146	M	16	L	har du sett den med den snakkende # reven (uforståelig) derre his soulmate
hitte	35	M	18	L	prøver å hitte jackpot
hobbies	84	M	51	L	så det skulle alle folk med litt hobbies skulle ha # tilgang til det
hoch-deutsch	69	F	57	H	ja * hoch-deutch ja (uforståelig) ja * ja
hoch-deutsch	70	M	61	H	liksom skal snakke hoch-tysk så så så snakker de ka- de kan jo si # " ich " og " mich " det er ikke det men
hockeycute	86	M	18	H	altså det er han med hockeycuten # æsj

honky tonk	189	F	34	L	m # honky tonk (uforståelig) nei hva heter den derre jeg hadde det derre jeg hadde sånn
hooliganen	104	M	42	L	var det EM i Belgia og Nederland det hvor det var han tyske hooliganen som hadde # sparka i_hjel en belgisk e
hooligans	104	M	42	L	ja du får stoppa hooligans òg ja # for der er det
hot	82	M	44	H	men disse han sønnen min hadde hørt om det og var visst hot merke da
I am	61	M	80	H	men hun skriver bare # " i apostrof m " altså " I am " # " I am "
I ask he to come	108	M	70	H	man ikke sier man ikke " I ask he to come "
i call the shots	112	M	37	L	bare si det at e " I call the shots " det er bare sånn # " sånn gjør vi det
I don't know	46	F	80	L	ja # jeg får si som vanlig da " I don't know " (latter)
I don't know	46	F	80	L	(latter) jeg må si " I don` t know " # jeg er sliten når jeg kommer herifra òg jeg
i don't know	46	F	80	L	* m I don` t know
i don't know	79	M	34	H	I don't know # jeg vet ikke jeg får håpe at hun vet hva hun driver med da
i don't know	113	F	18	H	du jeg virkelig " I dont know "
i don't know	113	F	18	H	(uforståelig) jeg vet ikke # I dont know
i don't remember	168	F	27	L	" I don` t remember " # sa han da
I need a lue. I need a lue for my head	167	F	26	L	" I need a lue # I need a lue for my head " (latter) herregud # ja ja
I own golf courses I own buildings I own property I own bla bla bla bla bla	112	M	37	L	" I own golf courses I own buildings I own property I own bla bla bla bla bla " # men altså altså i
I want the finest	166	M	17	Ukjent	han tenker bare på den fineste han han ha- " I want the finest " (latter)
icy wind from Sibiria	64	F	60	H	det var jo det at e det var sånn icy wind from Sibiria
is is this it	98	M	32	L	er det liksom # is is this it?
jalla	81	M	52	H	er det mye sånn jalla i # disse tårna og sånn da ?
jalla	81	M	52	H	jævla trafikkert og den derre # jalla # skrikinga
jallanorsk	166	M	17	Ukjent	intervjuer folk og så snakker de sånn skikkelig jalla-norsk liksom
jallanorsk	166	M	17	Ukjent	syns du jalla-norsk er lattis eller ?
join-a	162	F	19	H	dere ikke engang ellers hadde jeg sikkert join-a dere men altså
jointen	104	M	42	L	bare ikke ta fra dem alkoholen og jointen deres
keeg	89	F	18	H	ja ja at du er keeg da er du liksom sånn # jeg vet ikke jeg mange av de guttene som har sånn bling i øret og (uforståelig) og
keeg	138	M	18	H	ord som ikke er så vanlige sånn som e # " keeg " og " rut "
keege	89	F	18	H	noen spesielle gjenger som er veldig sånn keege da
keege	89	F	18	H	jeg vet ikke hva det er og så har du jo disse som er de keege da
keege	89	F	18	H	de jålete liksom de skikkelig jålete guttene de er sånn keege
keege	180	F	17	H	alle guttene er keege # det er det liksom
keege	180	F	17	H	ja # altså sånn på den skolen jeg går på så er det enten så er du # soss # en sånn keege
keege	180	F	17	H	sa bare at de var keege da # at de kastet plastilina (latter)
keen	15	M	18	H	jeg tror jeg jeg er litt keen på å dra til Russland senere
keen	15	M	18	H	jeg er ikke noe keen på å dra til Moskva og bli liksom på et hotell # for det er det de gjør der
keen	16	M	18	H	jeg er keen på Moskva uansett jeg # det er sånn nå eller aldri
keen	16	M	18	H	det er skikkelig kjipt for jeg har sagt til M6 at jeg var skikkelig keen på å dra til Tyrkia (uforståelig)
keen	16	M	18	H	jeg var så keen på å dra på det er en faktisk en hadde det vært e skitur til Tyrkia hadde vært første turen jeg hadde meldt meg på
keen	25	M	20	H	nei nei jeg er keen på å bare bestå jeg altså # bare få studiekompetanse
keen	30	F	18	H	ja eller jeg var veldig keen på å ta n før
keen	30	F	18	H	så alle var skikkelig keen på å stikke og alt sånn der
keen	85	M	18	H	men jeg vet ikke hvor keen jeg er på å begynne å henge med han jeg òg for å si det sånn

keen	85	M	18	H	det får du i Norge òg da hvis du er så veldig keen
keen	85	M	18	H	er du keen på å dra til Stavanger eller ?
keen	88	F	19	L	ja er litt keen på komme hjem å sove før jeg skal opp igjen # egentlig
keen	88	F	19	L	jeg bare lurer på hvem som har dagen etterpå sånn fra sju til tre for jeg er litt keen på de skal komme
keen	88	F	19	L	for jeg er liksom ikke så keen på å ligge der og # sove # el-
keen	88	F	19	L	jeg var skikkelig keen på det
keen	89	F	18	H	keen på å ha med han ut en dag altså
keen	90	M	19	H	det det jeg er keen på er å ta mikrofonen og leke Narvestad # " ja men det var da ille til soving da folkens "
keen	166	M	17	Ukjent	nei # (latter) # jeg er ikke keen på hun jeg # jeg er ikke det
keen	172	M	19	L	dritt rundt jeg er keen på å ha n forholdsvis nøytral
keen	172	M	19	L	ja ja ja # jeg er keen på å ha sånn (uforståelig) på en måte
keen	172	M	19	L	og da m # er jeg keen på å ha det for da setter dem bare på park ikke sant og så ser du bare parkende lys og (uforståelig) og så står de og blitzer
kick n i gang	173	M	19	L	jeg tror jeg brukte en halvtime på kick n igang (latter)
kick n i gang	173	M	19	L	
kick-ass	137	M	18	L	herre Martin # " kick-ass " (latter)
kit	172	M	19	L	du får kjøpt sånne spesielle kit
klæsjer	32	M	18	H	du bare klæsjer på litt og # ferdig med det liksom
kostyme-halloweenparty	7	F	17	H	sånn revyparty der da var det ik- # nei jeg mener e kostyme-halloweenparty
kæbe	23	M	18	L	sånn derre ## (latter) masse rart # välla og zemmer og # og kæbe og # masse rart
kæbe	166	M	17	Ukjent	ja sånn derre " å faen hva skjer da ? # m e " kæbe der " og " sjpa (uforståelig) " sånn liksom
kæber	166	M	17	Ukjent	" henger ut utafør Oslo-city ler (uforståelig) sjpa kæber # ja drit-sjpa i_hvert_fall # gærning # sjpa herregud sant
køler	183	F	31	L	og så køler jeg med den i fire timer
laptop	137	M	18	L	laptopen ikke sant så blir det # det blir fort litt (latter)
lap-top-en	73	M	40	H	da brukte vi den som DVD-spiller # så kunne bare sitte og # se på lap-topen
limiter	93	F	18	L	ødelegge alle limiter og sånne ting så
linedance	167	F	26	L	hvor er det det er linedance hen da
linedance	168	F	27	L	du skal ikke være med meg og F6 på linedance da ?
linedance	168	F	27	L	(kremting) jeg tror han er mer # godtar at jeg heller drar på med henne på linedance enn å danse med en fremmed mann på salsa
linedance	168	F	27	L	det sted det står bare linedance
link	123	F	44	L	ja da ligger det som en link ## klikke på den
link	126	M	53	H	og der er også link til den radiospoten
linka	126	M	53	H	og den radiospoten har jeg linka til
linker	89	F	18	H	lage en egen Lyn og Torden-ring # ring hvor de linker anleggene
linker	90	M	19	H	for da linker vi mest sannsynlig med Sinnataggen og
lipgloss	7	F	17	H	så hadde det blitt sånn hundre sånne smågaver med noe lipgloss og sånn skikkelig
Lipglosser	7	F	17	H	husker jeg tror jeg fikk sånn fjorten lipglosser
liqour store	79	M	34	H	så han er på vei inn i en liqour store en en # alkoholforretning #
lost	16	M	18	H	hvis jeg hadde kommet inn hadde jeg følt meg helt lost
lost	97	F	33	L	jeg hadde jo vært # totalt lost uten 098 her som (uforståelig)
lost	97	F	33	L	han er helt # lost (latter) # det var så gjevt med Star Trek
lost	101	M	58	L	føler meg ganske lost på vestkanten sjøl jeg altså for å si det sånn så
lost	142	F	18	L	lost # dem det # ok har du noen gang har du se- har du sett
lost	184	F	29	L	vi er vi følte oss veldig lost nå altså for det vi er e # vi er fem
lost	184	F	29	L	og det eller følte oss lost vi er forsona med det

lost generation	112	M	37	L	vi var jo halvveis sett på som en sånn litt sånn lost generation da
low bets	146	M	16	L	jeg tapte en ti # (latter) # (uforståelig) små egne sånne # low bets # (uforståelig) lite innsats
magic-kort	20	F	18	H	sånn som noen ganger så var det liksom sånn # sånn husker vi hadde sånn magic-kort
mail	7	F	17	H	jeg var inne i går og det var mail om det da
mail	7	F	17	H	da har du sikkert for mange mail på ...
mail	8	F	18	H	jeg har ikke fått noe mail om det jeg
mail	8	F	18	H	men jeg når alle de andre hadde fått mail så fikk ikke jeg
mail	41	M	30	H	e ja han svarer ikke på mailen
mail	76	F	26	H	å nei # men hvis du har fått mailen så er du vel invitert ?
mail	80	M	34	H	ellers så kan du si " jo jeg fikk en mail i fra matprat dot n o og så " ja
mail	102	M	56	L	så m inviterte vi # eller sendte vi ut en mail til alle styrene våre da
mail	113	F	18	H	altså jeg kunne vinne tilbake studielånet mitt # jeg fikk mail om det (latter)
mail	158	F	38	L	sånn og skrev en mail og hadde halvt øre # på
make-over	20	F	18	H	da var det sånn at man kunne gjøre sånn make-over holdt jeg på_si # på m # på Barbiene
marsmallows	157	F	38	H	sånne piker trenger ikke å se ut som sånne marsmallows hele tiden
Maryland cookieskjeks	122	F	47	H	egentlig så burde jeg prøvd meg om jeg syns Maryland Cookiskjeks er like godt nå
Maryland cookieskjeks	122	F	47	H	ikke sant at e hvis du spiser Mariekjeks eller sånn derre Maryland Cookieskjeks
matchbox	173	M	19	L	har du råd til det da ? # sånn ma- en sånn en sånn Matchbox (latter)
Me too	161	M	18	L	me too # jeg har lys på snus
messenger	25	M	20	H	nei MSN- det derre m # Messenger
metal	23	M	18	L	ja ja metal og # rock og # R ` nB og # alt sammen
mind game	1	M	29	H	ja men den # mind-game
molly maid	158	F	38	L	så hun ser ut som Molly maid når hun kommer hun
moves-ene	168	F	27	L	så kan vi alle de samme # moves-ene
munching	85	M	18	H	ja vi må gjøre litt mindre # munching og litt mer prating her
musical	63	F	39	H	å jeg tenkte det var tenkte jeg skulle spørre om om du var på noen musical * ja
must	123	F	44	L	* must
must	124	F	57	H	om det var et # must
mustene	115	F	46	H	men de to store mustene som jeg viser e turisten
nasty	166	M	17	ukjent	den så jævlige nasty ut (latter)
nice	147	M	16	ukjent	nice da
nice save	89	F	18	H	nice save det var nice save altså
nice save	89	F	18	H	
no	89	F	18	H	bare kommer sånn folk ut i døra og bare løper " no " stenger dørene sine og sånn
No affence	35	M	18	L	no affence # norske altså de stakk fra han altså (latter)
No way	85	M	18	H	no way altså
no way	183	F	31	L	herregud jeg har slitt nok med de båtene og enkelt vogn jeg # no way
non-existing	112	M	37	L	han er sånn # non-existing (latter)
obsessed	180	F	17	H	stakkars mamma er jo helt ov- helt sånn # obsessed med håret vet du
oh my god	37	F	18	L	(latter) oh my god ok
oh my god	38	F	18	L	oh my god
oh my god	38	F	18	L	jeg skjønner oh my god hva var det moren din gjorde ?
oh my god	38	F	18	L	oh my god det glemte jeg # jeg snakka lavt så det gikk # det blei (uforståelig)
oh my god	38	F	18	L	det var det liksom jeg bare " oh my god "
Oh my god my god	30	F	18	H	jeg bare " oh my god my god (uforståelig) hva skjer hva skjer ? " liksom
one two	104	M	42	L	ja får da håpe det # hallo hallo testing testing # one two # one two

open it up	86	M	18	H	open it up
ordnung muss muss sein	104	M	42	L	Tyskland er jo den derre Ordnung muss muss sein (uforståelig)
pads	168	F	27	L	folk betaler # masse for å gå ## få sånne elektriske pads på kroppen og # sugekopper
parlez-vous français	46	F	80	L	engelsk og tysk og # forskjellig fransk parlez-vous français ?
passer	85	M	18	H	så får vi se da hvis han ikke passer så må vi ha n (pass away)
peak	90	M	19	H	sånn at det blir sånn # peak når jeg kommer inn
performanceart	85	M	18	H	det pleier jo ikke performaceart ha da
performanceart	85	M	18	H	det er jo ikke performance ## performanceart liksom
performanceart	85	M	18	H	det er jo ikke performance ## performanceart liksom
performanceart	86	M	18	H	ja men altså det er mye mer heftig performanceart enn det egentlig
pimp	16	M	18	H	(latter) * men Pimp- ... ja
pimp	161	M	18	L	følte seg så pimp da (latter) # jeg holdt på å le meg i_hjel
pimp	161	M	18	L	følte seg så pimp da (latter) # jeg holdt på å le meg i_hjel
pimp	166	M	17	Ukjent	han er jo pimp da (latter) # han tenker ikke på e han skal ha seg en kvinne liksom
pimp-ring	15	M	18	H	så jeg hadde skikkelig pimp-ring med tre sånn em # dollartegn
pist	32	M	18	H	jeg og # kamerat lagde jo der ikke sant # (uforståelig) pist
player	28	F	18	L	jeg bare " du er player " # han bare " nei nei nei hva er det du snakker om ? " jeg bare
Playstation	16	M	18	H	jeg vil gjerne ha sånn Playstation i baksetet og
Playstation	190	F	33	L	så hadde dem e # e spilte dem Playstation og # bilspill
Playstationcd	167	F	26	L	en sånn derre # Playstationcd da
pleasure	2	M	28	H	" ja er det ba- hva er det " " ja det er bare turist ja pleasure mm " # " ja "
Pog	32	M	18	H	og sånn derre pog og # sånne ting da så var det sånn # konkurranser
Pog	174	M	20	H	det var veldig gøy og så lekte vi med klinkekuler # og kastiser ## og Pog
pogene	26	F	18	L	da hvis det landa # med bildet opp så alle de pogene som lå på bakken
pogs	20	F	18	H	og så var det Pogs som var en periode og så var det sånn mikrobiler
pogs	26	F	18	L	ja # og så hadde vi sånn derre ## å pogs
pogs	26	F	18	L	så alle hadde sånn kjempemasse sånn poser med sånn pogs og sånt
pogs	34	F	18	H	og så dreiv vi og k- spilte med klinkekuler og sånn Pogs og sånn
policiserie	98	M	32	L	finne på å se en sånn derre e policiserie på ## på TV3 da
pop metal band	79	M	34	H	noen av guttene fra TNT og sånn som hadde laget et skikkelig pop metal band
printe	8	F	18	H	lett å komme unna med sånt bare printe det ut på Internett
printe	192	F	20	H	hva er vitsen med å kjøpe da ? # kan bare printe det ut
printer	35	M	18	L	gå ned på Kazaa og så hvis printer du Mike Tyson så e hører du han prate
privacy	85	M	18	H	
privacy	86	M	18	H	føler ikke så mye privacy når den jævelen der står
private jet	85	M	18	H	ja # russefly det hadde tatt av altså # privat jet
psyko	85	M	18	H	hun var skikkelig # psyko
psyko	85	M	18	H	men hun ble sånn derre psyko # betatt liksom
psyko	116	F	29	H	det er jo helt e egentlig helt psyko
punkabillyband	79	M	34	H	hva skal man kalle det punkabillyband
R' nB	15	M	18	H	jeg vet ikke jeg (uforståelig) sånn ## R'n B # hiphop-pop det er veldig vanskelig å .
rack	79	M	34	H	det vi da bruker er helt søplete gammelt sånn lite rack
radiospoten	126	M	53	H	og den radiospoten har jeg linka til hvis du går inn enten på sporveien dot n o eller
rales	32	M	18	H	får masse nye rales og sånn og bare s-rale og # sånne ting
Reality	80	M	34	H	det er liksom det aller verste jeg vet å bli utsatt for sånn e hjernedød reality og sånn

Reality	146	M	16	L	nei det er ikke reality # vi ser på " LOST "
Reality-program	71	M	36	L	nå er det så mye sånn serie sånn reality-program du ser sikkert kanskje ikke
Realityseriefan	169	M	49	L	jeg skjønner jo at du er en sånn # realityseriefan
reality-serier	165	F	19	H	reality-serier i det hele tatt blir jo ganske teit da
reality-tv	1	M	29	H	nei reality-tv er vel kanskje det jeg prøver å holde meg unna og
reality-tv	80	M	34	H	det hørtes ut som som ganske substansiell reality-TV i_hvert_fall da
rebooting	5	F	30	H	sto et eller annet om " rebooting " og sånn på skjermen
rehab center	94	F	19	H	jeg tror han har vært til sånn rehab center # (latter) # og # fått fikset det problemet (latter)
rehab-mennesker	35	M	18	L	det er e # det er jo # utlendinger og så er det jo m p- rehab-mennesker ikke sant så
rehab-mennesker	35	M	18	L	
relaxed	69	F	57	H	* relaxed * nei * nei
remix	79	M	34	H	en tjue minutter lang sånn ganske rånete sånn bigbeat remix
remix	79	M	34	H	han spiller mye rart men han hadde en skive som # var en remix av " Break on through "
research	5	F	30	H	da må jeg jo man må nesten gjøre litt research på hvor man har tenkt å tilbringe mest tid
rich	35	M	18	L	(latter) han er rich altså
riden	94	F	19	H	det tar like lang tid uansett å komme seg frem til e # den riden liksom
risky	16	M	18	H	altså det er litt sånn enten eller er litt risky
risky	29	M	19	L	så # kunne det blitt risky for læreren òg
road trip	90	M	19	H	ja vi tok road trip ti- der i _fjor
role	31	M	18	L	det er jo bare å sette seg inn i bilen og bare (latter) role rundt liksom
ruter	75	M	26	H	men e får du satt opp e # ruter i dag
ruter	76	F	26	H	jeg får satt opp ruter # jeg får ordna Internettet
ruteren	76	F	26	H	nei siden jeg måtte løpe på postkontoret og hente ruteren i dag
ruteren	105	F	15	H	nei det er noe galt med ruteren
ruteren	106	F	38	H	mm ## ja hva var det med ruteren da ?
ruteren	106	F	38	H	de sa et eller annet om ruteren høre- hørte han sa ordet ruteren
ruteren	106	F	38	H	snakket med kundesenteret der og så # at de sa et eller annet om ruteren høre- hørte han sa ordet ruteren
selfindulgent	79	M	34	H	og så er de litt for vanskelige litt for selfindulgent eller
senior year	120	F	20	H	ja senior year # og så kom jeg hjem og så var jeg russ her
shine opp	89	F	18	H	da må dere shine opp bussen
shine-a opp	183	F	31	L	Kampen var sted med utdoer enda det var ikke alt som var e shine-a opp
shit	16	M	18	H	mens andre var liksom " oi # shit # så m- # kul du er men du virket jo egentlig helt tragisk "
shit	25	M	20	H	å shit
shit	27	F	18	L	og sånn " dere må ikke si noe " vi bare " å shit altså "
shit	27	F	18	L	* (latter) shit altså * nei da men e # sånn er det
shit	27	F	18	L	ja shit altså jeg skjønner ikke ...
shit	27	F	18	L	shit altså
shit	27	F	18	L	shit altså
shit	29	M	19	L	liksom # shit
shit	31	M	18	L	du har ikke (latter) shit altså
shit	31	M	18	L	shit * ja
shit	31	M	18	L	du har ikke (latter) shit altså
shit	31	M	18	L	(latter) shit
shit	31	M	18	L	fy faen det tar lang tid altså # shit
shit	31	M	18	L	* shit altså * faen var lenge sia jeg har fått en så bra karakter da
shit	31	M	18	L	* shit da * ja faen det er dårlig betalt altså

shit	31	M	18	L	* shit altså * ja ikke sant
shit	32	M	18	H	* å shit altså * (latter)
shit	32	M	18	H	* (stønning) shit m
shit	32	M	18	H	mm ## shit håper det ikke blir for dyrt i hvert fall
shit	32	M	18	L	ja ja ja ## nei shit altså
shit	32	M	18	L	ja å shit altså
shit	34	F	18	H	shit altså
shit	35	M	18	L	nei men uansett da han ber om det da altså (latter) shit altså
shit	35	M	18	L	(latter) # enemies (latter) jeg hater United altså shit altså
shit	35	M	18	L	shit altså voksen mann
shit	35	M	18	L	å ja matte fra før altså shit jeg er glad jeg ikke har noe fra før altså
shit	35	M	18	L	(latter) # nei jeg skal gjøre det beste ut av det altså # shit
shit	36	M	21	L	shit jeg trodde dere var skikkelig kompiser jeg # sånn
shit	36	M	21	L	* (latter) * shit altså
shit	39	F	21	H	* oi * shit
shit	85	M	18	H	men jeg føler det er litt sånn sniken og åpne eska da men shit altså
shit	86	M	18	H	shit altså # ja ja vi kan se tilbake på at vi aldri gjorde det
shit	94	F	19	H	* jeg har ikke sett på en eneste episode jeg * shit
shit	130	F	27	H	* oi shit
shit	141	F	18	L	oi * shit altså
shit	166	M	17	Ukjent	shit (latter)
shit	172	M	19	L	" bang " inn i fortauskanten med rumpa # jeg bare " å shit " # det er jo tjuetommes krom aluminiumsfelger
shit happens	36	M	21	L	ja ja shit happens
shit happens	114	M	49	H	* shit happens
shit happens	146	M	16	L	hm ## ja ja # shit happens
shitty	79	M	34	H	å spille skikkelig shitty eurotrance
shoddy	79	M	34	H	så er det ofte litt shoddy # enn så lenge
Show	118	F	61	H	det var nesten show det
shut up	168	F	27	L	skal jeg ta den og si # " shut up "
sigg	31	M	18	L	og så skal si- de- prate i telefon og drikke og ta meg sigg samtidig liksom
sigg	31	M	18	L	bare chillen heftig li- og bare høre på musikk og ta deg en sigg
sigg	166	M	17	ukjent	på skolen så var jeg på røykehjørnet hele tida # tar deg en sigg (latter) # det er
sixpack	98	M	32	L	ta en dag til uka eller noe å stikke opp til M12 med en sixpack
six-pence	69	F	57	H	ja * så ti år etter så gikk det over til six-pence
sjaine	122	F	47	H	og inni bakgårdene så er det jo en fantastisk alle har jo en bakgård da m- som folk har jo sjainet opp
sjmø	138	M	18	H	på Holmlia da i_hvert_fall så er det # " sja " og " sjmø " og " tert " og (latter) # masse sånt
sja	138	M	18	H	på Holmlia da i_hvert_fall så er det # " sja " og " sjmø " og " tert " og (latter) # masse sånt
sja	166	M	17	Ukjent	" henger ut utafor Oslo-city ler (uforståelig) sja kæber # ja drit-sja i_hvert_fall # gærning # sja herregud sant # sja ikke sant # ja ## skjerp deg
sja	166	M	17	Ukjent	ja drit-sja i_hvert_fall # gærning # sja herregud sant # sja ikke sant # ja ## skjerp deg
sja	166	M	17	Ukjent	sja herregud sant # sja ikke sant # ja ## skjerp deg
sja	166	M	17	Ukjent	ja sånn derre " å faen hva skjer da ? # m e " kæbe der " og " sja (uforståelig) " sånn liksom ## (latter)
skate	165	F	19	H	skate ? (som svar på «så skal vi rulle»)
skate	166	M	17	Ukjent	vi vet bare vi skal drive å filme og skate
skate	166	M	17	Ukjent	det var i begynnelsen av niendeklasse # begynte jeg å skate
Skateboard	31	M	18	L	stå en meter på så- skateboard uansett jeg altså

Skateboard	32	M	18	H	har du prøvd å kjøre skateboard når du har vært drita full eller
Skateboard	32	M	18	H	fyllekjøring på rulleskøyter # eller skateboard og sånn
Skateboard	112	M	37	L	liksom det at e djevelen bor i et skateboard
Skatebutikker	166	M	17	Ukjent	som blir gitt ut på sånn skatebutikker og sånt # så
Skatefilmer	166	M	17	Ukjent	det er skatefilmer som blir laget
Skater	166	M	17	Ukjent	så nå skater jeg fortsatt da
Skating	166	M	17	Ukjent	men så # begynte jeg med skating
slad	97	F	33	L	blir bare blip blip og slad slad
slad	97	F	33	L	blir bare blip blip og slad slad
slash	126	M	53	H	så du kan ta slash båt m- båt med å # og så kommer du til båtsida ## så det
slash	126	M	53	H	slash buss # og det er til_og_med sånn at du kan skrive med æ ø og å nå
slash	126	M	53	H	men det det funker også sånn at du kan e ta sporveien dot n o slash trikk # så kommer du rett til den derre trikkeforsida
slumming	79	M	34	H	det er kanskje feil ord å kalle det for slumming men det er en slags e
small-talk	76	F	26	H	det er veldig mye sånn små- # small-talk
smashball	29	M	19	L	det var vel mer ballspill mot slutten de siste årene # det var det # og smashball
smashball	29	M	19	L	smashball ?
smashball	42	F	29	H	så det var egentlig så var ikke smashball så veldig gøy
smashball	42	F	29	H	e s- smashball var jo også veldig veldig stort husker jeg
smashball	42	F	29	H	det var der var det alltid noen gutter som var veldig veldig sånn # store # og høye som slo veldig veldig hardt på smashball
smashball	179	F	17	L	og så spilte vi e smashball
smashballer	88	F	19	L	så og så hadde vi sånn derre smashballer # sånn
smoking og jaque	60	F	80	L	han som gikk rundt i smoking og jaque
Smooth	174	M	20	H	smooth
småchubby	16	M	18	H	litt småchubby
Snowboard	32	M	18	H	tenkte jeg skulle stå på snowboard i går vet du
Snowboard	32	M	18	H	man bruker så mye penger på snowboard altså
Snowboard	32	M	18	H	det hvem er det som står på snowboard da det er jo # det er mange i klassen da
Snowboard	63	F	39	H	eg var bare en halv dag på snowboard da
Snowboard	149	M	16	Ukjent	Ja jeg står mye på snowboard òg da
Snowboard	166	M	17	Ukjent	spilte jeg fotball # og sto på snowboard m det var det (latter)
Snowboard	174	M	20	H	så kjører jeg både snowboard og telemark nå
snowboardpark	32	M	18	H	men det skal åpne en ordentlig svær snowboardpark der da
snowboard-sted	32	M	18	H	på et ordentlig snowboard-sted på en måte
so what	108	M	70	H	så kan man stille spørsmål # " so what "
sorry	2	M	28	H	(latter) oi sorry (latter)
sorry	16	M	18	H	fordi at e han e # (hosting) sorry han e # han har vært inne for noe sånn
sorry	33	F	19	L	" nei nå er skolen viktig # sorry altså kan ikke møte dere "
sorry	35	M	18	L	nei nei det er sant sorry altså (latter)
sorry	104	M	42	L	og det det ikke stemmer med passet ditt så sorry da kommer du ikke inn
sorry	192	F	20	H	at dem legger mer ve- oi sorry
sorry Mac	82	M	44	H	da gav jeg n bare pengene tilbake og så sa jeg at " sorry Mac "
sorry Mac	103	M	59	H	sorry Mac blir det da altså
source	145	M	16	H	har du source
source	146	M	16	L	nei har ikke source (problem)
speak you english	46	F	80	L	og og speak you english ?
spiderman	188	F	43	L	unger kommer jo nesten i det samme de prinsesse eller # spiderman
Spook central	112	M	37	L	fra å være altså spook central nummer en altså til å bli # så hipt å bo
sprechen sie deutsch	46	F	80	L	ja # sprechen sie deutsch ?

squaredance	167	F	26	L	squaredance
squaredance	168	F	27	L	for jeg har ikke funnet squaredance noe sted
stalker	42	F	29	H	å ja (fremre klikkelyd) vet du hvordan bil b- # (fremre klikkelyd) din stalker (latter)
stand-by-billett	56	F	81	L	så da inviterte de meg da å være med på sånn stand-by-billett
steameren	171	M	18	L	vi bare trykker på en knapp og så vasker vi steameren
steft	89	F	18	H	det er steft
still going	72	M	58	L	og han er # han er jo still going vet du
stinky	79	M	34	H	som var stinky
stories	79	M	34	H	det var jo stories
story	16	M	18	H	det er en annen story bare at det er han # som er på en måte hovedpersonen
storyen	2	M	28	H	nei jeg fikk ikke helt # med meg storyen # det var # mye kjas og mas og folk som fløy rundt
strange	27	F	18	L	det var rart altså # jeg mener det # skikkelig strange
strange	112	M	37	L	men altså du har jo bare registrert at det ofte ikke er strange da altså
streame	79	M	34	H	de blir ofte litt dårlig særlig når du skal streame ting
street	79	M	34	H	jeg vet ikke jeg litt tøfferer litt hardere litt mer street
stroppless	120	F	52	L	og høyt hår og kanskje sånn stroppless altså fra femtitallet da vil jeg tro
stuck	65	M	45	H	så går det hvis du da blir stuck i førstedivisjon da har du et problem
stucked	16	M	18	H	de som er e stucked og ...
stæsj	163	F	18	H	de har masse sånn stæsj du kan ha inne i akvariet
stæsj	172	M	19	L	med egen bryter og alt stæsj liksom
stæsj	182	F	24	L	hun har jo altfor mye stæsj
stæsjet	181	F	24	H	dra rett videre med alle stæsjet da det går jo ikke
surprise	5	F	30	H	surprise surprise
surround	79	M	34	H	eget surround og ?
surround	80	M	34	H	men e ## ja ## surround jeg vet ikke jeg ## mye kabling #
sweet	171	M	18	L	nei den Merca i_går den var sweet altså # og så skjønnte vi ingenting # f- ...
sweet	171	M	18	L	den blir sweet da
sweete	85	M	18	H	ho ha ## de er er sweete altså
taco wrap-opplegg	192	F	20	H	ny sånn Taco wrap-opplegg nå vi # (uforståelig)
Talkshow	20	F	18	H	det er sånn de har på sånn talkshow og sånn # ok
Talk-show	19	M	18	H	det er sånn som de har i sånn talk-show og sånn
tasja	142	F	18	L	" jeg tasja deg " (latter) jeg vant (latter) så enkelt og greit var det
tasja	142	F	18	L	
taz	31	M	18	L	* ja ja * det er taz det liksom
taz	31	M	18	L	det som er taz pluss at du får stress som faen da
taz	31	M	18	L	huff # hun er en taz kjerring altså # (latter) # fy faen
taz	31	M	18	L	det er taz altså
taz	31	M	18	L	er det sånn " eller er det # taz ?
taz	31	M	18	L	du kan ikke sitte og holde deg seriøs liksom selv om du bare syns det er helt # taz ikke sant
taz	31	M	18	L	ja jeg veit det * det blir for taz i lengden altså * ja * uff
taz	31	M	18	L	kødder du ? # faen meg altfor taz altså
taz	31	M	18	L	det er chi- chill å tegne med blyanter noen ganger men # det blir taz i lengden altså
taz	31	M	18	L	men det kan være greit men det kan være litt taz også liksom
tazere	32	M	18	H	verre enn det m tazere # det er ...
tazeveier	31	M	18	L	kjører sånn skikkelig tazeveier nedover
teaparty	86	M	18	H	ha tea- teaparty hele dagen # (latter)

tert	138	M	18	L	på Holmlia da i_hvert_fall så er det # " sja " og " sjmø " og " tert " og (latter) # masse sånt
testing testing	104	M	42	L	ja får da håpe det # hallo hallo testing testing # one two # one two
textbook answers	79	M	34	H	hun svarte sånn textbook answers på alt
thank god it's Friday	101	M	58	L	Thank god it`s friday eller heter det bare Friday ?
thank you come again	173	M	19	L	(latter) thank you come again (latter)
thank you very much	98	M	32	L	thank you very much
that's it	172	M	19	L	holdt nøyaktig tre harde nedbremsinger og thats it liksom
the big thing	42	F	29	H	nå er det jo el- på måte nasjonale prøver som er # the big thing i Norge
The Danish boy	85	M	18	H	the danish boy
the exorcist	85	M	18	H	ikke sånn derre e The Exorcist da
the great eyes watches you	86	M	18	H	the great eyes watches you
the norwegian destroyer	140	M	17	H	ble kalt # the Norwegian destroyer (latter)
the others	145	M	16	H	
the others	145	M	16	H	
the others	145	M	16	H	men de hadde blitt tatt av the others da # og blitt drept og sånn
the streets	79	M	34	H	det er ikke det er ikke the streets liksom # (latter)
timingen	127	M	56	L	vi hadde sånn flaks med timingen # akkurat de tre helgene
touch downs	90	M	19	H	altså jeg får jeg får konstant meldinger om touch downs
tourer	83	M	32	L	som er disse miljøene de er sånn tourer sykkelmiljøet i_hvert_fall
trademark	19	M	18	H	han har blitt et trademark nå da # t- alle han går rundt med han på
trainspotting	65	M	45	H	det (latter) trainspotting er det ikke det det (latter) det det heter ?
trance-party	25	M	20	H	det er sånn em stort # e trance-party # (latter) # det er med Sommerparaden og ...
trancivere	79	M	34	H	det er jo ikke det fins jo trådløse trancivere for å koblingen til
trapped	35	M	18	L	jeg føler meg trapped # du jeg føler meg trapped jeg sverger jeg klarer ikke
trapped	35	M	18	L	
trapped	35	M	18	L	
trapped	35	M	18	L	
trash	104	M	42	L	Søndag er jo trash
trashed	172	M	19	L	ja liten bil stor glede ## og ganske trashed
trashparty	137	M	18	L	har jo sånn # sinnsyk svær fest ## trashparty hos M4 (latter)
travelling light	97	F	33	L	en sånn # travelling light
Trenings-playstationgreie	167	F	26	L	sånn derre trenings-Playstationgreie liksom hvor du bare plugges et
twentyfour-seven	28	F	18	L	da skal jeg være hos deg twentyfour-seven altså fy søren
typ	181	F	24	H	det kosta jo typ sju hundre kroner
typ	181	F	24	H	det hadde jo vært litt greit # likesom # typ plastikkopp
ufair	97	F	33	L	nei (uforståelig) skikkelig ufair å si det men
UiO-bakcup-side	75	M	26	H	så jeg må alltid ha sånn UiO-backup-side opp
up and go	51	F	79	L	* (fremre klikkelyd) * Up and Go (latter)
vingresort	81	M	52	H	ja # det ## det er sånn # Vingresort
vinyljunkie	79	M	34	H	det er ikke det at han er noe vinyljunkie
vollaspråk	23	M	18	L	m sånn slang ## sånn # litt m # vollaspråk
volla-språk	165	F	19	H	nei # sånn volla-språk ?
vorsa	89	F	18	H	på lørdag så satt vi og vorsa på et lite hotellrom
vålla	23	M	18	L	sånn derre ## (latter) masse rart # vålla og zemmer og # og kæbe og # masse rart
wack	31	M	18	L	hva faen det hørtes bare helt wack ut da
waile	79	M	34	H	syns det er det kuleste i verden og få stå og waile ordentlig

walla	191	M	20	H	jeg jobber jo i kiosk # så hvordan ville det sett ut hvis jeg skulle bare " walla hva skal du ha da ? "
wanna be	142	F	18	L	ja (latter) så du skikkelig wannabe ut (latter) bare " flertall " (latter) skikkelig br
wannabe pornstar	180	F	17	H	jeg så # så tragisk ut # så skikkelig sånn wannabe # pornstar ut
webhotell	126	M	53	H	et annet firma som het # het e Basefarm som var sånn e webhotell
websider	80	M	34	H	vi lager litt websider og sånn liksom det er på måte ikke
weird	79	M	34	H	for_eksempel så var Ravionetts dritbra en sånn dansk e # litt weird # hva skal man kalle det punkabillyband
weird	79	M	34	H	det må ha vært jævla weird å bo der da
weird	166	M	17	ukjent	det derre Mitroplis-programmet # den er # den er weird altså # den derre Mitroplis
whatever	34	F	18	H	ja ja # whatever
whatever	89	F	18	H	det er sånn whatever # men spille på uteanlegg nei
wherever	113	F	18	H	ja wherever # cirka
white board	42	F	29	H	de har sånne white-board det er det nye store
white card	73	M	40	H	White Card kan du få først
white card	74	M	38	H	White Card ? # det er det de i det hele tatt får lov vise seg på (latter)
white label	79	M	34	H	mye om og men med White Lable altså den som ikke er utgitt
white russian	1	M	29	H	det høres bra ut eventuelt en white russian det e # ja
white russian	2	M	28	H	
white russian	2	M	28	H	
wolla	93	F	18	L	folk synes at # hiphop og rapp og sånn det er så wolla
wolla	138	M	18	H	man e kaller jo ofte det fra Holmlia litt sånn " wolla "
wolla	140	M	17	H	litt sånn jeg veit ikke hva du kaller det wolla # litt sånn
wolla	191	M	20	H	em hva skal jeg si som " wolla " jeg vet jeg tror det er somalsk
wolla	191	M	20	H	bare å si det " wolla " liksom # men det er jo ikke et norsk ord men det er veldig mange som bruker det og veldig mange som forstår hva det betyr
wolla	191	M	20	H	em hva skal jeg si som " wolla " jeg vet jeg tror det er somalsk
wolla	191	M	20	H	
wolla sjof spa kæbe	191	M	20	H	det blir litt sånn derre # " wolla sjof spa kæbe " ikke sant (hei sjekk fine jenta der borte)
wolla-ene	32	M	18	H	så Bredtvedt kommer a- a- alle de wolla-ene der da
wolla-uttrykk	137	M	18	L	eller sånn kebab-norsk sånn østkant # bruker masse sånn # wolla-uttrykk
word	41	M	30	H	når når Word ikke virker og sånn
word	42	F	29	H	de har jo ikke råd til å kjøpe lisensen for Word engang
word	106	F	38	H	du kan jo bare s- bruke Word ikke sant å (uforståelig) det .
word-format	191	M	20	H	vanlig word-format # ikke noe sånn BI-greie med (latter) stor marg og (latter) stor linjeavstand
Worth shit	79	M	34	H	han har jo ikke noe å bidra med worth shit
would you likes one more	64	F	60	H	og så sier de vet du " would you likes one more ? " ikke sant
über	80	M	34	H	de var jo über skumle
yeah	89	F	18	H	jeg gikk inn der og bare " yeah yeah lætt (latter) # (uforståelig) "
yeah	89	F	18	H	jeg gikk inn der og bare " yeah yeah lætt (latter) # (uforståelig) "
yeah	137	M	18	L	yeah da blir lutfisk
yeah	146	M	16	L	så det var litt yeah ok (latter)
yeah	149	M	16	ukjent	sette på sånt tøft gitarriif bare yeah
yeah right	38	F	18	L	* yeah right
yeah right	142	F	18	L	" det sies at man modnes med alderen " og så prikk prikk prikk " yeah right "
yes	1	M	29	H	
yes	1	M	29	H	
yes	2	M	28	H	

yes	2	M	28	H	
yes	5	F	30	H	jeg jobba jo da det va- da Åsta-ulykken var så de liksom hoppa rundt og sånn # " yes yes # den største togulykken i Norge noensinne "
yes	5	F	30	H	jeg jobba jo da det va- da Åsta-ulykken var så de liksom hoppa rundt og sånn # " yes yes # den største togulykken i Norge noensinne "
yes	8	F	18	H	
yes	15	M	18	H	
yes	16	M	18	H	
yes	16	M	18	H	
yes	16	M	18	H	
yes	19	M	18	H	
yes	20	F	18	H	
yes	20	F	18	H	
yes	20	F	18	H	
yes	20	F	18	H	
yes	23	M	18	L	
yes	23	M	18	L	
yes	23	M	18	L	
yes	23	M	18	L	
yes	31	M	18	L	
yes	34	F	18	H	
yes	34	F	18	H	
yes	62	M	84	H	
yes	67	M	56	H	
yes	74	M	38	H	
yes	84	M	51	L	
yes	84	M	51	L	
yes	85	M	18	H	
yes	86	M	18	H	yes stillheten senker seg
yes	86	M	18	H	
yes	86	M	18	H	
yes	97	F	33	L	yes # (latter) tenk det da
yes	100	M	36	L	det er det som er # så sånn er det # (fremre klikkelyd) # yes nei begynner vi å nærme oss slutten eller ?
yes	102	M	56	L	
yes	124	F	57	H	
yes	125	M	52	L	
yes	125	M	52	L	
yes	125	M	52	L	
yes	127	M	56	L	
yes	127	M	56	L	nei # yes er du fornøyd nå eller ?
yes	127	M	56	L	
yes	127	M	56	L	
yes	132	F	52	L	
yes	133	M	84	H	
yes	133	M	84	H	
yes	137	M	18	L	
yes	137	M	18	L	
yes	137	M	18	L	
yes	140	M	17	H	
yes	155	M	46	L	

yes	166	M	17	ukjent	
yes	166	M	17	ukjent	
yes	181	F	24	H	min første date på søndag liksom # yes
you got everything	79	M	34	H	og ja altså du you got everything
you know what I mean	42	F	29	H	(latter) you know what I mean # (fremre klikkelyd) (fremre klikkelyd) (latter)
you letting your hair growing there sir	2	M	28	H	" you letting your hair growing there sir " ja visst
you name it	50	F	74	H	og så kanskje de ringer fra e ja # you name it # så nei
your ass	79	M	34	H	hvis du ikke gjør dette s- så er det liksom your ass
zugat-ratingen	112	M	37	L	den som vant # Zugat-ratingen e blant kundene # e # vant da